

Sözdinler: İkiz dönüşümü çok önemsiyoruz

ATA ÖZKAYA UYARDI

Yüksek borçlanma ve vergiler bizi bekliyor

KGK BAŞKANI HASAN ÖZÇELİK

Sürdürülebilirlik raporlamasını ihmal etmeyin

PROF. DR. MUSTAFA ÖZTÜRK

Artık dünyayı ısıtmak için değil soğutmak için enerji kullanacağız

NECMİ UZUNER

Dijital dönüşümü kararlı adımlarla gerçekleştiriyoruz

ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ®

Özel ÇOSB Mesleki ve
Teknik Anadolu Lisesi

İdari Bina

ÇOSB Endüstriyel
Atık Su Arıtma Tesisi

İtfaiye

Konferans Salonu

ÇOSB Zihinsel Engelliler
Korunmalı İşyeri Atölye ve
Yaşam Merkezi (ZEKA)

ÜLKEMİZ İÇİN ÜRETİYOR,
HALKIMIZ İÇİN KALKINIYORUZ

www.cosb.org.tr

Sahibi

Eyüp SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

Genel Koordinatör

F. Çiğdem BAYKAL

ÇOSB Bölge Müdürü

Genel Yayın Müdürü (Sorumlu)

Giray DUDA

girayduda@yahoo.com

Görsel Yönetmen

Türkel HOCAOĞLU

turkel_hocaoglu@hotmail.com

Yayın Kurulu

Vahap MUNYAR, Celal TOPRAK,
Eyüp SÖZDİNLER, Natan YAKUPPUR,
M. Gürdal ADAL, Levent ŞİŞMAN, Mete Han
PEKOL, Ahmet TEMİROĞLU

Katkıda bulunan

Gökhan İNCE

Reklam ve ilan

Kurumsal İletişim

Fatma KARAMAN

Tel: 0 282 758 11 56 / 3252

kurumsaliletisim@cosb.org.tr

Yönetim Yeri ve İletişim

Global Sanayici Dergisi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü

İsmetpaşa Mah. Fatih Bulvarı No:6

59500 Kapaklı-Çerkezköy-TEKİRDAĞ

Tel: 0282 758 11 56 Faks: 0282 758 11 60

cosb@cosb.org.tr; info@sanayicidergisi.com.tr

www.sanayicidergisi.com.tr

Dergi PDF adresi

http://www.cosb.org.tr/tr/COSB_Sanayici_Dergisi

Basıldığı yer: Yeni Devir Gazetecilik ve Matbaacılık

A.Ş. İnönü Mah. Muammer Aksoy Cad. TIR garajı

yolu. Küçükçekmece/İSTANBUL TEL: 0 212 6971000

Yayın türü: Tüm Türkiye'de dağıtılmaktadır.

Basın Kanunu'na göre yerel süreli yayındır.

© Global Sanayici Dergisi, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Global Sanayici dergisinin isim ve yayın hakkı Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'ne aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita,

illüstrasyon ve diğer konuların her hakkı saklıdır.

İzin alınmadan ve kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Global Sanayici'nin haber, görsel tasarım ve editöryal çalışmaları ARMA MEDYA San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılmaktadır.

Adres: Güneşli 15 Temmuz Mah. Bahar Cad.
Polat İş Merkezi C-Blok 6/2 Zemin Kat 1
PK: 34212 Güneşli-Bağcılar / İstanbul
Tel: 0212 5159708

İÇİNDEKİLER

- **EDİTÖRDEN**.....2
 - ▶ Sayfalarımız makale, haber ve söyleşilerle doldu, taşıtı...
- **EYÜP SÖZDİNLER**3
 - ▶ Biz biraz daha az büyüdük.
- **ÇOSB HABER** 4-13
 - ▶ 'Türkiye Yeşil Sanayi Projesi' ÇOSB'ye tanıtıldı. ▶ 'Göçükte kalan işçiyi ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi kurtardı. ▶ ÇOSB Ekibi için "Acil Durum Mobil Uygulaması" geliştirildi. ▶ Tekirdağ AFAD'dan ÇOSB Fabrikalarına Akreditasyon Eğitimi. ▶ Yünsa Hz. İlyas Camii Açılışı Yapıldı. ▶ Sözünler: İkiz dönüşümü çok önemsiyoruz. ▶ Suudi Arabistan MODON Heyetinden ÇOSB'ye Ziyaret. ▶ Çerkezköy ve Kapaklı Kaymakamları Uğurteks'i ziyaret etti. ▶ ÇOSB Yönetim Gözden Geçirme Toplantısı yapıldı. ▶ ÇOSB İnovasyon Merkezi'nde proje üstüne proje. ▶ "Mahşer-i Cümbüş" Tiyatro Oyunu büyük beğeni topladı.
- **İÇİMİZDEN BİRİ**14
 - ▶ Necmi Uzuner: İkiz dönüşüm için kararlı adımlar atıyoruz.
- **FİNANSAL RAPORLAMA** 16-19
 - ▶ Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı Hasan Özçelik: Sürdürülebilirlik Raporlaması yapmayı ihmal etmeyin.
- **GÜNCEL EKONOMİ** 20-27
 - ▶ Doç. Dr. Ata Özkaya: Yüksek borçlanma ve vergiler bizi bekliyor
- **GÖRÜŞ/VAHAP MUNYAR** 28
 - ▶ Allah aşkına söyle limon satarak mı bu kadar zengin oldun? Hayat sana limon veriyor, sen de limonata yap. Robert Bosch'un 1917'deki vizyonu Türkiye'ye uzun vadeli bakıyoruz.
- **İKLİM** 30-35
 - ▶ Prof. Dr. Mustafa Öztürk: Artık yeryüzünü ısıtmak değil soğutmak için enerji harcanacak.
- **DİJİTAL DÖNÜŞÜM** 36-38
 - ▶ MEXT'te Yol Haritaları hazırlanacak: 100 KOBİ için İkiz Dönüşüm Yolculuğu .
- **DIŞ TİCARET** 39-41
 - ▶ Bikem İnce İnanç: Bilimsel ihracatın temelinde pazar araştırma raporları var.
- **TEKNOLOJİ**..... 42-49
 - ▶ Özgür Çivi: Metaverse ile fabrikanızı bir gözlüğe sığdırabiliyorsunuz.
- **YORUM/CELAL TOPRAK**50
 - ▶ DEİK yeni dönemde ihracatın kutup yıldızı olur mu?
- **PAZARLAMA**..... 52-54
 - ▶ Prof. Dr. Süphan Nasır: Aktivist ruhlu Z Kuşağı bojkotu sahiplendi.
- **FUTBOL ENDÜSTRİSİ** 55-57
 - ▶ Oytun Önder: Bona servislerdeki astronomik yükseliş işimize yarayabilir.
- **YÖN-ETMEK/Dr.AHMET TEMİROĞLU**..... 58-62
 - ▶ Sürdürülebilirlik ve tekstil terbiye sektörü.
- **ÜRETİCİ SEKTÖRLER** 63-65
 - ▶ Sait Salıcı: Herkes 2 yıl yerli ayakkabı giysin.
- **GEZİ/Dr. HİLAL ÜNALMIŞ**66-64
 - ▶ Avrupa Birliği'nin Başkenti: STRAZBURG.
- **SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK**..... 72
 - ▶ OSB'lerin yeşil yatırımlarına 300 milyon dolar finansman.

Sayfalarımız makale, haber ve söyleşilerle doldu, taşıtı...

GİRAY DUDA

Genel Yayın Müdürü

Geleceğe bakış diye başlayalım söyleşimize demiştim Prof. Dr. Ata Özkaya hocamıza. Gelecekte kastım da tabii ki Yerel Seçimlerin ardından başlayarak 2024 yılının bahar, yaz ve sonbahar ayları idi.

Seçimler sonrasına ilişkin olarak değişik görüşler ileri sürülüyordu. Birkaç yıl önce uygulanan ekonomi politikaya dönme ihtimali az da olsa dile getiriliyordu. Buna göre kendilerini güvenceye alma girişimleri de döviz ve altın piyasalarındaki yükselişlerde net biçimde görüldü. Ekonomik tahminleri konusunda iddialı olan Ata hocanın bu konudaki düşüncelerini sayfalarımızda ayrıntılı olarak bulacaksınız.

Dergimizin sayfalarını çevirirken muhtemelen yazı bolluğu sizi şaşırtacak. İlk günden bu yana bilgi-yoğun özelliğini hiç kaybetmeyen ve konuda sürekli övgü alan dergimizin sayfalarındaki tüm yazılar, daha önce başka yerde yayınlanmamış özel haber ve söyleşilerdir. Her bir sayfayı azami ölçüde kullanmaya çok dikkat ettik ve yine de kimi söyleşilerimiz bir sonraki sayıya kaldı.

Bu arada makalesi nerede diye merak edeceğimiz hukukçu yazarımız Av. Ferhan Arıkan'ın küçük rahatsızlığı, yazısını sayfalarımıza aktarmamıza fırsat vermedi. Kendisi de Konkordato Komiserliği konusunda tecrübeli olan Ferhan Arıkan bu sayımızda Konkordatoyu ayrıntılı biçimde yazmayı planlamıştı. Biliyorsunuz ekonomide sıkıntıların arttığı dönemlerde konkordato daha sık gündeme geliyor ve sistemin işleyişinden iş dünyasının ciddi rahatsızlıkları var.

Bu sayımızda Prof. Dr. Mustafa Öztürk hoca ile yaptığımız güzel söyleşiye de yer verdik. Mustafa hoca, iklim-çevre konularında, günde birkaç kez, sosyal medya hesabında çok ayrıntılı, örnekli, çözüm önerili bilgiler sunar. İlgili olduğum bu alanda Mustafa hocamızın yazdığı yepyeni konuları okumaktan zevk duyarım. Elbette ki bu dev gibi büyük ve binlerce alt başlığı içeren iklim-çevre konularının sadece küçük bir kısmını söyleşip sayfalarımıza aktarabildik.

Diğer sayfalarımızda güncel konulardaki gelişmelerden merak edilenlerle ilgili yazı, makale ve söyleşilerimizi bulacaksınız. Örneğin, Kamu Gözetimi Kurumu'nu, Başkan Dr. Hasan Özçelik bize tanıttı. Çerkezköy OSB'nin değerli şirketlerinden Uzuner Alüminyum'u Necmi Uzuner'le tanıdık. Bikem İnce İnanç ile bilimsel ihracatı konuştuk. AYSAD Başkanı Sait Salıcı bize ayakkabı yan sanayiinin durumunu, sorunlarını, beklentilerini anlattı. Türkiye'de kurulan bir teknoloji şirketinin uluslararası ofisler kurarak yol almasının anlamını Özgür Çivi'den öğrendik. Futbolda milyonlarca taraftarın her an konuşup tartıştığı, futbolcu transferlerinde ödenen astronomik bedellerin global ve yerel futbol endüstrisine etkilerini KPMG şirket ortağı Oytun Önder'e sorduk.

Dergimizin ilk gününden bu yana her sayımızda yepyeni konuları anlatan, ortaya koyan, tartıştıran yazarlarımız Dr. Ahmet Temiroğlu, Celal Toprak ve Vahap Munyar'ın yazılarını da ilgiyle okuyacaksınız.

Yeni bir sayıda buluşuncaya kadar mutlu, güzel, sağlıklı günler diliyorum.

Biz biraz daha az büyüdük

EYÜP SÖZDİNLER

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu Başkanı

TÜİK, Şubat ayının son gününde büyüme verilerini açıkladı. Ekonomimiz 2023'te yüzde 4,5 oranında, yılın son çeyreğinde ise yüzde 4 oranında büyümüştü.

Bu rakamlar aşağı yukarı tahminlerimiz çerçevesindeydi. Yeni ve güzel olan yanı, GSYH büyüklüğünün tarihte ilk kez 1 trilyon doları aşması, kişi başına milli gelirin de 13 bin 110 dolara ulaşmasıydı.

Büyüme rakamlarına kendi açımızdan göz attığımızda ise güçlü bir tüketim etkisine rağmen sanayi üretimimizdeki sınırlı artışı gördük. Türkiye'nin yüzde 4,5 büyüme ile kapattığı 2023 yılında, sanayimiz sadece yüzde 1,6 oranında büyüdü. Üretim yöntemiyle hesapta sanayi sektörü yüzde 0,8 büyürken, büyümeye katkısı yüzde 0,16 oldu. Böylece sanayi sektörü Türkiye'nin büyümesine, inşaat ve hizmetler sektöründen daha zayıf bir katkı sağlamış oldu.

Tüm konuşmalarımdaya dile getirdiğim, yazılarımda kağıda döktüğüm, Türkiye'nin dev sanayi sektörünün temsilcilerinin ülkemizin dört bir yanından durmaksızın vurguladığı, bizim için sıkıntı yaratan konuları teker teker hatırladım:

- Yüksek enerji maliyetleriyle uğraşıyoruz. Sanayicinin kullandığı elektriğin fiyatı, konutların kullandığı elektrik fiyatının 3 katına çıkmış. Şirketlerin enerji maliyetleri düşürülmeli.

- Arka arkaya asgari ücrete yapılan zamlar, en düşük işveren maliyetini 800 dolar seviyesine yaklaştırdı.

- Öte yandan orta kademe, kalifiye eleman sıkıntımız hiç bitmiyor.

- Serbest olduğu vurgulanan döviz kuru sürekli baskılandığı, düşük kaldığı için ihracatçılarımıza itici katkıda bulunmuyor.

- Özellikle son dönemde firmalar için önemli bir sorun olan ara malı ve girdi maliyetlerinin düşürülmesi konusunda kapsamlı politikalar üretilmedi.

- Kredi faizlerindeki yükseklik nedeniyle ucuz finansmana erişim sorunlarımız devam ediyor.

- Ticaret Bakanlığının ihracatçılar için uygulamaya koyduğu teşvik ve desteklerin güncellenmesi gerekiyor.

Bütün bunlara ek olarak global ihracat pazarlarındaki durgunluk ve zayıf talep bitmedi. İhracatçımızın yeni pazarlar arayışı durmaksızın sürüyor.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı dostum Erdal Bahçıvan'ın benim sözlerime paralel, katkı sağlayan veciz sözlerini de yazıma kısaca aktarmak istiyorum:

“Önümüzde sabır ve fedakarlık gerektiren bir süreç var. Ancak bu sabır ve fedakarlığı herkes gösterirse ekonomiyi yeniden düzlüğe çıkarmayı başarabiliriz. Fedakarlık sadece reel ekonomiyi temsil edenlerden, biz sanayicilerden, ihracatçılardan beklenirse bu hem haksızlık olur hem de üretim hayatında çok daha fazla sıkıntılara neden olur. Kamunun üretim dünyasından yükselen seslere daha fazla kulak vermesi gerektiğini özellikle ifade etmek istiyorum.”

Şunu bir kez daha vurgulamalıyım ki ekonominin temeli sanayidir. Bu temel de ülke çapında çok sağlam atılmıştır, daha da yaygın biçimde yükselmektedir. Kimi zor dönemler insan yaşamında olduğu gibi iş yaşamında da sık sık karşımıza çıkar. Sıkıntıları aşmak isteyen Ekonomi Yönetimi başarıya odaklı bir büyük programı disiplin içinde sürdürürken biz de alışık olduğumuz biçimde engelleri hızla aşip hedeflerimize ulaşacağız.

İş dünyasında omuz omuza ilerlediğimiz sevgili sanayici dostlarıma sevgi, saygı, mutluluk, bereket, sağlık dileklerimi sunuyorum.

‘Türkiye Yeşil Sanayi Projesi’ ÇOSB’ye tanıtıldı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde, KOSGEB ve TUBİTAK iş birliği ile Dünya Bankası destekli Türkiye Yeşil Sanayi Projesi’nin tanıtım ve bilgilendirme toplantısı ÇOSB’de düzenlendi.

ÇOSB Eğitim Salonunda düzenlenen toplantıya Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi M. Gürdal Adal, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası (ÇTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü Fahrettin Akçal ile Tekirdağ KOSGEB İl Müdürlüğü yetkilileri ve çok sayıda ÇOSB katılımcı firması katıldı.

► ÇOSB OLARAK YEŞİL SANAYİYİ DESTEKLİYORUZ

Ülkemizin 2053 net sıfır emisyon hedefine ulaşmasında önemli rol oynayacak olan projenin tanıtım ve bilgilendirme toplantısının açılış konuşmasını ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler yaptı. Sözdinler şunları söyledi: “KOSGEB ve TUBİTAK bünyesinde yeşil dönüşüm alanında açılan destek ve programlar hakkında bilgi edineceğimiz bugünkü çalışmaya emek veren Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımıza, KOSGEB ve TUBİTAK yetkililerimize çok teşekkür ediyoruz. Sanayide Yeşil Dönüşüm çalışmalarının ekonomik olduğu gibi sosyal sonuçlarının olacağını biliyoruz. Bu anlamda AB Yeşil Mutabakatına uyuma yönelik bu dönüşüm çalışmalarının 12,5 Milyar Dolar ihracatıyla ülkemizin 5. sırada ihracatını yapan Tekirdağ açısından çok önemli olduğunu görüyoruz.

Ihracatımızda en büyük ortağımız Avrupa Birliği

Ülkelerine ihracatımızın önümüzdeki günlerde de sürmesinin bu dönüşümle beraber yürüyeceği açıktır. ÇOSB olarak 295 firmamız, 80.000’i aşkın çalışanımız ve yaklaşık 4 milyar dolarlık ihracatımızla biz de Türkiye Yeşil Sanayi Projesini gönülden destekliyoruz. İklim değişikliği ekseninde sürdürülebilir üretim ve yeşil dönüşüm alanındaki bu çalışmaların bölgemiz ve ülkemiz açısından faydalar üretmesini temenni ediyorum.”

► UZMANLAR DETAYLARI ANLATTI

Sözdinler’in konuşmasının ardından KOSGEB Başkan Yardımcısı Fatih Gökyurt ve TUBİTAK TEYDEB Başkanı Mehmet Aslan, birer konuşma yaparak proje hakkında görüş beyan ettiler. Daha sonra sırasıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Uzmanı Ali Can Toksoy, KOSGEB-KOBİ Uzmanı Volkan Kaya ve TUBİTAK Bilimsel Programlar Başuzmanı Dilek Şahin sunumlarını gerçekleştirerek projenin detayları hakkında bilgiler verdi. Uzmanların sunumlarının ardından toplantı soru-cevap kısmıyla tamamlandı.

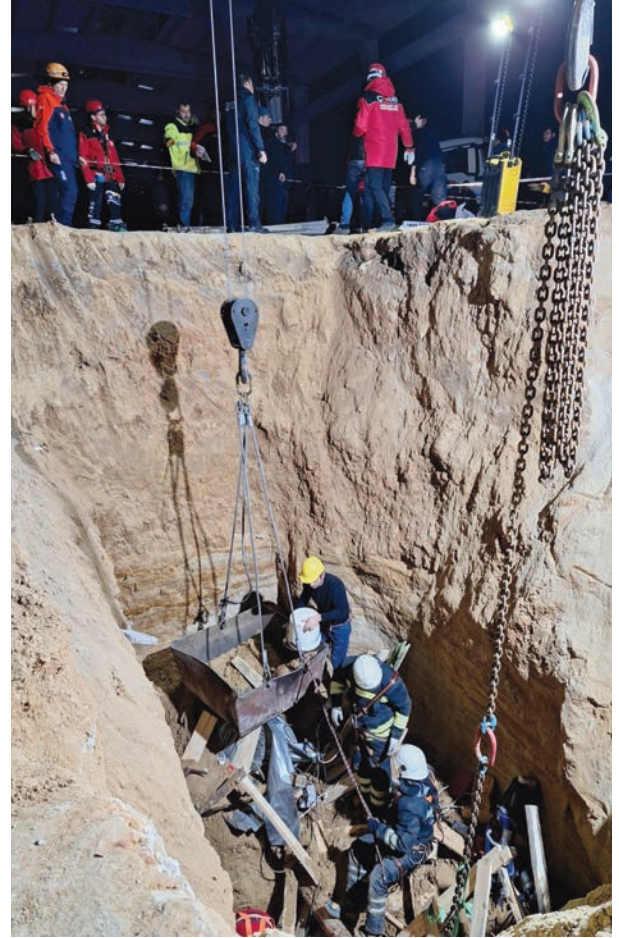
Göçükte kalan işçiyi ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi kurtardı

Geçtiğimiz günlerde aldıkları eğitimleri tamamlayarak akredite olan ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi hayat kurtardı. Velimeşe Organize Sanayi Bölgesi'ndeki bir inşaatta meydana gelen göçüğün altında kalan 2 işçiyi kurtarmak için tüm ekipler seferber edildi. AFAD, UMKE ve İtfaiye ekipleriyle birlikte 8 kişilik ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi de olay yerinde yer aldı.

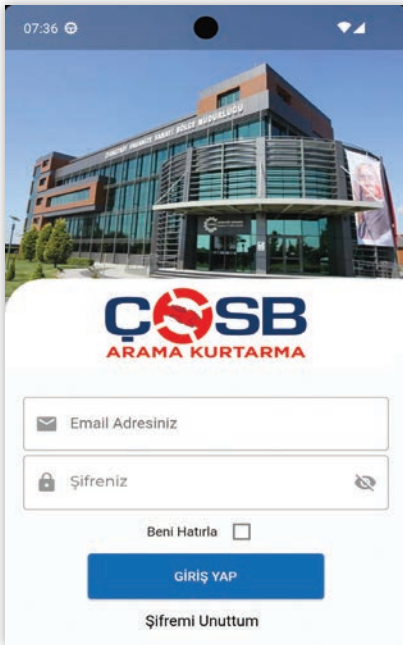

Gündüz 14.30'da meydana gelen göçükte, gece 02.00'a kadar çalışan ekiplerin saatler süren titiz çalışmalarının sonunda bir işçi ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi ve diğer ekipler tarafından canlı olarak çıkarıldı.

Cansiparane bir şekilde çalışan ÇOSB Ekibinin başarısı büyük takdir topladı.

ÇOSB Ekibi için “Acil Durum Mobil Uygulaması” geliştirildi

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) tarafından 6 Şubat 2023 depremlerinin ardından kurulan ve Tekirdağ İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD) tarafından üç yıllığına akredite edilen ÇOSB Arama Kurtarma Ekibinin faydalanacağı şekilde bir mobil uygulama geliştirildi.

ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi yetkilileri tarafından yapılan açıklamada; geliştirilen mobil uygulama içeriğinde geçmiş eğitimlerin ve planlanan eğitimlerin yer aldığı, ülkemizde yakın zamanda meydana gelen deprem bilgilerinin bulunduğu belirtildi. Ayrıca, kurumdan ÇOSB Arama Kurtarma Ekibi üyelerine acil çağrı yapılarak toplanma alanında buluşulmasını sağlayacak şekilde bir uygulamanın geliştirildiği ifade edildi.

Tekirdağ AFAD'dan ÇOSB Fabrikalarına Akreditasyon Eğitimi

Tekirdağ AFAD Müdürlüğü tarafından ÇOSB firmalarına yönelik olarak "Hafif Kentsel Arama Kurtarma Ekibi Kurulması ve Akredite Edilmesi" konularında bir eğitim gerçekleştirildi. Eğitime ÇOSB içerisinde yer alan firmalardan çok sayıda İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı, İdari İşler ve İnsan Kaynakları alanında yetkililer katıldı.

Verilen eğitimde AFAD'ın çalışmaları hakkında bilgilerin aktarılmasının yanı sıra akreditasyon konularında bilgilere de yer verildi. Ayrıca eğitime katılan firmalara gönüllülerden oluşacak takımların oluşturulması, AFAD'ın düzenleyeceği beş günlük eğitimlere ve bir günlük tatbikatlara katılınması konusunda çağrıda bulunuldu.

Yünsa Hz. İlyas Camii Açılışı Yapıldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) katılımcı firmalarından Yünsa Yünlü San. ve Tic. A.Ş. tarafından yaptırılan Hz. İlyas Camii açılışı yapıldı.

Açılış törenine Tekirdağ Valisi Recep Soytürk, Çerkezköy Kaymakamı Nazmi Günlü, Kapaklı Kaymakamı Mustafa Gürdal, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ahmet Çetin ve Yünsa Yünlü San. ve Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Sürmeli ve davetliler katıldı.

VEFAT ve BAŞSAĞLIĞI

İreks Gıda San. A.Ş.

Yönetim Kurulu Başkanı **Dr. Mehmet Çetin DURUK**
ve Yönetim Kurulu Üyesi **Mahmut DURUK**'un Anneleri

Hayriye DURUK'un

vefatını öğrenmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz.

Merhumeye Allah'tan rahmet,
başta ailesi olmak üzere tüm yakınlarına
başsağlığı diliyoruz.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu

ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ

VEFAT ve BAŞSAĞLIĞI

Teverpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.
Fabrikalarının Kurucusu

Hacı Salih Zeki TEVER'in

vefatını öğrenmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz.

Merhuma Allah'tan rahmet,
başta ailesi olmak üzere tüm yakınlarına
başsağlığı diliyoruz.

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi
Yönetim Kurulu

ÇERKEZKÖY ORGANİZE
SANAYİ BÖLGESİ

Sözdinler: İkiz dönüşümü çok önemsiyoruz

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) önemli bir panele ev sahipliği yaptı. Birbirinden değerli konuşmacıların katıldığı “Sürdürülebilir Şirketler Paneline” katılım oldukça yoğundu. ÇOSB Konferans Salonu Kültür ve Sanat Merkezinde gerçekleşen panelde, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ve ÇOSB Yönetim Kurulu Üyelerinin yanı sıra çok sayıda firma temsilcisi katıldı.

► SIFIR EMİSYON HEDEFİNE KATKI YAPIYORUZ

Panelin açılış konuşmasını yapan ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler şunları söyledi: “Çerkezköy OSB olarak, iklim değişikliği ekseninde, sürdürülebilir üretim ve yeşil dönüşüm alanında yürüttüğümüz çalışmalarını taçlandırmak açısından düzenlediğimiz Sürdürülebilir Şirketler Panelinde sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyuyoruz. Ülkemizin 2053 net sıfır emisyonuna ulaşmasında önemli rol oynayacağına inandığımız yeşil dönüşüm çalışmalarında bölgemiz sanayicilerinin yürüttüğü veya önümüzdeki günlerde atacağı adımlar açısından bugünkü panelimizin ışık tutmasını ve faydalı olmasını diliyorum. Çerkezköy OSB olarak 295 firmamız, 80.000’i aşkın çalışmamız ve yaklaşık 4 milyar dolarlık ihracatımızla ülkemizin dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve sürdür-

ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler.

rülebilirlik çalışmalarını gönülden destekliyoruz. İçinde yaşadığımız dünyamızda aklın ve bilimin ışığında gelen noktada, Dijital Dönüşümü ve Yeşil Dönüşümü çok önemsiyoruz. Bu ikiz dönüşüm hem verimliliği hem de sürdürülebilirliği artıracak olup, bu dönüşümleri toplumsal refah artışını sağlayacak şekilde bir ekosistemle birleştirmek gerekiyor. Bu bakışla uyum kabiliyeti ve yenilik

kapasitesi yüksek insan kaynağı ile yüksek teknolojiye dayalı üretimin yapılabilmesinin önemi açıktır.”

► KEMAL SAY MODERATÖRLÜK YAPTI

Sözdinler'in konuşmasından sonra panele geçildi. Fibertex Nonwovens Tekstil Sanayi ve İhracat A.Ş. Genel Müdürü Kemal Say'ın Moderatörlüğünde gerçekleşen panele katılan konuşmacılar ve konu başlıkları şunlardan oluştu:

-Yıldız Teknik Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Bestami Özkaya, AB Yeşil Mutabakatı, İklim Değişikliği hakkında sunum yaptı.

-İstanbul Bilgi Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Zafer Acar, Lojistik ve Tedarik Zinciri Yönetimi- Sürdürülebilirlik İlişkisi sunumu yaptı.

-Bahçeşehir Üniversitesi Lojistik Yönetimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yavuz Günalay, Sürdürülebilirlik Raporlaması hakkında sunum yaptı.

-Kamu Gözetim Kurumu Sürdürülebilirlik Standartları Dairesi Başkanı Gülşah Günay, Türkiye'de Sürdürülebilirlik Standartları Mevzuatı hakkında sunum yaptı.

-TSKB Türkiye Sınai Kalkınma Bankası Sürdürülebilirlik Koordinatörü Ayşe Nazlıca, Sürdürülebilirliğin Finansmanı hakkında sunum yaptı.

-Arçelik A.Ş. Enerji Yöneticisi Fatih Memiş Sürdürülebilir Şirketler hakkında sunum yaptı.

Panele katılan panelistler sanayide yeşil dönüşümün anlamı ve önemi, sürdürülebilirlik raporlaması, finansal sürdürülebilirlik, tedarik zinciri ve lojistik yönetiminde sürdürülebilirlik konularında sunum yaptılar. Kamu Gö-

zetim Kurumu Yetkilileri de yürürlüğe yeni giren Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları ve önünüzdeki günlerde uygulamaları hakkında bilgiler aktardılar.

Panelin ardından panelistlere ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler tarafından plaket takdim edildi.

Suudi Arabistan MODON Heyetinden ÇOSB'ye Ziyaret

Suudi Arabistan Şehirleri ve Teknolojileri Kurumu (MODON) adına Türkiye'ye gelen bir heyet Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'ni (ÇOSB) ziyaret etti.

ÇOSB yetkilileri tarafından ziyaret ekibine bölge hakkında bilgiler verildi.

MODON heyeti yetkilileri, yaptıkları araştırmada

ÇOSB'nin Türkiye'nin en gelişmiş sanayi alanlarından biri olduğunu gördüklerini ve bu amaçla bilgi paylaşımı, kıyaslama ve ikili ilişkileri güçlendirmek amacıyla ziyarette bulduklarını ifade ettiler.

Türkiye ziyaretinde farklı şirketleri de ziyaret edeceklerini belirten MODON heyeti, Suudi Arabistan'da yürüttükleri çalışmalar hakkında bir sunum da yaptı.

Çerkezköy ve Kapaklı Kaymakamları Uğurteks'i ziyaret etti

Çerkezköy Kaymakamı Nazmi Günlü ve Kapaklı Kaymakamı Mustafa Gürdal tarafından Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) katılımcı firmalarından Uğurteks Tekstil Ürünleri Tic. Ve San. A.Ş.'ye bir ziyaret gerçekleştirildi.

Ziyarette ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler ile firma sahibi Natan Yakuppur ve Tekirdağ Barosu Başkanı Egemen Gürcün de hazır bulundu.

ÇOSB Yönetim Gözden Geçirme Toplantısı yapıldı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü (ÇOSB) 2023 yılı Yönetim Gözden Geçirme (YGG) Toplantısı gerçekleştirildi. ÇOSB Entegre Yönetim Sistemi çalışmaları çerçevesinde yapılan toplantı ÇOSB Bölge Müdürlüğü adına oldukça verimli geçti.

ÇOSB Bölge Müdürlüğü binasında gerçekleşen toplantıya ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal, birim müdürleri, şefleri ve sorumlu personel katıldı.

Tüm çalışmaların masaya yatırıldığı YGG toplantısında, Bölge Müdürlüğü tarafından verilen hizmetlerle ilgili 2023 yılı 1 yıllık performansları, yapılmış ve planlanan iyileştirme çalışmalarıyla, maliyet ve kayıpların minimize edilmesinin yanı sıra entegre yönetim sistemi (ISO 9001 Kalite, ISO 50001 Enerji, ISO 14001 Çevre, ISO 45001

İSG ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Sistemleri) çalışmaları gözden geçirildi.

ÇOSB Bölge Müdürlüğü'ndeki tüm birimlerin 2023 yılı içinde yapmış oldukları faaliyetlerini sunum eşliğinde paylaştıkları toplantıda, birimlerin yapmış oldukları faaliyetlerin Bölgenin sorunları üzerindeki etkileri değerlendirildi. Toplantıda verilen hizmetlerde başarının devamlılığının artırılarak devam edileceğinin özellikle altı çizildi.

ÇOSB İnovasyon Merkezi'nde proje üstüne proje

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının ortaklığında OSB'lerde Teknoloji Geliştirme Projesi kapsamında kurulan Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi (ÇOSB) İnovasyon Merkezi çalışmalarını sürdürüyor.

ÇOSB İnovasyon Merkezi yetkilileri tarafından yapılan açıklamada; fiili çalışmalarına 2023 Ocak ayında başlayan, bir Direktör ve iki Proje Yöneticisinin görev yaptığı merkezde; bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda bölgesel paydaşlar (TTO, Üniversite, Kalkınma Ajansı vb.) ile firmalar arası iş birliklerinin artırılarak katılımcıların uluslararası düzeyde rekabet edebilir, sürdürülebilir ve yenilikçi ürünler geliştirilmesine destek olunmasının hedeflendiği belirtildi. Bu kapsamda merkezin, firma yetkinliklerinin artırılmasının yanında, ulusal ve uluslararası ağlara katılım ve ulusal uluslararası proje çalışmalarına da destek verdiği ifade edildi.

► TOYOTA SİZİ ÇAĞIRIYOR

ÇOSB İnovasyon Merkezi Yetkilileri, açıklamalarında "Yenilik Yönetim Kapasitesi Geliştirme Programı kapsamında bölgemizden başvuru yapan farklı sektörlerden 41 firmadan puanı en yüksek 20 katılımcıya, "Firma Özdeğerlendirme ve Analiz Süreçleri, Firmaların Seçilmesi, Seçilen Firmalara Özel Yenilik Yönetim Kapasitesi Artırımına Yönelik Danışmanlık, Eğitim ve Mentörlük Programı Uygulanması" çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Programdaki katılımcı firmalara özel yol haritaları da içeren değerlendirme raporları hazırlanmıştır. Program kapsamında aynı zamanda tüm ÇOSB firmalarına yönelik eğitim ve organizasyonlar gerçekleştirilmiştir. ÇOSB İnovasyon Merkezi tarafından geliştirilen iş birlikleri kapsamında

Yıldız Teknik Üniversitesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi ile protokol imzalanmış, ayrıca Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Verimlilik Platformu, İstanbul Teknik Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi Nanoteknoloji ve Kompozit Teknoloji Merkezleri ile proje çalışmaları başlatılmıştır. Sabancı Üniversitesi ile bölgemizden üç firmamız ortak çalışmalara başlamıştır. "TOYOTA SİZİ ÇAĞIRIYOR" eşleştirme etkinliğine bölge firmalarımızın katılımı sağlanmış, başvuran dört firmamızdan üçü Toyota Avrupa tarafından seçilmiş, ikinci aşamayı da geçmeleri halinde Toyota Avrupa ile Ar-Ge ve Ur-Ge yapma imkanına kavuşacaktır" ifadelerine yer verdiler.

Yapılan açıklamada, "Bölge firmalarımız arasında ortak iş birlikleri kapsamında Nano Teknoloji, Masterbatch konularında ortak çalışmalar yapılmasına başlanmış olup, firma iş birlikleri, Avrupa Birliği ve TÜBİTAK proje başvuru çalışmaları yapılmaktadır. ÇOSB bölgemiz adına konsorsiyum üyesi olarak AVRUPA DİJİTAL İNOVASYON MERKEZLERİ AĞI (ADIM) projesine başvuru yapılmış olup, 8 Ocak 2024 itibarıyla ikinci aşama da onaylanmıştır. INTERREG NEXT MED Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İş Birliği Programı kapsamında bölgesel paydaşlar ile proje çalışmalarına devam edilmektedir" denildi.

“Mahşer-i Cümbüş” Tiyatro Oyunu büyük beğeni topladı

Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB) kültür -sanat faaliyetleri kapsamında sahneye konulan, oyuncular Yiğit Arı, Güray Özcan, Ayça Işıldar Ak, Fatih Günay, Gökhan Halimoğlu ve Özlem Türay'ın sahne aldığı “Mahşer-i Cümbüş” oyunu, ÇOSB Konferans Salonu Kültür ve Sanat Merkezi'nde tiyatro severlerle buluştu.

Oyunu Çerkezköy Kaymakamı Nazmi Günlü, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sözdinler, ÇOSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Natan Yakuppur, Çerkezköy Ticaret ve Sanayi (ÇTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çetin, ÇOSB Yönetim Kurulu Üyesi Mete Han Pekol, ÇOSB Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Ahmet Temiroğlu, ÇOSB Denetim Kurulu Üyesi Saim Buyruk, ÇOSB Bölge Müdürü F. Çiğdem Baykal'ın yanı sıra çok sayıda tiyatro sever izledi.

Sanart Yapım Organizasyon oyuncularından sahneye konulan komedi oyununda oyuncular tiyatro severler ile interaktif bir şekilde fikir alışverişinde bulunarak doğaçlama

şekilde bir performans sergilediler. Büyük beğeni toplayan 90 dakikalık oyunun sonunda oyunculara alkışlarla çiçek takdim edildi.

Uzuner Alüminyum Yönetim Kurulu Başkanı Necmi Uzuner

“İkiz dönüşüm için kararlı adımlar atıyoruz”

Necmi Uzuner, “Uzuner Alüminyum, üretim süreçlerinde dijitalleşme ve nesnelerin interneti gibi teknolojik dönüşümleri benimseyerek verimliliği artırmayı, otomasyonu sağlamayı, büyük veri analitiğiyle verimliliği optimize etmeyi, akıllı fabrika uygulamalarıyla iş süreçlerini iyileştirmeyi ve çevresel sürdürülebilirliği desteklemeyi hedeflemektedir. Bu dönüşümleri yavaş ve kararlı adımlarla gerçekleştirmeyi planlamaktayız.” dedi.

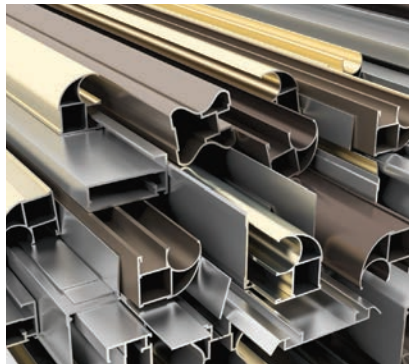
Necmi Uzuner

İçimizden Biri sayfalarımızın bu sayıdaki konuğu Uzuner Alüminyum Yönetim Kurulu Başkanı Necmi Uzuner. Necmi Uzuner, bize, şirketin faaliyetlerini, alüminyum sektörünü ve şirket hedeflerini ayrıntılarıyla anlattı.

- Sayın Necmi Uzuner, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nin (ÇOSB) katılımcısı olarak Uzuner Alüminyum firmasını bize tanıtır mısınız?

- 1986 yılında İstanbul Bahçelievler'de faaliyetlerine başlayan ve alüminyum profil ve aksesuar satışı alanında hizmet veren firmamız, sektörde nadir bulunan birkaç aktörden biriydi. Zamanla, 1990'lı yıllarda önemli gelişmeler kaydedtik. Bu dönemde ülkemizde alüminyum profil ve aksesuar satışı ile ilgili fabrikalar açılmaya başlandı. Biz, Uzuner Alüminyum olarak bu dönemde faaliyet gösterdiğimiz il ve ilçelere malzeme tedarikimizi sürdürdük. 1992 yılında yeni bir lokasyona taşındık ve işlerimizi büyütme kararı aldık.

Satış işine olan talebin artmasıyla birlikte, daha çok rekabetçi bir ortamda faaliyet göstermemiz gerekiyordu. Firmamızın yönetimi, bu nedenle yeni bir strateji belirledi ve üretim gücümüzü, müşterilerimizin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde artırmaya odaklandı. Bu süreçte, alüminyum preslerine olan talep de arttı ve sektördeki diğer firmaların eski preslerini satın aldık. Bu sayede, üretim kapasitemizi güçlendirdik ve müşterilerimizi

ze daha geniş bir ürün yelpazesi sunabildik.

▶ İSTANBUL'DAN TAŞINDIK

Firmamızın ilk presini Kavaklı'da kurduk. Sonrasında başarılı bir şekilde üretimimizi artırmamızla birlikte, Tekirdağ-Çerkezköy'deki Organize Sanayi Bölgesi'nde taşınmaya karar verdik. Üretimimizi daha iyi yönetebilir ve müşterilerimize daha hızlı hizmet sunabilir hale geldik.

Yıllar içinde müşteri memnuniyetini ve kaliteyi önemseyen bir firma olmaya devam ettik. Firmamızın kökeni satış ve pazarlamadan gelmektedir, bu nedenle müşterinin ihtiyaçlarını anlamak ve onları karşılamak bizim için çok önemlidir.

İstanbul merkez ofisimizi Esenyurt'a taşındık ve tüm bu süreç boyunca müşteri memnuniyeti ve kaliteye olan bağlılığımızı koruyarak çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

► AYDA 700 TON ÜRETİYORUZ

- Üretim tesislerinizde ne tür üretimler var? Ürün yelpazeniz hakkında bilgi verir misiniz? Firmanızın üretim kapasitesi, çalışan sayısı ve ihracat oranları nelerdir?

- Alüminyum ekstrüzyon, müşteri isteğine göre profil üretimi, mekanik işlem ve kalıphanemizle tam entegre bir üretim tesisiyiz. 25 ülkeye ihracat yapıyoruz. Özellikle kaliteli alüminyum profil isteyen müşterilerle öncelikli olarak çalışmak istiyoruz. Kapasite olarak aylık 700 ton üretimimiz var. Tonajları yukarı çıkarmak için yatırım kararlarımız var, fakat piyasa şartları tam olarak belirlenmediği için beklemeye alıyoruz. Alüminyum satışımızı iç piyasaya yüzde 60, dış pazarlara yüzde 40 olarak yapıyoruz. İhracatı artırmak istiyoruz. Kaliteli ve iyi alüminyum üretiyoruz, AR-GE'mizi güçlendirmek istiyoruz.

► DİJİTAL ADIMLAR ATIYORUZ

- Son yıllarda ülkemizin ve tüm sanayi kuruluşlarının gündeminde olan sanayide dijitalleşme, nesnelerin interneti gibi dönüşümlerde Uzuner Alüminyum hangi aşamada? Yapılan çalışmalardan örnekler verir misiniz?

- Uzuner Alüminyum, üretim süreçlerinde dijitalleşme ve nesnelerin interneti gibi teknolojik dönüşümleri benimseyerek verimliliği artırmayı, otomasyonu sağlamayı, büyük veri analitiğiyle verimliliği optimize etmeyi, akıllı fabrika uygulamalarıyla iş süreçlerini iyileştirmeyi ve çevresel sürdürülebilirliği desteklemeyi hedeflemektedir. Bu dönüşümleri yavaş ve kararlı adımlarla gerçekleştirmeyi planlamaktayız. Bu strateji başarıyla uygulandığında, şirketin dijital dönüşümü tamamlamasına ve gelecekteki gereksinimlere uyum sağlamasına yardımcı olacaktır.

► SÜREKLİ İYİLEŞTİRMELER YAPIYORUZ

- Sürdürülebilirlik ile ilgili çalışmalarınızdan bahseder misiniz? Ar-Ge çalışmalarınızı bize anlatır mısınız?

- Alüminyum fabrikamızda sürdürülebilirlik çalışmaları, çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları içerecek şekilde kapsamlı bir yaklaşımı gerektiriyor. Fabrikamız, enerji verimliliğini artırmak için sürekli olarak iyileştirmeler yapıyor ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş yapmaya çalışıyor. Bu, sera gazı emisyonlarını azaltmanın yanı sıra enerji maliyetlerini de düşürecektir. Üretim sırasında ortaya çıkan atıkların etkili bir şekilde yönetilmesi ve geri dö-

nüşümü, çevresel sürdürülebilirlik açısından kritiktir. Atık azaltma, geri dönüşüm ve yeniden kullanım konularında sürekli olarak iyileştirme yapmaya çalışıyoruz.

► MESLEK LİSELERİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPIYORUZ

- Bildiğiniz üzere, şirket içi eğitimin çok önemi var. Ne gibi eğitim faaliyetleri yürütüyorsunuz? Üniversite-sanayi iş birliği için üniversiteler ile birlikte yürüttüğünüz projeler var mı?

- Evet, şirketler için eğitimin büyük önemi var. Eğitim faaliyetleri, çalışanların becerilerini geliştirmesi, yenilikçi düşünme yeteneklerini artırması ve şirketin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olması açısından kritiktir. Şirketimiz genellikle meslek liseleri ile iş birliği yaparak çeşitli projeler yürütüyor. Bu projeler, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini içerebileceği gibi staj programları, endüstriyel projeler, ortak patentler, danışmanlık hizmetleri veya eğitim programları da olabiliyor. Bu iş birliği sayesinde fabrikamız meslek liselerinin araştırma altyapısından ve genç yeteneklerden faydalanıyor. Çalışanlar da uygulamalı olarak öğrenme ve araştırma fırsatı buluyorlar.

► ÇOSB SANAYİLEŞMEYE ÖNEMLİ KATKILAR SUNUYOR

- ÇOSB hakkında bir şeyler söylemek ister misiniz?

- Çerkezköy OSB, altyapı ve tesislerin modernizasyonu konusunda sürekli olarak yatırımlar yapmakta. Bu yatırımların sonucunda, bölgede üretim yapmak isteyen firmalara uygun koşullar sağlamaktadır. Ayrıca, OSB içerisindeki firmalar arasında iş birliği ve sinerji oluşturacak etkinlikler düzenlenmekte ve sanayicilerin ihtiyaçlarına yönelik destekler sunulmaktadır. Çerkezköy OSB Türkiye'nin sanayileşme sürecine önemli bir katkı sağlayan ve sürekli olarak gelişen bir sanayi bölgesidir. ●

Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı şirketleri uyardı:

Sürdürülebilirlik Raporlaması yapmayı ihmal etmeyin

Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı Hasan Özçelik, “AB kuralları kapsamında sürdürülebilirlik raporlaması hazırlayan işletmelerimiz Ocak 2026’dan itibaren uygulamaya girecek Sınırda Karbon Düzenlemesi Mekanizmasına da uyum sağlamış olacaklardır. Bu sayede Türkiye’de faaliyet gösteren işletmelerin hem AB düzenlemelerine uyum sağlanması temin edilmiş hem de ilgili tüm paydaşların bilgi ihtiyaçları karşılanmış olacaktır.” dedi.

Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı Hasan Özçelik

Türkiye’de, finansal raporların uluslararası standartlarla uyumlu olarak düzenlenmesini ve denetlenmesini sağlayacak standartlar koymak için etkin çalışmalarda bulunan Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı Hasan Özçelik ile Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarının ayrıntılarını konuştuk.

- Sayın Hasan Özçelik, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Kurumu’nu (KGK) bize kısaca tanıtır mısınız?

- Etkin bir kamu gözetimi sisteminin oluşturulması ve bağımsız denetim alanında kalite ve güvenin sağlanması amacıyla AB Müktesebatına uyum çerçevesinde 660 Sayılı KHK ile Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) 2 Kasım 2011 tarihinde kurulmuştur. Kurum, Hazine ve Maliye Bakanlığıyla ilişkili, idari ve mali özerkliğe sahip bir üst kuruldur. Kurumun temel faaliyetlerini ana başlıklar altında şöyle özetlemek mümkündür. Bunlar, Türkiye muhasebe, sürdürülebilirlik, denetim standartlarını

oluşturmak; bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirmek ve bağımsız denetçiler ile bağımsız denetim kuruluşları üzerinde gözetim ve denetim gerçekleştirmek.

► SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GELECEK KUŞAKLAR İÇİNDİR

- Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilirlik raporlaması kavramlarından kısaca bahsedermisiniz?

- Sürdürülebilirlik, iş ve yatırım kararlarında ekonomik ve finansal kriterlerin yanı sıra çevresel, sosyal ve yönetimle (ÇSY) ilgili risk ve fırsatların da dikkate alınması suretiyle toplumun ve gelecek nesillerin yararının gözetilmesidir.

Sürdürülebilir Kalkınma, bugünün ihtiyaçlarını karşılarlarken gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayabilme yeteneğini tehlikeye atmadan ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan denge sağlamaktır.

Sürdürülebilirlik raporlaması ise işletmelerin eko-

nomi, çevre ve toplum üzerindeki etkilerinin gösterilmesini sağlayan; çevre, sosyal ve yönetim konularındaki risklerinin ve fırsatlarının kısa orta ve uzun vade ile ilişkilendirilerek açıklanmasıdır.

► ESKİDEN RAPORLAMA ÇERÇEVELERİ FARKLIYDI

- Uluslararası Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları hakkında bilgi vermişsiniz?

- Sürdürülebilirlik raporları, işletmelerin çevresel, sosyal ve yönetsimsel etkilerini yani dışsalıklarını açıklamalarını sağlayan raporlardır. Bilindiği üzere bu raporlar belirli raporlama çerçeveleri esas alınarak hazırlanmaktadır. Ancak yakın zamana kadar raporlamanın gönüllülük esasına dayanması sebebiyle işletmeler tarafından farklı raporlama çerçeveleri kullanılmıştır. Dolayısıyla da sürdürülebilirlik raporlamasında küresel karşılaştırılabilirlik ve anlaşılabilirlik temin edilememiştir. Bu yetersizliği gidermek adına 2021 yılında düzenlenen COP 26 toplantısında Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Vakfı (IFRS Vakfı) bünyesinde Uluslararası Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları Kurulu (ISSB) kurulmuştur. ISSB, fiilen uygulanan çeşitli raporlama çerçevelerini birleştirerek raporlamaya bütüncül bir bakış açısı getirmiş ve 26 Haziran 2023 tarihinde IFRS S1 ve IFRS S2 adında iki adet sürdürülebilirlik raporlama standardı yayımlamıştır.

Bu standartlar, işletmelerin çevresel, sosyal ve yönetsimsel riskleri ile fırsatlarını belirterek bunların faaliyet performanslarına etkilerini açıklamalarını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca, S2 standardı "Sektöre Dayalı Uygulama Rehberi" adı altında 68 alt spesifik sektörde rehberlik sunarak, raporların sektörel olarak da daha karşılaştırılabilir ve anlaşılabilir olmasını temin etmektedir.

► TÜRKİYE'YE ADAPTE ETTİK

- Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) hakkındaki çalışmalarınız nelerdir?

- 2022 yılında Türk Ticaret Kanunu ile 660 sayılı KHK'da Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yapılan değişikliklerle Kamu Gözetimi Kurumu'na Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nı (TSRS) belirleme ve yayımlama, gerektiğinde değişik işletme büyüklükleri ve sektörler itibarıyla farklı düzenlemeler yapma ve bu konularda denetim yapacakları yetkilendirme yetkisi verilmiştir. Bu doğrultuda konuyla ilgili kamu kurumlarının da katılımıyla bir "Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Çalışma grubu tarafından yapılan analizlerde, BIST Sürdürülebilirlik Endeksinde yer alan işletmelerin sürdürülebilirlik raporlarında SASB, CDP, IIRC ve CDSB gibi raporlama çerçevelerini kullandıkları görülmüştür. Sayılan bu raporlama çerçevelerinin ISSB bünyesinde konsolide olmaları sebebiyle en uygun çerçeve olarak ISSB standartlarının benimsenmesi kararlaştırılmıştır. Böylece ülkemizin 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda, ekonomide yeşil dönüşüm için gerekli uzun vadeli finansmanı sağlayacak, uluslararası alanda geçerli, paydaşlar için gerçeğe ve ihtiyaca uygun, şeffaf, erişilebilir, karşılaştırılabilir sürdürülebilirlik raporlama ve veri altyapısının oluşturulması planlanmaktadır. Bu doğrultuda yapılan çalışmalar sonucunda "Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları" ve bu standartlara ilişkin "Uygulama Kapsamı" 29 Aralık 2023 tarihinde yayımlanan Resmi Gazete ile mevzuatımıza kazandırılmıştır.

► TSRS 1 VE TSRS 2'NİN AMAÇLARI FARKLI

- Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın (TSRS) amacı nedir?

- TSRS 1, Sürdürülebilirlikle ilgili finansal bilgilerin açıklanmasına ilişkin genel hükümlerin amacı; bir işletmenin sürdürülebilirlikle ilgili risklerine ve fırsatlarına ilişkin bilgileri açıklamasını zorunlu kılmaktır. →

“Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları kapsamı belirlenirken özellikle Avrupa Birliği’nin Raporlama Direktifi de (CSRD) dikkate alınmıştır. Öncelikle Kurul Kararında belirtilen işletme türlerinden birisi olmak şartıyla aktif toplamı 500 Milyon ₺, yıllık net satış hasılatı 1 Milyar ₺ ve çalışan sayısı 250 kişi hadlerinden en az ikisini üst üste iki raporlama döneminde aşan işletmeler sürdürülebilirlik raporlaması kapsamına dahil edilmiştir.”

TSRS 2, İklimle ilgili açıklamaların amacı ise bir işletmenin iklimle ilgili riskler ve fırsatlara ilişkin bilgileri açıklamasını zorunlu kılmaktır.

► RAPORLAMA KAPSAMINDAKİ ŞİRKETLER

- Hangi işletmeler TSRS uygulama kapsamına girecek?

- Uygulama kapsamı belirlenirken özellikle Avrupa Birliği’nin Avrupa Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi de (CSRD) dikkate alınmıştır. Öncelikle Kurul Kararında belirtilen işletme türlerinden birisi olmak şartıyla aktif toplamı 500 Milyon ₺, yıllık net satış hasılatı 1 Milyar ₺ ve çalışan sayısı 250 kişi hadlerinden en az ikisini üst üste iki raporlama döneminde aşan işletmeler sürdürülebilirlik raporlaması kapsamına dahil edilmiştir. Ayrıca TMSF bünyesinde bulunanlar hariç tüm bankalar herhangi bir kritere tabi olmaksızın doğrudan sürdürülebilirlik raporlaması zorunluluğu kapsamındadırlar. Belirlenen kriterleri karşılayan işletmeler için 1 Ocak 2024 itibarıyla sürdürülebilirlik raporlaması zorunluluğu başlamıştır. Sayılan işletme türleri içerisinde olmayan veya sayılan işlet-

me türlerinden olup belirtilen hadleri aşmayan işletmeler ise isteğe bağlı olarak Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartlarını (TSRS) uygulayabileceklerdir.

► YUMUŞAK GEÇİŞ SAĞLADI

- Bu standardı uygulayacak, raporlama yapacak firmalara önerileriniz nelerdir?

- TSRS 1 ve TSRS 2 standartlarıyla başlayacak raporlama şüphesiz yeni bir döneme kapı aralamaktadır. Bu kapsamda Kurum olarak belirlediğimiz geçiş döneminde işletmelerimize; İlk raporlama döneminde karşılaştırmalı bilgi sunumu, ilk sürdürülebilirlik raporlarının finansal raporlarla birlikte yayımlanması ve ilk iki yıl yapılacak raporlamalarda Kapsam 3 sera gazı emisyonlarının açıklanması zorunlu tutulmamıştır. Dolayısıyla da Kurum tarafından öngörülen bu yumuşak geçişten işletmelerimizin etkin bir şekilde faydalanmasını önermekteyiz.

► AB’NİN RAPORLAMA DİREKTİFLERİ

- Hazırlanan Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) açısından; kısa, orta ve uzun vadede bu standartlara uygun raporlama çalışmalarının ülkemiz

açısından faydaları nelerdir?

- Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat Eylem Planı kapsamında sürdürülebilirlik konusunda hızlı kararlar alıp uygulamaktadır. AB'nin bu konuda en önemli adımlarından birisi de Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifidir (CSRD). Direktife göre Ocak 2023'ten itibaren mikro işletmeler hariç olmak üzere; borsaya kote tüm işletmeler, sigorta ve kredi kuruluşları, eşik değerleri 20 Milyon € Aktif, 40 Milyon € Hasılat ve 250 çalışan hadlerinden en az ikisini peş peşe iki raporlama döneminde aşan yaklaşık 55.000 işletme sürdürülebilirlik raporu hazırlamakla mükelleftir.

Diğer yandan 1.1.2026 tarihinden itibaren KOBİ'ler de (AB Kobi Kriterleri; 4 milyon € aktif toplamı, 8 milyon € net satış hasılatı, 50 çalışan olan işletmeler) kapsama dâhil olacaktır.

Bu bağlamda Avrupa Birliği tarafından sürdürülebilirlik kapsamında ele alınan bir diğer konu da Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasıdır. SKDM ile AB tarafından işletmelerin emisyon salınımlarına kota sınırlaması ve ilave vergi uygulanması getirilmiştir. Ayrıca, söz konusu düzenlemeler yalnızca AB sınırları içinde yer alan işletmelere yönelik değildir. Özellikle SKDM'de belirtilen demir-çelik, alüminyum, elektrik, hidrojen, gübre ve çimento sektörlerinde yer alan işletmeler ve AB ile ithalat-ihracat yapan yani, AB'nin tedarik zincirinde yer alan tüm işletmeler bu düzenlemelerin kapsamındadır. Dolayısıyla en büyük ihracat pazarımız olan AB (2023'de %40,7 ihracat oranı ve 104,2 Milyar \$ ihracat) ile ticari ilişkileri bulunan işletmelerimizin de AB kuralları kapsamında tedarik zincirlerine uyum sağlaması gerekmektedir. Bu uyumun en önemli adımlarından birini ise sürdürülebilirlik raporları ve bu raporlara ilişkin güvence denetimleri oluşturmaktadır.

Bu kapsamda sürdürülebilirlik raporlaması hazırlayan işletmelerimiz Ocak 2026'dan itibaren uygulamaya girecek SKDM düzenlemelerine de uyum sağlamış olacaklardır. Bu sayede Türkiye'de faaliyet

gösteren işletmelerin hem AB düzenlemelerine uyum sağlaması temin edilmiş hem de ilgili tüm paydaşların bilgi ihtiyaçları karşılanmış olacaktır. Böylece uluslararası finansal raporlama uygulamalarıyla uyumlu, gerçeğe ve ihtiyaca uygun, karşılaştırılabilir finansal ve finansal olmayan bilgiler

lerin zamanında sunulması sağlanarak, piyasaların temel gereksinimi olan güven pekiştirilerek ekonomik büyüme desteklenecektir.

► RAPORLAMA TAKVİMİ

- Son olarak nasıl bir süreç öngörüyorsunuz?

- Kamu Gözetimi Kurumu olarak, güçlü işletmeler, güçlü ekonomi, güçlü Türkiye vizyonu ile yürütmekte olduğumuz çalışmalarımızla sürdürülebilirlik raporlama sürecimiz şöyle işleyecek;

1 Ocak-31Aralık 2024- TSRS'lere göre sürdürülebilirlik

zorunlu raporlama dönemi,

2024- Kurumsal sürdürülebilirlik raporlama uzmanı lisanslaması ve sürdürülebilirlik denetçilerinin yetkilendirilmesi,

2025- TSRS'lere göre ilk sürdürülebilirlik raporlarının yayımlanması,

2026- Sürdürülebilirlik raporlarının sınırlı güvence denetimlerinin gerçekleştirilmesi. ●

Doç. Dr. Ata Özkaya seçim sonrası değerlendirildi

“Yüksek borçlanma ve vergiler bizi bekliyor”

Ekonomist Doç. Dr. Ata Özkaya, “Personel ve cari transferler yıllık yedi trilyon lira tutuyor. Bu yıl bir daha maaş artışı yaşanmasa da dolaylı vergilerden beklenen gelir altı buçuk trilyon. Dolayısıyla o farkın ya borçlanarak ya vergiyle kapatılması lazım. Hükümetler, Hazine borçlandığı zaman bu borcu gelecek nesillere yükler. Ama dolaylı vergiler hemen gelen bir para olduğu için daha çok tercih ediliyor.” dedi.

Galatasaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Ata Özkaya herkesin merak ettiği, seçim sonrası dönemde ekonomide yaşanabilecekleri anlattı. Özkaya, ihracatçıların ve sanayicilerin kurdaki yükseliş talep ve beklentilerine farklı açıdan yaklaştı.

- **Sayın Doç. Dr. Ata Özkaya, söyleşimizin adını geleceğe bakış, seçimlerden sonrasına bakış ve sanayicilerin yol haritası diye koyalım. Bugünden başlayalım isterseniz.**

- Evet, ülke ekonomisinde olumlu olumsuz gidişat, enflasyonun yönü, ihracat, bütçe durumu, gelirler, vergiler, niyetler... Hazirandan beri ekonomi politikası değişti ve uygulanan ekonomi politikasının ne amacı var? Niye değişti, önce onu söyleyelim. Değişimden ne amaçlanıyor? 8 ay geçti, amaçlara yönelik bir gelişme var mı?

Burada, hükümetin dış politika dahil amaçlarına yönelik harcamalarının finanse edilmesi en temelde yer alıyor. 2023 haziran ayına kadar olan dönemde de bunun bir uygulamasını gördük. Neyin uygulamasını gördük? Genişlemeci politikalarla toplumdaki refah algısının güçlü tutulması ve öte yandan da çeşitli amaçlara yönelik harcamaların finanse edilmesini. Burada özellikle dış politikayı vurguluyorum. Çünkü hükümetin dış politika bileşenleri arasında Kuzey Afrika'dan tutun, Ortadoğu ve Pakistan'a

kadar çeşitli amaçlar var geleceğe dönük. Bütün bunlar belirli kazanımların elde edilmesi üzerine kurulan ayrı bir uzmanlık alanına giriyor. Libya'daki faaliyetler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin faaliyetleri ve iş birlikleri dahil olmak üzere. Böyle olunca para politikası, maliye politikası, yani ekonomi politikasının ana unsurları genişlemeci işledi. Bunda Covid-19 pandemisinin etkileri de var.

► ENFLASYONLA MÜCADELE DÖNEMİ

Hazirana geldiğimizde elimizde yüksek enflasyon oluştu. Haziranda da bunu durdurma kararı aldılar. Çünkü harcamalar gelirlere denk gelmemeye başladı. Tek yapılması gereken vardı, o da vergileri arttırmak ve Temmuz'da bildiğiniz gibi büyük bir vergi oranı artışı yaşandı. Dolayısıyla buradaki asıl amaç bu gider-gelir kalemi tutturmak oldu. Hükümetin ikinci isteği de döviz artış hızını belli bir seviyenin altında tutabilmektir.

Gelişmekte olan ülkenin iki tane sorunu vardır. Birincisi bütçe açığı diğeri cari açık ve ödemeler dengesinin işleyişi. Açık vermez gibi gözükür ama ticari hesaplar açık verir. Bu ikiz açıkla yürüyemezsiniz. Dolayısıyla bunların toparlanması için politika değiştirmek gerekti ve bildiğiniz gibi bakan değişti, Merkez bankası başkanı değişti, ekip değişti ama beklenen olmadı. Yani yabancı yatırım istenildiği ölçüde gelmedi. Rezervler dolsa bile bu yapay bir re-

zerv oluşturma şekli oldu. Yapay, bankacılık sisteminin yurtdışından sentetik borçlanması ve borçlandığı döviz TL'ye karşı Merkez Bankası'nda takas etmesi şeklinde. Yüz kırk milyar dolara geldi. Ama bu yapay bir döngü olduğu için yabancı yatırımcı da sıcak para veya uzun dönemli yatırım şeklinde, iki türlü de gelmeyi tercih etmediği için şimdi tekrar sorun oluşmaya başladı. Biz ikili açığa doğru tekrar gitmeye başladık. Bu yapılan değişiklik, yabancı gelmesini amaçlayan değişiklik düşünüldüğü kadar işe yaramadı.

► DÖVİZDEKİ TALEP REZERVLERİ ERİTİYOR

- Enflasyonda süren artış ve açıklar, seçimlerden sonra yeni vergileri mi müjdeliyor?

- Bu, bize şunu söylüyor: Bütçe açıklarının devam etmesi vergi artışlarını gündeme getirecek. Öncelikle genişletici maliye politikası devam ettiği sürece enflasyon artmaya devam edecek. Para politikası patikası optimal olmadığı için Merkez Bankasının faiz kararı bunu dizginlemeye ya da stabilize etmeye yeterli olmayacak. Yüzde kırk beş faiz seviyesi şu an için buna yeterli değil. Hükümet eninde sonunda vergi artışına gitmek zorunda kalacak.

Dövizde ise vatandaş yani tasarruf sahipleri bu dediğim tabloyu görebiliyorlar mı? Finansal okuryazarlığı düşük ama geçmişten tecrübeli olduğu için birçok tasarruf sahibi doksanlardaki gibi dövizin tekrar artacağına çok ihtimal vermeye başladı. Bu da Merkez Bankasının bankalar aracılığıyla topladığı rezervin erimesine yol açıyor. Neredeyse aralık ayından itibaren bir buçuk, iki ayda on bir buçuk milyar dolar bir erime söz konusu. Vatandaşlar dövizde doğru eğilimlerini güçlendiriyorlar. O yüzden bu yapılanların şimdilik ben arzu edildiği kadar işe yaramadığını değerlendiriyorum. İşe yaramaması da vakit kaybına yol açar. Vakit kaybı da önümüzdeki dönemde sorunların büyümesine yol açar.

► UZUN DÖNEMLİ YATIRIMLAR

Öte yandan uzun dönemli yatırım gelmiyor. Uzun dönemli yatırımı kısaca şöyle söyleyelim: yabancıların belirli sektörlerde fabrika kurması diye örnek verebiliriz. Bunu neden önemsiyorum. Bu şu açıdan önemli. Çünkü etrafımızdaki ülkelerde bu konuda yatırımlar çok artıyor. Özellikle

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek

Balkan ülkeleri elektrikli arabalar konusunda yabancı yatırım çekip fabrikalar kurmaya başladılar. Körfez ülkeleri ise mikro işlemci yazılımları konusunda yabancı yatırım çekmeye başladılar ve bunlar çok yüksek miktarda. Ülkemizin bunun dışında kalıyor olması bizim için ve gelecek nesillerimiz için büyük handikap. Sadece bizim için değil gelecek nesillerin eğitimi, eğitimde seçecekleri branşlar, dünyadaki diğer akranlarıyla yarışması, katma değerli üretimin yapılamaması büyük bir handikap gözüküyor.

► SEÇİM BÜTÇE AÇIĞINI ARTIRACAK

- Şu anda içinde olduğumuz seçim sath-ı mailinin bitmesi, yani 31 Mart belediye seçimleri sonuçlarının ekonomi politikasına etkisi nasıl olur?

- Şöyle düşünebiliriz: Belediye seçimlerinden sonra ekonomi politikasının daha sıkılaşacağına dair görüşler var. Yani bu mali genişlik, benim enflasyona yol açtığını söylediğim mali genişlik politikasının muhtemelen sonuna kadar devam edecek.

Benim söylediğim iki kalem harcama her zaman devam edecek harcamalar. Dolayısıyla her ücret artışında daha da artacak. Ama sizin dediğiniz belediye seçimleri için ekstra harcamaların yapılması tabii ki bütçeyi daha da aşacak. Ama bütün bunlar seçimden sonra geçecek, etkisini kaybedecek konular değil. Bizde adrese kayıtlı sistem gereği 86 milyon nüfus gözüküyor. Bunun 32 milyon kadarı kayıtlı, çalışan durumda. Çalışabilecek nüfusumuzun altmış beş milyon olduğunu düşündüğümüzde, örneğin ABD gibi aslında çalışkan olmayan bir ülkeyle kıyaslandığında bile çok düşük durum-

“Kurla oynamak rekabet gücü sağlar mı? Kurla oynadığınız zaman, TL değer kaybettiği zaman Türk lirasıyla mal talebi bir miktar yükselir. Ama bizim 2011 yılından itibaren üretimimize baktığımızda üretim tipimiz orta düşük teknoloji üzerine genişlemeye devam ediyor. Orta yüksek teknolojide teşvikler olmasına rağmen arzu ettiğimiz genişlemeyi sağlayamıyoruz. O zaman da kurla oynamanız size çok kısa dönemde çok kısmi bir avantaj getirirse de orta uzun dönemde çok büyük zararı olur.”

dayız. O yüzden seçimler geçse bile siz insanları kayıtlı çalışmaya sevk etmediğiniz sürece bütçedeki açık hep artma tehlikesi gözetir, çünkü hanelere yardım yapmak zorunda kalırsınız. Bunu değiştirecek güç seçim değildir. Yani seçim geçti o zaman hanelere yaptığımız yardımı geri alalım dersiniz bu sefer bir sonraki seçimde aynı problemle karşı karşıya kalırsınız.

► AŞIRI BORÇLANMA BEKLİYORUM

- Dolaylı olarak toplanan vergiler, zamlar seçim sonrası dönemde mutlaka gündeme gelecek değil mi?

- Evet, bunlar elbette gelecek. Sebebini söyleyeyim. Sadece iki gider, personel ve cari transferler senelik yedi trilyon lira tutuyor. Yıllık bir daha maaş artışı yaşanmasa da dolaylı vergilerden beklenen gelir altı buçuk trilyon. Dolayısıyla o farkın ya borçlanarak ya vergiyle kapatılması lazım. Hükümet, Hazine borçlandığı zaman bu borcu gelecek nesillere yükler. Ama dolaylı vergiler hemen gelen bir para olduğu için daha çok tercih ediliyor. Açığı kısmak bu saatten sonra ülkenin değişen siyasal sistemi ile mümkün gözüküyor. Çünkü bu içinde bulunduğumuz siyasal sistemde artık siyaseten sorumluluk makamı tek makama dönüştüğü için, mesela belirli bir kesimin ücret artışı üzerine sosyal medyada oluşturduğu baskı havası bir anda planlananın üzerinde ücret artışı yapıl-

DOÇ. DR. ATA ÖZKAYA KİMDİR?

Galatasaray Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü Öğretim Üyesi olan Doç.Dr. Ata Özkaya, yüksek öğrenim hayatına İstanbul Teknik Üniversitesi Elektronik ve Telekomünikasyon mühendisliğinden lisans ve yüksek lisans derecelerini alarak başlamıştır.

Uluslararası telekomünikasyon sektöründe mühendislik mesleğini 4 yıl icra ettikten sonra; önce Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde Sanayii İktisadi, Mikroekonomi ve Ekonometri Yüksek Lisansını (DEA), daha sonra da Galatasaray Üniversitesi İktisat Bölümü'nde İktisat Teorisi Yüksek Lisans'ını tamamlamıştır.

Ekonomi alanındaki doktorasını Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi ve Nice Sophia Antipolis Üniversitesi ortak yönetiminde yapmıştır.

Çalışma alanları; Finansal krizler ve modellemesi, Zaman Serileri Analizi, Kaos Teorisi, Mali politikalar, Ekonomik Büyüme (endojen) Teorisi ve Ar-Ge, Oyun Teorisi'dir.

Uluslararası "SSCI, SCI, SCI-expanded" kategorisindeki endeksli akademik dergilerde çok sayıda yayını mevcuttur, aynı zamanda akademik hakemlik faaliyetlerine de devam etmektedir.

masına yol açıyor. Bunları gözlemliyoruz.

Bu durum açığı sürekli besleme potansiyeline sahip. Seçimler geçse bile deprem harcamalarının yoğunluğu burada ek bir külfet getiriyor. Bu zaten aşırı borçlanmaya yol açacak. Yani ben vergilerin kapatamayacağı kısmı söylüyorum. Ek olarak üç trilyon lira daha borçlanması gerekiyor bu masrafları karşılamak için. Ama ülke geçmişe göre daha fazla bir finansal sistem büyüklüğüne sahip olduğundan dolayı bunun artık geri döndürülmesi çok zor. Seçimden sonra muhtemelen inşaat sektörüne aşırı derecede imkan tanındığını da göreceğiz. Burada ekonomik büyümenin düşürülmemesi ve işgücü yaratılması için böyle politikalar izleyeceğiz.

“Yüksek enflasyonla yaşamaya alışmış bir toplumuz biz. 90’lı yıllarda bunu gördük. Bu denendi. O yüzden yüksek enflasyon mu yüksek kur mu dediğinizde yüksek enflasyon tercih edilir. Çünkü bir grup buradan daha çok para kazanabildiği için.”

► YÜKSEK ENFLASYON MU YÜKSEK KUR MU?

- Seçim sonrasında yeniden heterodoks politikalara dönmek, iki yıl öncesine dönmek mümkün olur mu?

- Para politikasında tam genişleyici bir durum ortaya çıkmayacaktır. Ama bu şunu değiştirmiyor. Şu an para politikası yarı gevşek diyebiliriz. Maliye politikası tam sıkılmadığı sürece para politikasına yapılanların, yani faiz kararlarının çok bir getirisi olmaz. İki yıl öncesinden ne farkı var? İki yıl önce ikisi de gevşekti. Krediler çok açıldı, kredi faizleri çok düşüktü. Büyük bir harcama ve talep döngüsü vardı. Şimdi o biraz kısıldı ama bu bizim gibi ülkelerde sürekli kısılamaz. Mesela konut kredilerini ve araç kredilerini sürekli kısılamazsınız. Çünkü ekonominin diğer dinamikleri buna müsaade etmiyor. İnsanlarda o zaman refah algısı çok fazla düşmeye başlar. Bu da seçimlere direkt yansımaya başlar.

O yüzden bunu belli bir süre kısmış olacaksınız. Onun da amacı şudur: Yabancı yatırımcı gelmezse bunu kısması için bir iktidarın gerekli motivasyonu olmaz. Neden kısmın ki? Yüksek enflasyonla yaşamaya alışmış bir toplumuz biz. 90’lı yıllarda bunu gördük. Bu denendi. O yüzden yüksek enflasyon mu yüksek kur mu dediğinizde yüksek enflasyon tercih edilir. Çünkü bir grup gelir adaletsizliği üzerinden buradan daha çok para kazanabildiği için.

► MURAT KURUM İSTANBUL’DA KAZANIRSA

Belediye seçimlerin sonucu neyi değiştirir diye konuşurken özellikle İstanbul’da belediye başkanlığının el değiştirmesi ve sayın Murat Kurum’un belediye başkanı olması halinde onun eski Çevre Bakanı olması sebebiyle Kanal İstanbul gibi

projeler tekrar gündeme gelecektir. Aynı zamanda şimdi sayın Bakan Haseki’nin yanlış hatırlamıyorsam 700 bin konutluk projeleri var İstanbul’la ilgili. Dolayısıyla Hükümetin projesi İstanbul’u büyütme olarak devam ediyor. İstanbul’un büyümesi daha fazla göç alması demek. Eğer İstanbul Belediyesi değişirse, bu, yatırımların artması anlamına gelecek ki bu inşaat firmalarının kentsel dönüşüm konusunda aktif edilmesi anlamına gelir. Bu da işgücünün inşaat sektörüne yönelmesi, tekrar bir büyüme anlamına gelecektir ve kredilerle bu şekilde yine bir refah algısı beş altı sene sürdürülebilir bir durum yaratır. Bunu geçmişte gördük.

► ALT KATEGORİ ÜRÜNE TALEP

- İş dünyası, ihracatçılar birkaç aydır tüm toplanılarda döviz kurunun daha fazla artması gerektiğini, baskılanmaması gerektiğini söylüyorlar. Döviz kuruındaki artışlar üretimde, ihracatta doğrudan artış sağlar mı? İş dünyası önümüzdeki döneme nasıl hazırlanmalı?

- Ben bu soruya sizin belki de düşünmediğiniz taraftan karşılık vereceğim. Bu söylediğinizi çok sık duyuyorsunuzdur ama bunun bir karşı argümanını söylemediler şimdiye kadar. Eğer hayat pahalılığı varsa neden vatandaşlar AVM’leri dolduruyor? Buradan başlayayım.

AVM’lerin doluyor olması tüketici açısından tüketici davranışı açısından şunu bize gösteriyor: AVM’lerde satılan malların kalitesinin geçmişe göre daha düşük olduğunu bir kenara koyarak bakarsak çeşitli semtlerdeki gözlemlere göre, tüketici teorisi gereği geliri düşen, alım gücü düşen tüketici alım gücü düşmesine

rağmen bazı ürünlere talebini arttırır. Bu bazı ürünlerin bir adı vardır. Bunlar 'alt kategori ürün' diye geçer. Özellikle teknolojisi düşük ürünler. Normalde tüketicinin geliri düştüğünde, alım gücü düştüğünde biz ürünlere talebin de azalacağını bekleriz. Ama azalması gereken ürünler normal ürünlerdir. Dolayısıyla vatandaşlar AVM'ye yönelindiğinde, düşen alım gücü ile beraber satılan ürünlerin teknolojisinin düşük ürünler ya da kalitesi düşük ürünler sınıfında olduğunu, üretimin buraya doğru kaydığını görüyoruz.

Yani argüman olarak ortaya atılan savunulan şey aslında durumu gösteren bir ayna. 2021 yılında pandemi sırasında Çin'den tedarik zinciri aksayınca, hatta kopunca, Çin limanları çalışmayınca yakın bölgelerden Avrupa Birliği'nin tedariki karşılanmaya başlandı. Burada Türk üreticisi de 2021 yılının Haziran ayında sanayi üretimini yüzde 11 civarında arttırdı. Büyük bir hızla arttırdı. Bu yaklaşık 11 ay sürdü. Yüzde 11 yukarı çıkmış sanayi üretim hızı daha sonra peyderpey azalarak ama düşük hızda bir yıl boyunca neredeyse sanayiciye bu imkânı tanıdı ve bu da büyüme verilerine hizmet etti. Yüksek olmasına. Yalnız buradaki soru şuydu: Avrupa Birliği bizden aldığı ürünü almaya ne kadar devam edecekti? Bu bizdeki AVM ve tüketici örneğini Avrupa Birliği için düşünürsek, zengin ülkenin hane halkı sizden düşük teknolojili veya orta düşük teknolojili ürünü sonsuza kadar alamaz. Onların da şu an geliri resesyondan dolayı düştüğü için ancak ve ancak yüksek teknoloji talebini devam ettiriyor ama diğerlerini kısıyor.

Çünkü siz AB'deki tüketicilere her yıl dolap satamazsınız.

▶ TL DEĞER KAYBEDİNCE NE OLUR?

- Pandemi sonrasında lojistik, taşıma, tedarik konusunda uluslararası sıkıntılar ortadan kalkınca ihracatta yeniden eski rekabet koşullarına dönüldü o halde.

- Evet, o yüzden bizim üretici tekrar Çin'den gelen ürünlerle rekabet etmeye başladı. Tedarik zincirleri normal olup navlun fiyatları ve taşıma ücretleri düştü ama kendi üretim teknolojilerini değiştirmedik beklendiği kadar. Dolayısıyla şu an kar maksimizasyonunu üretim maliyetlerini düşürerek, minimize ederek yapmaya çalışacak.

Burada da kurla oynamak rekabet gücü sağlar mı? Şimdi kurla oynadığınız zaman, TL değer kaybettiği zaman Türk lirası mal talebi bir miktar yükselir. Ama bizim 2011 yılından itibaren üretimimize baktığımızda üretim tipimiz orta düşük teknoloji üzerine genişlemeye devam ediyor. Orta yüksek teknolojide teşvikler olmasına rağmen arzu ettiğimiz genişlemeyi sağlayamıyoruz. O zaman da kurla oynamanız size çok kısa dönemde çok kısmi bir avantaj getirirse de orta uzun dönemde çok büyük zararı olur. İhracatımızı arttırmaya yetmez. Çok eskiden ilişkiler böyle değerlendirilmiş olsa bile şu an yok. Böyle bir ilişki yok.

▶ SERMAYENİN ÜRETKENLİĞİ ARTMALI

O yüzden bizim ihracatçımızın ve üreticimizin yapması gereken tek bir şey var, o da üretkenliği, yani marjinal üretkenlik dediğimiz sermayenin üretkenliğini özellikle yükseltmek. Tabii iş gücünün üretkenliğini de yükseltmesi gerekiyor ama o tek başına sanayicinin elinde değil. O ülkedeki insan kaynağının nasıl yetiştiği ayrı bir problem. Ayrıca tartışmamız gereken ekonomi politikanın dışında olan bir konu. Nasıl insan yetiştiriyorsunuz ve yetiştirmeyi

öngörüyorsunuz. Şu an için sanayinin istediği yüksek ehliyet sahibi işgücünü sağlamıyor.

Geriye kalıyor sermayenin üretkenliğini arttırmak. Bizde sermaye malı üretimi de yüksek değil, maalesef ithal ediyoruz bildiğimiz gibi. Sermaye malı ithal ettiğinizde kur sizi negatif etkiliyor. Çünkü elinizdeki araçları yenileyemediğiniz her zaman, örneğin tekstil sektöründe, rakibiniz olan gelişmekte olan diğer ülkeler eğer onu yenilemeyi başarırsa siz onlardan pazar payı olarak geriye kalıyorsunuz. Burada da her geriye kaldığınızda kurun düşmesi gerektiğini savunduğunuzda bunun içinden ülke ekonomisi çıkamaz.

► ORTA YÜKSEK TEKNOLOJİLİ MAL İHRAÇ EDİYORUZ

O zaman burada sanayicinin, özellikle kamudan aldığı teşviklerle üretkenliğini arttırmasının yolunu bulması gerekiyor. Bu da biraz orta uzun dönem yatırımı gerektiriyor. Olan ne? Eğer işgücü yeterince ehil değilse, maliyeti minimize etmek için ucuz işgücüne yönelmem gerektiğinden dolayı ucuz işgücünün yapabileceği üretime yavaş yavaş kaymaya başlıyorum. 2011 yılından bu yana baktığımızda orta düşük teknolojlili mal ithal etmişiz ve orta yüksek teknolojlili mal ihraç etmişiz. Şu an orta yüksek teknolojlili

mal ithal edip orta yüksek teknolojlili ürün ihraç ediyoruz. Bu, bize, arada kattığımız katma değer düşüğünü gösteriyor. Bu katma değeri düşüren şey on yıl içinde değişen işgücünün nitelik farkı. Bu, sanayicinin talep ettiği düşük nitelikli işgücü. Çünkü düşük ücret verelim, böylece karımızı maksimize etmeye çalışalım düşüncesi sanayicinin aslında yurtdışı pazarlarda geri kalmasına sebebiyet verecek ve veriyor da. O yüzden ben kurla oynanabileceğini değerlendirmiyorum ekonomi politikası olarak. Ancak bu dediğim sorunların yani üretkenlik sorununun çözülmesi gerekiyor. Bunun da iki boyutu var. Hem sermaye hem de işgücü üretkenliği.

Buna bir örnek verelim. ABD de son altı yedi yıldır sermaye üretkenliğini arttırmaya çalışarak sermayenin işgücü esnekliğini yükselterek büyüme politikasına devam ediyor. Bu tip yöntemler, bu tip metotlar kullanmamız gerekiyor. Yoksa işgücü kalitesini minimize ederek veya teşviklerle biz rakiplerimizi şu an yakalayamayız.

► DÜNYA YÜKSEK TEKNOLOJİYE KAYIYOR

İki handikapımız daha var. 2030 yılında Avrupa Birliğinin karbon nötr teknolojilere geçecek olması birinci handikap. İkinci handikap da dünyanın doğrudan yüksek teknolojlili ürünlere kayıyor olması. Yani biz yirmi yıl içinde görmediğimiz ya da yirmi yıl içinde ufak ufak biriken ama şimdi artık yakın olarak karşımızda duran bir durumla karşı karşıyayız. Örneğin elektrikli arabalara artık elektronik araba dememiz gerekiyor. Elektronik arabalardan tutun, birçok alanda dünya, büyük ülkeler yapay zeka teknolojisiyle farklı bir üretim dünyasına geçti. Diğerleri bunu takip edecekler. Talep böyle yönlenecek. Bizim bu çerçevede yapmamız gereken kurdan çok daha farklı yöntemlerle bunu yakalamaya çalışmak. Bu da işgücünün niteliği ile başlayan bir sorunlar zincirini karşımıza getiriyor. Sanayiciye ilk etapta sihirli bir değnek vermek mümkün değil. Ama sermayenin işgücü esnekliğini yükseltmemiz gerekiyor.

Doç. Dr. Atilla Çifter

“Enflasyon mücadelesi para politikasına yüklenmiş durumda”

3 1 Mart seçimleri sonrası ekonomik beklentiler ve tahminler, ekonomistlerin bir numaralı gündem maddesi oldu. Altınbaş Üniversitesi öğretim üyesi, ekonomist Doç. Dr. Atilla Çifter, yaptığı değerlendirmede mevcut tabloda yüzde 50'nin altında bir yıl sonu enflasyonunun gözükmediğine değindi. Bunun en önemli nedenini enflasyon mücadelesinin sadece para politikasına yüklenmesine bağladı.

Çifter, maliye politikası tarafında bir enflasyon mücadelesi olmadığını belirterek, “Sayın Mehmet Şimşek atandığı zaman lüks ve gereksiz harcamaların kısılması gerektiğini söyledi. Ama bu gerçekleşmedi. Ocak ayında da bütçe dengesi eksi 150 milyar TL bir açık verdi. Dolayısıyla piyasa yüzde 42’ler seviyesinde bir enflasyon beklemesine rağmen Merkez Bankası beklentiyi yüzde 36’da tutuyor.” dedi.

Enflasyonun öncelikli kaynağının maliyet tarafında olduğuna işaret eden Doç. Dr. Atilla Çifter, “Şu anda baz etkisine güveniliyor. Mayıs’ta zirve yapıp ardından aşağı doğru gelmesinden bahsediyoruz. Yılın ortasından sonra kısa bir süre baz etkisiyle enflasyon düşecek. Ancak eksik makro ekonomi politikasıyla enflasyon hedefinin sağlanması zor görünüyor. Yüzde 50’nin altında bir oran, TÜİK’in açıkladığı TÜFE’de pek mümkün gözüküyor.” değerlendirmesini yaptı.

► “PİYASA, MAKRO MODELLE KARAR ALMIYOR”

Doç. Dr. Atilla Çifter, enflasyon beklentilerindeki bu ciddi sapmaların piyasanın tam olarak bir makro modelle karar almamasına bağlıyor. Çifter’e göre, piyasa ne beklenmesini istiyorsa onun kararını alıyor. Tüketicilere sorulduğunda beklediği ve hissettiği enflasyon gerçeğe yakın olmasına rağmen piyasanın öngörüsü hiç tutmuyor. Çifter, dünyada ise makro modellerle öngörüler yapıldığını kaydetti.

► 1 NİSAN İTİBARIYLA NE OLACAK?

Seçimlerin ardından 1 Nisan itibarıyla ertelenen kemer sıkma politikasının devreye alınacağına ilişkin bir beklenti olduğunu dile getiren Çifter, bunun Mehmet Şimşek’in açıklamaları üzerinde oluştuğunu ifade etti. Atilla Çifter, “Ekonomi yönetimi bütçe tutturmak yerine vergilendirme, kredi kartı ve diğer harcamalar üzerinden talebi kısımaya yönelik bir adım atabilir. Bu da enflasyonu baskılayan bir

etki yaratır. Ancak bu yöntem yükün halka yüklendiği izlenimini verir. Haziran ayından bu yana geçen yaklaşık olarak 7-8 aylık sürede yapılan faiz artışının dışında döviz kurunun tekrar sıkılmaya devam etmesi de bir nevi kontrollü kur görüntü veriyor.” diye konuştu.

► “ÇÖZÜM, DOĞRU MAKRO POLİTİKALARA DÖNMEK”

Türkiye’de 2002’den itibaren döviz kurunun serbest piyasada belirlendiğini hatırlatan Çifter, 2018’den itibaren ise döviz kurunu tutarak enflasyonla mücadele etme anlayışı olduğunu söyledi. Bu dönemde uygulanan makro politikaların hatalı olduğuna dikkat çeken Çifter, “Makro denge ve döviz kurunun daha yüksek olması gerekiyor. Yani Türk lirasının normalde makro denge seviyesi şu anda bulunduğu yerin çok çok üzerinde. Çözüm doğru makro politikalara dönmektir. Hukukun üstünlüğü, basın özgürlüğü ve demokrasi anlayışının Avrupa Birliği’ne tam üyelik sürecindeki gibi işletilmesi gerekir. Yani dış kaynak çekecek adımlar bir an önce atılmalıdır. Buna rağmen enflasyon mücadelesine, maliye politikası olmadan sadece döviz kurunu belli bir bantta tutarak devam edilirse, gerilme ve kurda şok artış yaşanabilir.” uyarısını da buldu. •

VAHAP MUNYAR

Nasıl Bir Ekonomi Gazetesi Genel Koordinatörü

Allah aşkına söyle limon satarak mı bu kadar zengin oldun?

YILLAR önce North Face, Timberland gibi markaları çatısı altında toplayan grubun tepe yöneticileri, özel bir iş jeti ile İstanbul'a geldi.

Söz konusu heyet önce Boyner'e ait departman store ve mağazaları gezdi, kendi markalarının bulunduğu noktaları gözlemledi.

Ertesi gün Boyner Holding'te Cem Boyner'in toplantı masasında görüşme başladı. Cem Boyner, çok önemli konuklarıyla konuşacağı konular için önceden hazırlıklarını yapmış, notlarını önüne koymuştu.

Konuk heyetteki CEO söz aldı:

- Biz tüm mağazaları gezdik. Markalarımızdan birinin reyonunun tuvalete çok yakın olduğunu gördük. O markamızın mağazadaki yerini değiştirmeniz gerekiyor. Müşterinin daha rahat görebileceği bir noktaya koymanızda yarar var.

Cem Boyner, toplantının bu sözlerle başlamasına şaşırıldı, buz gibi oldu. Şaşkınlığını konuklarına hissettirdi:

- İstanbul'a muazzam bir ekip olarak geldiniz. Bunları mı konuşacağız?

O anda aklına gelen öyküyü anlatmaya başladı:

- Adamın biri çok zengin olmuş. Bir gazeteci de öyküsünü merak edip, röportaj yapmaya gitmiş.

Gazetecinin zengin adama ilk sorusunu aktardı:

- Nasıl bu kadar zengin olmayı başardınız?

Öyküdeki zengin adamın yanıtına geçti:

- Gençlik yıllarımda işe limon satarak başladım. Önce bir limon alıp sattım. Kazandığım parayla iki limon alıp sattım. Sonra 4, 8, 16, 32, 64 derken limon satışlarım çok büyüdü...

Gazetecinin araya girip sorduğu yeni soruya işaret etti:

- Gazeteci, röportaj yaptığı zengin adama ısrarla sordu: "Allah aşkına söyleyin, böyle mi zengin oldunuz? Yani, limon satarak mı zengin oldunuz?"

Öyküdeki zengin adamın gülererek yanıtladığını belirtti:

- Yok ya... Benim amcam çok zengindi. Öldü, mirası

Cem Boyner

bana kaldı. Öyle zengin oldum...

Cem Boyner'in konuştuğu CEO ve beraberindekiler ertesi gün iki kilo limon alıp, toplantı masasına koydu. CEO, bir gün önceki limon öyküsünden ders çıkardıklarını vurguladı:

- Biz önemli bir şey öğrendik. Bundan sonra limona, "limon" diye bakmayacağız. Limonlu kek yapılabilir, votka-limon olabilir, limonlu pasta olabilir...

Konuk CEO yineledi:

- Kısacası limon, limondan ibaret değil...

Cem Boyner, bu öyküyü anlattıktan

sonra kendi işlerine döndü:

- Bir şeyi değiştirmek kolaydır. Biz dönüştürmeye çalışıyoruz. Yani, işlerimizi mevcut halinden başka bir şeye dönüştürebilir miyiz, ona kafa yoruyoruz. Bizim grubun temel dinamiği bu. İnovasyon stratejimiz ve fikirlerimiz böyle şekilleniyor.

Dönüştürme konusuna şu örneği verdi:

- Ana damarı perakende olan bir grubuz. Böyle olmamıza rağmen biz ne yapıyoruz? 2024'te mağazalara yapacağımız yatırımın 3 katını IT ve teknolojiye harcayacağız.

Bu noktada Türkiye'nin dünyaya kafa tutacak sektörleri üzerinde durdu:

- Perakende, sağlık, finans... Bu alanlarda dünya standartlarının çok üstündeyiz. Avrupa'dan çok ilerideyiz. Müthiş bir fark yaratıyoruz.

Boyner'in 10 bin çalışan, 50 milyona yakın ürün ile 20 milyon müşteriyi kucakladığını vurguladı:

- Boyner'in 20-35 yaş grubu müşterisi, toplamın yüzde 43'üne ulaştı. Çok önemli bir değişiklik yaşadık. Dijitalde şirketlerimizi birleştirdik. 2019'dan bu yana 5 kat büyüdük. Nereden nereye geldiğimizden öte nereye gidiyoruz, ona bakıyoruz...

Cem Boyner'in anlattığı limon öyküsünden çıkarılması gereken önemli dersler var değil mi?

Hayat sana limon veriyor, sen de limonata yap

BOYNER Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Cem Boyner'in ardından bir limon öyküsü de Bosch Türkiye ve Ortadoğu Başkanı Daniel Korioth'tan dinledim.

Peru'da doğup büyümüş olan Alman asıllı Korioth, 1 Ağustos 2021'de İstanbul'da göreve başladığında şu duyguyu yaşadı:

- Güney Amerikalıların ataları da bu topraklardan. Güney Amerikalılar ile Türklerin çok fazla ortak yönleri var. Bunlardan biri de iyimser olmak.

Güney Amerikalıların "Her şerde bir hayır vardır" anlayışını benimsediğini düşündü:

- Benim de iş ve hayat felsefem böyledir.

Kendisini de katarak, çalışma, iş hayatındaki yaklaşımı irdeledi:

- Biz Türkler, zor işleri severiz. Krizin üstesinden gelmeyi biliriz.

Daniel Korioth, şirketin merkezindeki sohbetimizde Türklerin sözlüğünde "imkansız" kelimesinin olmadığına dikkat çekti:

- Latin Amerika'da da biz "Hadi, limondan limonata yapalım" deriz. Bu iyimserliği teşvik etmek için kullanılan bir deyimdir: "Hayat sana limon verdiğinde limonata yap."

Bu deyim şöyle açtı:

- Limon, hayattaki ekşiliği veya zorluğu çağırıştırır. Limonata yapmak, onları olumlu veya arzu edilen bir şeye dönüştürmektir.

Robert Bosch'un 1917'deki vizyonuyla Türkiye'ye uzun vadeli bakıyoruz

BOSCH Türkiye ve Ortadoğu Başkanı Daniel Korioth, Bosch'un Türkiye'de 1910 yılından bu yana faaliyet gösterdiğini belirtip, 1917 yılına uzandı:

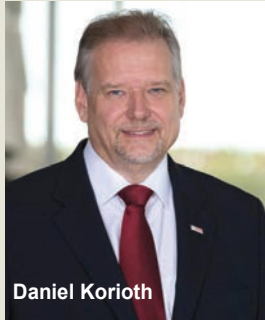
- Bosch'un kurucusu Robert Bosch, 1914 yılında Berlin'de kurulan "Türk-Alman Derneği"ne öncülük etmiş bir isim. 1917 yılında da "Türk-Alman Dostluk Evi"nin kurulum çalışmaları için İstanbul'u ziyaret etmiş.

- Bu ziyareti sırasında Sultan V. Mehmet'ten Osmanlı Nişanı almıştı. Robert Bosch, uzun süren o seyahati sırasında Büyükkada'da dinlenirken eşine İstanbul'daki izlenimleri hakkında bir mektup yazmıştı.

- Robert Bosch, mektubunda Türklerden çok etkilendiğini anlatıp, iki millet arasında uzun soluklu ilişkiler kurulması gerektiği mesajı vermişti.

Ardından ekledi:

- Bugün de Robert Bosch'un 1917 yılında ortaya koyduğu vizyonla hareket ediyoruz. Türkiye'de günlük hedeflerle çalışmıyoruz. Uzun vadeli stratejiyle yol alıyoruz.

Daniel Korioth

KAAN göklere 'Merhaba' dedi

Savunma Sanayii Başkanlığı koordinasyonunda Türk Havacılık Uzay Sanayii (TUSAŞ) tarafından yürütülen Türkiye'nin en önemli teknoloji projelerinden KAAN, ilk uçuşunu 21 Şubat Çarşamba günü yaptı.

Uçuş öncesinde fırlatma koltuğu testleri, tam boy statik testi, kontrol yüzeylerinin atalet ve statik testleri, iniş takımı düşürme testleri, sistem entegrasyon laboratuvarında aviyonik sistem testleri, yakıt testleri gibi aşamaları tamamlayan KAAN, son olarak pistte yavaş ve hızlı taksi testlerini gerçekleştirdi.

KAAN, sabah saatlerinde Mürted Hava Meydanı'nda yeniden piste çıkarak motor çalıştırdı ve ilk kez havalandı. KAAN, 13 dakika havada kaldı. Bu uçuşta 8000 feet irtifaya çıktı ve 230 knot hıza ulaştı. KAAN'ın ilk uçuşunda pilot koltuğuna test pilotu Barbaros Demirbaş oturdu.

► KAAN'IN ÖZELLİKLERİ

KAAN 17 Mart 2023'te hangardan çıkarak pist başı yaptı. 11 aylık süreçte Türk mühendisleri tarafından gökyüzüyle buluşturulmak için hazırlandı. İlk uçuş görevi için girdiği testleri başarıyla tamamlandı. Tasarım ve imalatıyla milli olan KAAN'ın kanat açıklığı 14, yüksekliği 6, uzunluğu ise 21 metre. Kokpiti ise tek kişilik. Çift motoru, yüksek manevra kabiliyeti, radara düşük görünürlüğü, gövde içi silah taşıyabilmesi ve elektronik harp kabiliyeti de KAAN'ın dikkat çeken özelliklerinden.

► ÜSTÜN KABİLİYETLERİYLE FARK YARATACAK

Milli muharip uçak KAAN ile Türkiye, bu seviyede (5. Nesil) uçak üretebilen 5 ülkeden biri olacak. Milli savaş uçağı her türlü hava-hava ve hava-yer hedeflerine stratejik taarruz imkanı sağlayacak. Yüksek hava muharebe menzili ve süpersonik hızda hassas ve tam vuruş özellikleri ile fark yaratacak.

KAAN, insansız hava araçları, havadan ihbar, kontrol gibi platformlar ve tedarik edilmesi planlanan diğer unsurlarla ortak çalışabilecek.

Yeni nesil silahlarla havadan havaya muharebe, süpersonik hızda dahili silah yuvalarından hassas vuruş gerçekleştirebilecek KAAN, yapay zeka ve nöral ağ desteğiyle artırılmış muharebe gücü sağlayacak.

Prof. Dr. Mustafa Öztürk:

Artık yeryüzünü ısıtmak değil soğutmak için enerji harcanacak

Türkiye'nin önde gelen çevre uzmanlarından Prof. Dr. Mustafa Öztürk, "Artık yazlar daha uzun, kışlar ise daha kısa olacak. Bundan sonra yeryüzünü soğutmak için enerji harcanacak, ısıtmak için değil. Bunun da bir anlamı var. Yeryüzünü soğuturken ciddi biçimde klimalar kullanılacak, böylece daha fazla sera gazı ortaya çıkacak." dedi.

Prof. Dr. Mustafa Öztürk

Prof. Dr. Mustafa Öztürk, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının son müsteşarı. Devlet yönetiminden ayrıldıktan sonra, dünyada ve Türkiye'deki, güncel çevre, iklim, sürdürülebilirlik sorunlarını, olaylarını, bunların önemini ve sorunların çözüm yollarını sosyal medyada okurlarıyla paylaşıyor. Kendisini yakından izleyince dünyanın en önemli sorununun çevre olduğunu anladığımız Mustafa Öztürk ile çevre konularının küçük bir kısmını konuştuk.

- Hocam, önce sizinle COP 28'i, tamamlanan İklim Konferansını konuşalım. Genel olarak bu konferansı nasıl buldunuz?

- Genel olarak bakınca elbette olumlu buluyorum. Ama incelediğim zaman COP 28'in çok da çözücü nitelikte olmadığını gördüm. Dünyada en fazla sera gazı salınan bir ülkede, Birleşik Arap Emirlikleri'nde yapılması bir yana çok ciddi adımların atılmadığını da gördüm. Paris Anlaşması gibi nihai bir hedeflerin ortaya konulmadığını, sadece toplanıp dağıldıklarını söyleyebiliyorum. Bu sebepten dolayı Paris ve Rio de Janeiro yol haritaları hala hükmünü

ve işlerliğini devam ettiriyor.

Özellikle Avrupa Birliği bu küresel ısınma, sera gazı azaltılması ile ilgili fit for 55 dediğimiz bir yol haritası ortaya koydu biliyorsunuz. Bu yol haritasından dolayı Türkiye'de sera gazı azaltma ile ilgili ilk mekanizmada çok fazla değişiklik olmasa bile özellikle Avrupa Birliği'ne ihracat yapan belli sektörlerde ciddi sera gazı azaltımına bu sektörler gitmek zorunda. Bunlardan birisi çimento, diğeri demir çelik, alüminyum sanayi ve elektrik üretimidir. Avrupa'ya gönderilen elektrikten söz ediyorum.

Bildirim süreci geçtiğimiz Ekim ayında başladı. Avrupa Birliği'ne ürününüzü satıyorsanız ne kadar sera gazı tükettiğinizi bildirmek zorundasınız. Şu anda bu bildirim gönüllü ve 2026 yılında zorunlu hale gelecek. Yani siz saydığımız ürünleri Avrupa Birliği normlarında üretip sera gazı salınımını azaltmıyorsanız o ayın karbon vergisini ödemek zorundasınız.

► COP28 GENEL TAVSİYELERDE BULUNDU

- Hocam sanayiciler, ihracatçılar bu konunun kesinlikle farkında. Tüm iş örgütleri, sanayi kuruluşları firmaların sürdürülebilirlik projelerini konuşup yol, yöntem gösteriyor, finansman seçenekleri araştırıyorlar.

- AB'ye ihracat yapan firmalar

COP 28 Başkanı Sultan Al Jaber genel kurula hitap ediyor.

bu konuda ciddi adımlar atmak zorunda. Atmazlarsa Avrupa'ya demir çelik, çimento ve benzeri ihracat yapamayacaklar. Tabii yan ürünleri de dahil. Bu şekilde yapmak isteyenler vergi ödeyecekler. Bu sebepten dolayı ben COP 28'in bu konuda karar alması gerektiği düşüncesindeydim ama maalesef toplantıda böyle bir şey olmadı. Genel tavsiyelerde bulunuldu, fosil yakıtlarla ilgili genel bir azaltım cümleleri söylendi. Ama genel hedefler ortaya konmadı. 2050 yılına kadar sera gazını hangi ülke ne kadar azalacağını tarihini de belirterek ortaya koyması lazımdı. Ama koymadılar. COP 28'de hatırlanacak tek şey, fosil yakıtların azaltılmasıyla ilgili olarak ortaya konulan iyiniyet belgesidir.

► 2023 YAZINDA SICAKLIK REKORU KIRILDI

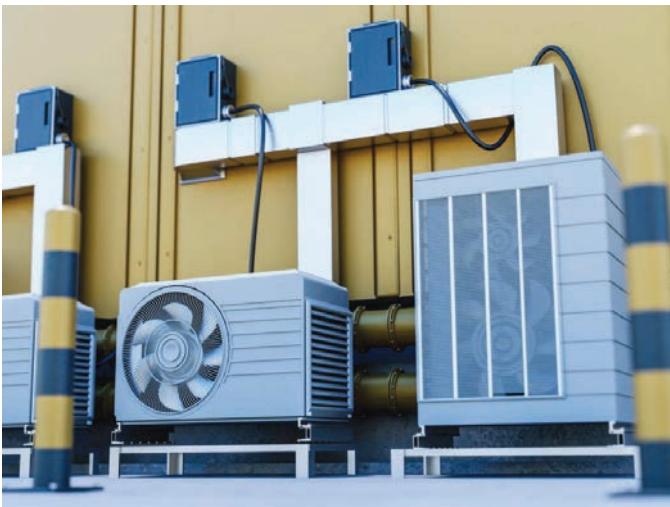
Çünkü 2023 yılında dünyada tarihi rekor kırıldı. 174 yılın en sıcak yılı oldu 2023 yılı. Haziran, Temmuz, Eylül ve Ekim aylarında rekor sıcaklıklar yaşandı. Bunun anlamı şudur. Artık yazlar daha uzun, kışlar ise daha kısa olacak. Artık yeryüzünü soğutmak için enerji harcanacak, ısıtmak için değil. Bunun da bir anlamı var. Yeryüzünü soğuturken ciddi biçimde klimalar kullanılacak, böylece daha fazla sera gazı ortaya çıkacak. İşte bu yüzden Türkiye AB'yi baz almalı, oradaki çalışmalara dikkat etmelidir.

AB ülkeleri artık binalarda klima kullanımını kaldırıyor. Doğalgaz ve benzeri ısıtma sistemlerini kaldırıyor, kömürle ısınma ve soğutma sistemlerini kaldırıyor.

► ISI POMPASIYLA YÜZDE 80 ENERJİ TASARRUFU

- Peki bunları ortadan kaldırınca ne kullanacağız?

- Artık dünyada yeni bir teknik ciddi biçimde devreye girmeye başladı. Isı pompaları. Günümüzün enerjisi verimli kullanan kaynaklarından birisi ısı pompalarıdır. Klimayla 5 enerji tüketiyorsanız ısı pompası ile 1 enerji tüketeceksiniz. Yani yüzde 80 oranında azalacak enerji tüketimi. Isı pompası ile fosil yakıt bağımlılığı azaltılıyor, karbon emisyon salınımı azaltılıyor ve binaların ısıtma ve

soğutmasında ısı pompası kullanılarak daha sağlıklı iç mekan konforları oluşturulabiliyor. Türkiye için en önemli yanı, depremden sonra binaların tartışıldığı bir dönemde, Avrupa Birliği diyor ki Akdeniz ülkelerinde, bizim Ardahan, Iğdır ve Kars hariç binalarınızda enerji tüketimi fosil yakıt olarak yılda metrekare başına 15 Kilovatsaatten fazla olamaz. Ben o zaman ne yapacağım? Diğer kısmını da yenilenebilir enerji ile sağlayacaksınız. Toplam 50 kWh olacak. 15'in üstünü yenilenebilir enerji ile sağlayacaksınız. Ayrıca binalarınızın yalıtımını yapacaksınız. Türkiye için bu bir fırsattır. Türkiye'nin toplam enerjisinin yüzde 30'u binalarda tüketiliyor. Evlerdeki elektrik enerjisi tüketimi, yaz aylarında kış aylarına göre yüzde 25-30 oranında daha fazla. Sebebi klima. Yani biz enerjisi şurup gibi tüketen bir ülke haline geldik. Bunlarla ilgili sağlıklı yol haritaları ortaya koymuyoruz. Arka arkaya toplantılar yapıyoruz. Eylem planları hazırlanmıyor. En iyi yol haritası hazırlayan ülkeler AB üyeleri. Sonra Japonya ve Güney Kore geliyor. Türkiye'nin Güney Kore'yi yakından izleyip örnek alması gerekiyor.

► TÜRKİYE'DE SADECE LED AMPUL KULLANILMALI

- Kullandığımız ampuller konusundaki tercihlerimiz de enerji tasarrufu açısından çok önemli hale geldi değil mi?

- Türkiye'de akkor, halojen ve floresan lambaların yasaklanması gerekiyor. Bunun nedenlerini bir metin hale getirip bakana da gönderdim. Akkor lambalar LED lambalara göre yüzde 80 daha fazla enerji tüketiyor. Halojen lambalar yüzde 50 daha fazla tüketiyor. Floresan lambaların içerisinde de cıva var. Bu nedenle içeride ve dışarıda LED lambalara geçiş yolunda Türkiye'nin önemli adımlar atması gerekiyor.

► DÜNYADAKİ KLİMLER 2.5 MİLYARA ULAŞTI

- Bodrum'da yaz aylarında sık sık elektrik arızası ile karşı karşıya kalıyoruz. Tabii ki nedeni buraya yazın akan büyük nüfusun neredeyse tamamının klima kullanması. Her geçen gün artan yükü mevcut sistem karşılayamıyor belli ki.

- Şu anda dünyada saniyede 1.700 ton sera gazı salınıyor. Dünyadaki klima kullanımı da 2.5 milyar adedi buldu. Ülkeler, bu klima kullanımını bizim elektrik sistemimiz kaldırmaz, ısı pompasına geçelim, enerji tüketimini azaltalım diyorlar. Artık çeşitli kaynakların atık ısılarından yararlanılarak hava kullanımlı ısı pompaları üretiliyor ve kullanılıyor. Kanalizasyonların sıcak havası

Dünyanın her köşesinde göller hızla su kaybediyor

Science dergisindeki yeni makale, son 28 yılda göllerdeki su miktarında küresel bir düşüş olduğunu ortaya çıkardı. Dünyadaki karasal alanın yüzde 3'ünü kaplayan göller, su kuşları ve diğer canlılar için yaşam alanı olmasının yanı sıra, tatlı su ve gıda sağlama, rekreasyon faaliyetleri ve besin döngüsünün devamlılığı için önemli alanlar. Bununla birlikte karbon döngüsü yoluyla iklimi de düzenliyorlar. Dünya yüzeyindeki tatlı suyun % 87'sini barındıran göller için iklim değişikliğinin ve insan faaliyetlerinin yarattığı tehdit düzeyi her geçen gün artıyor. Göllerdeki su miktarı, yağışlardaki ve nehir deşarjındaki değişikliklerin yanı sıra baraj inşası ve su tüketimi gibi doğrudan insan faaliyetlerine ve iklim değişikliğine bağlı olarak değişiyor.

► GÖLLERDEKİ SU MİKTARI 28 YILDA % 53 ORANINDA AZALDI

Otuz yıllık uydu gözlemleri, iklim verileri ve hidrolojik modelleri kullanarak en büyük 1972 gölü analiz eden bilim insanlarının bu yıl Science dergisinde yayımladığı makaleye göre, bu göllerdeki su miktarları 28 yılda %53 oranında azaldı. Çalışma dünya çapındaki kuruma eğilimlerinin önceden düşünülenlerden çok daha geniş kapsamlı olduğunu gösteriyor.

Türkiye önemli derecede su kaybı yaşayan 12 havzadan biri. Araştırmada yer alan 1051 doğal göl ve 921 re-

zervuar, Dünya'nın doğal göl ve rezervuar depolamasının sırasıyla % 96 ve % 83'ünü oluşturuyor. Doğal göllerdeki önemli su kayıplarının yaklaşık dörtte biri insan faaliyetleri ve çoğunlukla iklim değişikliğine atfedilen artan sıcaklık ve buharlaşmadan kaynaklanıyor. Yüzey akışlarındaki değişimlerden kaynaklanan su kayıpları da göz önünde alındığında iklim değişikliği göllerin % 43'ünü etkiliyor. Bu

durum gelecekteki yüzey suyu kaynakları yönetiminde iklim değişikliğinin etkilerinin hesaba katılmasının önemini gösteriyor.

► 457 DOĞAL GÖLDE % 43 SU KAYBI TESPİT EDİLDİ

Bölgesel ölçekte 1992-2020 yılları arasında büyük tatlı su kütlelerinin %53'ünün su deposu azaldı ve toplam 602,28 kilo-

metreküp su kaybedildi. Doğal göllerdeki net hacim kaybı büyük oranda küresel ısınma, artan buharlaşma ve su kullanımından kaynaklanıyor. Toplam 234 doğal gölde %22 su kazanımı yaşanırken, 457 doğal gölde %43 su kaybı tespit edildi. Kuruyan tüm göllerdeki toplam düşüşün yalnızca yaklaşık üçte biri, büyük ölçüde İç Tıbet Platosu gibi uzak veya seyrek nüfuslu bölgelerdeki göllerin su deposundaki artışlarla dengeleniyor. Bu depolama artışları; yağış, yüzey akışı, sıcaklık, buharlaşma ve insan su kullanımının azalmasındaki değişikliklerden kaynaklanıyor.

alınıyor ve ısı pompası aracılığıyla süper marketlerin ısıtılması sağlanıyor. Dünyada bizden başka bir galaksi var.

► YAŞLI ARAÇLAR TRAFİKTEN ÇEKİLMELİ

- Dünya üstündeki yüz milyonlarca aracın yaydığı egzoz gazları da müthiş sera gazı üretiyor değil mi? Bu konuda neler yapılabilir?

- Ulaşımındaki birinci kural şu olmalı. 15 yaşın üstündeki tüm araçların trafikten çekilmesi mecbur tutulmalıdır. Bu araçlara dur denilmeli. Vergi indirimi değil tersine vergileri artırılmalı.

Ayrıca şehirde alternatif ulaşım sistemleri devreye girmeli. Yani, parklarda bisiklet yolu yapmak yerine anayollarda bisiklet yolları yapılmalı. İnsanlar işine, okuluna, evine bisikletle gidip gelmeli. Batıda milyonlarca insan bisikletle gidip geliyor. Böylece hareket etmiş oluyorlar ve onların sağlık harcamaları da azalıyor. Bu da ilaç kullanımını ve sonuçta fosil yakıt kullanımını azaltıyor. Türkiye’de benzer uygulamaların, özellikle yeni şehirleşme yaşanan yerlerde bisiklet yollarının yapılması ve özendirilmesi gerekir. Hareketliliğin artırılması için yürünebilir yolların artırılması elzemdir.

“Günümüzün enerjisi verimli kullanan kaynaklarından birisi ısı pompalarıdır. Klimayla 5 enerji tüketiyorsanız ısı pompası ile 1 enerji tüketeceksiniz. Yani yüzde 80 oranında azalacak enerji tüketimi. Isı pompası ile fosil yakıt bağımlılığı azaltılıyor, karbon emisyon salınımı azaltılıyor ve binaların ısıtma ve soğutmasında ısı pompası kullanılarak daha sağlıklı iç mekan konforları oluşturulabiliyor.”

► SERA GAZI SALINIMI YENİDEN YÜKSELDİ

- Galiba pandemi sonrasında ekonomik sıkıntılar, tedarik sorunları, enflasyon gibi global problemler fosil yakıtlara dönüşü birçok ülkede zorunlu kıldı değil mi?

- Evet, dünya bunları yaşadı. Önemli bir tespit yaptınız. Bu yola gidilince sera gazı salınımı çok fazla artış gösterdi. 2020 yılında yüzde 10'lara indirilmiş olan sera gazı salınımı bu oranın yüzde 5 üstüne çıktı. Karbondioksit ve metan gazlarının atmosferde bozulma süreci yıllar alıyor. Bugün havaya attığınız gazı yarın absorbe edemiyorsunuz, havada kalıyor. Bunun için şimdiden azaltım eylem planları uygulamaya konulursa çözüm sağlanabilir.

► KURAKLIK DAHA DA ARTACAK

- Bir başka olağanüstü önemli konumuz var. **Susuzluk, kuraklık tüm dünyayı sardı. Biraz yağmur yağınca seviniyoruz ama bu büyük sorun kalıcı gibi gözüküyor.**

- Avrupa, Afrika, Asya ülkeleri ve Japonya gibi ülkelerde kuraklık ciddi boyutlara daha da ulaşacak. Sıcaklık artışından dolayı zaten şu anda da kuraklık önemli bir sorun oldu. Türkiye ile birlikte İspanya, Fransa, İtalya gibi ülkelerde mesela zeytin ve zeytinyağı üretiminde sıkıntılar yaşanıyor.

Susuzluğu aşmak için çok güzel çalışmalar yapılıyor. Ama maliyetleri yüksek. Deniz suyunun tatlı su ve içme suyu olarak kullanılması için yoğun projeler yürütülüyor. İspanya deniz suyunu alıp tatlı su ve içme suyuna çevirerek Barcelona'ya veriyor.

► DENİZ SUYUNU KULLANMALIYIZ

- Ben de size dünyada kullanım örnekleri varken neden deniz suyu içme suyuna çevrilmiyor, bu projeler neden gündeme gelmiyor diye soracaktım.

Melen Barajı İnşaatı.

“Deniz suyundan tatlı su elde etmenin ton başına maliyeti 0.5 dolar. Melen’den İstanbul’a su getirmenin maliyeti 0.75 dolar. Mesela Karadeniz ve Marmara denizi suları kullanılırsa, tuzluluk daha az olduğu için daha az maliyet olur. Türkiye’nin bu yanlış algıyı aşması lazım.”

- Maalesef yıllardan beri kimi hocalar bunun çok pahalı olduğunu söylüyorlar ve bu kafa aynen devam ediyor ülkemizde. Biraz yağış gelince bu konu hemen gündemden çıkıyor ve üzerinde durulmuyor. Dolayısıyla sıkıntı çekince çözüm üretiliyor, sıkıntı çekmezsen çözüm üretmiyor-sun. Deniz suyunu çevirip kullanmamızın önünde hiçbir engel yok.

İkincisi Türkiye’de suların yüzde 70’i tarım arazilerinde kullanılıyor. Burada yapılması gereken bir olay var. Atık sularımızı yeniden arıtılarak kullanma ve sulama suyu olarak kullanmalı Türkiye. Park ve bahçelerde, tarım arazilerinde ve sanayide kullanmalı bu suları. Böylece, atık su bir yerde toplanıyor, orada arıtılıyor, sonra UV ışınlarıyla dezenfekte ettiğiniz zaman bu suyu park ve bahçelerde, tarım arazilerinde, sanayide güvenli biçimde kullanabilirsiniz. Belediyelerimiz bu yönde projeler yürütmeli. Böylece park ve bahçeler için ekstra su kullanımının önüne geçebilirler.

Hatta daha da ileri gidelim, Moldavya gibi ülkelerde, çiftçiler tarım arazilerinde yağmur suyu hasadı yapıyorlar. Göletler yaparak yağmur sularını topluyorlar ve yaz aylarında da bu suyu kullanıyorlar.

► İSTANBUL'DA SUYUN YÜZDE 20'Sİ BOŞA AKIYOR

- Ağır susuzluk yaşarken, büyük kentlerdeki su dağıtım sistemlerindeki patlak, kaçaklar konusu uzun yıllardır gündemdedir. Belediyeler su şebekelerin yenilenmesi çalışmaları yürütürler ama İstanbul gibi kentlerde bunun tamamen olması mümkün değildir. Böyle bir dev kentte boşa giden kaliteli su oranı, miktarı nedir?

- Çok kritik bir devreye girdik. Bu kritik devrede suyun doğru yönetilmesi ve kullanılması lazım. İstanbul’da mesela suyun 20’si boşa akıyor. Sızıyor, borulardan kaçıyor. Avrupa’da iyi uygulama yapan ülkelerde bu oran yüzde 10’u geçemez. İstanbul’daki vatandaşlar, AB normlarında, kişi başı 150-160 litre su tüketiyorlar. Avrupa’da bu miktar aynı. Bir tek İsrail’de 120 litre dolayında. Çünkü İsrail suyunu denizden elde ediyor ve bu konuda bolluk içinde değil. Suyu az olduğu için yaygın teknoloji ile idareli su kullanılıyor. Membran teknolojisi ayrıca Japonya, Amerika ve Arap ülkelerinde çok yaygın. Bu teknolojiler Türkiye’de geliştirilmeli ve artık suyun bir damlası bile israf edilmemeli.

Bundan sonraki yağışlar da şöyle olacak, bunu herkes bilmeli. Yağmurlar aniden yağacak, sele dönüşecek ve akıp gidecek. Onun için seli yavaşlata-

cak, azaltacak teknolojilerin Türkiye’de devreye girmesi lazım.

Türkiye yağmur bahçeleri dediğimiz teknikleri hem park ve bahçelerde hem yeşil alanlarda hem ormanlarda hem de tarım alanlarında uygulamaya koymalıdır. Yani akan suya bakacağımız yerde bu suyu değerli hale getirmemiz lazım.

► SUYU MELEN'DEN GETİRMEKTEN DAHA UCUZ

- Susuzluğun bu düzeye gelmesini ve aynı hızla sürmesini bir türlü anlayamadım. Koca koca göller kurudu, Tuz gölü kurudu, nehirler kurudu. Üç yanımız deniz ve biz bu deniz suyunu neden kullanmıyoruz. Kime sorsam, çok pahalı diye yanıt alıyorum. Bunun fiyatı nedir, gerçekten çok pahalı mıdır?

- Deniz suyundan tatlı su elde etmenin ton başına maliyeti 0.5 dolar. Melen'den İstanbul'a su getirmenin maliyeti 0.75 dolar. Mesela Karadeniz ve Marmara denizi suları kullanılırsa, tuzluluk daha az olduğu için daha az maliyet olur. Türkiye'nin bu yanlış algıyı aşması lazım. Bu da çok ciddi sıkıntılar yaşandığı zaman aşılacak galiba. Başka yerden su getirmenize gerek yok. Elinizde kaynak var.

Şu anda dünyada su yönetimini en iyi yürüten ülke ada ülkesi Singapur'dur. Singapur denizden suyu alıyor, yağmur sularını hasat ediyor, yağmur suyunun damlasını bile boşa göndermiyor. Deniz suyunu iki kademe arıtıyor ve içme suyu olarak kullanıyor. Arıtma sularını da 20 yıl dinlendiriyor ve ancak ondan sonra kullanıyor. Türkiye'den bir yetkili bunu bilmeden açıklama yaparak sanki kirli suyu kullanıyorlarmış gibi söz söyledi. Dünyanın her yerinde arıtma suyu yıllarca dinlendirildikten sonra kontrol edilerek şebeke suyu verilir. ●

Murat Bilgiç

Türkiye Yeşil Fonu için 155 milyon dolarlık kredi

TSKB Dünya Bankası'ndan Hazine ve Maliye Bakanlığı garantisi ile Türkiye Yeşil Fonu'nun kurulması kapsamında 155 milyon ABD Doları tutarında kredi temin etti. Türkiye'de ve dünyada kredi ile finanse edilerek kurulan, emisyon salımı azaltım ve kapsayıcı dönüşüm odaklı ilk girişim sermayesi yatırım fonu olan Türkiye Yeşil Fonu, iklim risklerinin yönetilmesini merkeze alan yol haritası ile ülkemizin 2053 Net Sıfır hedefine önemli bir katkı sağlayacak.

Anlaşma hakkında bilgi veren TSKB Genel Müdürü Murat Bilgiç, "Türkiye Yeşil Fonu ile ülkemizdeki firmaların yeşil dönüşüm yolculuklarında etkin rol oynamayı, sermaye piyasaları yoluyla iklim finansmanına yönelik kaynakların çeşitliliğini, miktarını ve çarpan etkisini artırmayı amaçlıyoruz. Firmalara sermaye yatırımı sağlayan bu fon kapsamında özel sektör sermayesini de harekete geçirmeyi hedefliyoruz. TSKB olarak, Türkiye Yeşil Fonu gibi yenilikçi kaynaklarla ülkemizin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine nitelikli ve çok boyutlu katkı sunmaya devam edeceğiz" dedi.

Toplam büyüklüğünün 405 milyon dolara ulaşması hedeflenen Türkiye Yeşil Fonu'nun ülkemizin Ulusal Katkı Beyanı kapsamındaki hedeflerine önemli katkı sağlaması bekleniyor. Ülkemizdeki mevcut finansman açığının karşılanmasında kamunun yanı sıra özel sektörün katkısını da harekete geçirecek proje kapsamında faydalanıcı firmalara özkaynak yatırımları ile dengeli bir borçluluk seviyesi ve stratejik büyüme olanağı sağlanıyor. Yenilikçi yapıyla sermaye piyasalarının gelişimine de katkıda bulunacak bu projenin 155 milyon dolar tutarındaki Dünya Bankası kredisinin yanı sıra 100 milyon dolarlık kısmı fon seviyesinde, 150 milyon dolarlık kısmı da firma seviyesinde olmak üzere toplamda 405 milyon dolar özkaynak tutarına ulaşması hedefleniyor.

MEXT'te Yol Haritaları hazırlanacak “100 KOBİ için İkiz Dönüşüm Yolculuğu”

Türkiye İş Bankası'nın 100. kuruluş yıldönümünde, MEXT Teknoloji Merkezi iş birliğiyle hayata geçirdiği “100 KOBİ'nin İkiz Dönüşüm Yolculuğu” projesi, ekonominin belkemiği KOBİ'lerin hem dijital hem de yeşil dönüşümünü hızlandırmayı hedefliyor.

İş Bankası ve MEXT, KOBİ'lerin üretimde verimliliğinin artırılması, global arenada daha rekabetçi bir konuma gelmeleri, dijital ve yeşil dönüşüm yolculuklarının hızlandırılması amacıyla güçlerini birleştirdi.

Bankanın 100. kuruluş yıldönümünde hayata geçirilen “100 KOBİ'nin İkiz Dönüşüm Yolculuğu” projesi ile öncelikli olarak, seçilen KOBİ'lerin genel müdürlerinin katılımıyla “Yatırımın Geri Dönüşü Çalıştayı” düzenlenecek. Çalıştayda yöneticilere, yatırımlarının geri dönüşünü nasıl hesaplayabilecekleri, hangi kriterleri ele almaları gerektiği gerçek örnekler üzerinden aktarılacak. Çalıştayı ardından 100 KOBİ'nin ikiz dönüşüm analizleri katılımcı

firmaların fabrikalarında MEXT tarafından fiziksel olarak gerçekleştirilecek, dijital ve yeşil dönüşüm yol haritaları paylaşılacak.

► FARKLI KREDİ DESTEKLERİ

Yol haritalarında yer alan projelerin hayata geçirilmesi için MEXT ve İş Bankası ekosisteminde yer alan teknoloji sağlayıcıları ile KOBİ'ler bir araya getirilecek. Proje kapsamında KOBİ'lere, İş Bankası tarafından farklı kredi destekleri de sağlanacak.

Tamamlandığında tüm ülke sanayisine yol gösterecek içgörüler üretmesi hedeflenen “100 KOBİ'nin İkiz Dönüşüm Yolculuğu” Projesi, MESS Yönetim Kurulu Başkanı

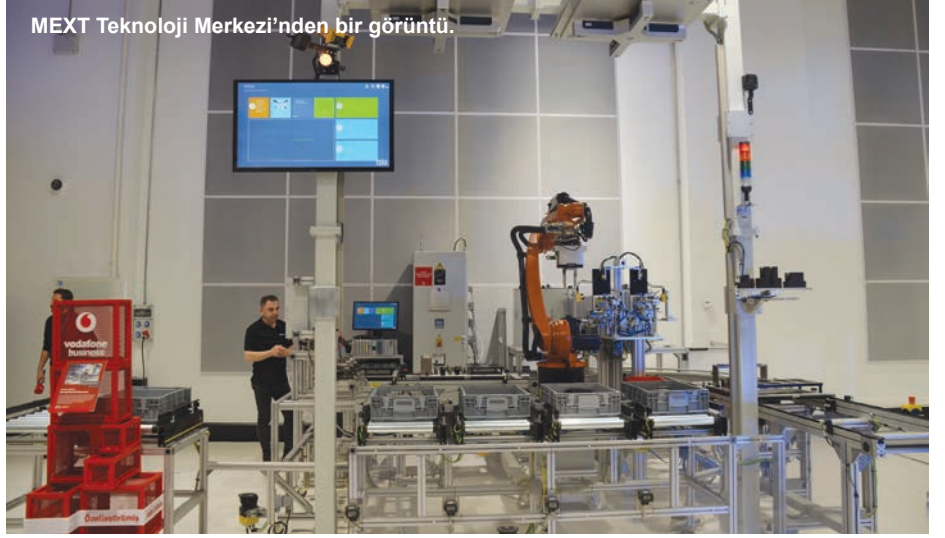
Özgür Burak Akkol ve İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran'ın katılımıyla MEXT Teknoloji Merkezi'nde düzenlenen lansmanla tanıtıldı.

► **“AMACIMIZ KOBİ'LERİN REKABETÇİ VE YENİ DÜZENLEMELERE HAZIRLIKLIL OLMASI”**

Açılış konuşmasını yapan MESS Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol, “Ülkemizde 400 binden fazla imalat gerçekleştiren KOBİ mevcut. KOBİ'ler, sektördeki toplam istihdamın yüzde 72,5'ini sağlıyor ve sektörün toplam cirosunun yüzde 54,2'sini oluşturuyor. 100 KOBİ'nin İkiz Dönüşüm Yolculuğu projesini, üretim yapan Türk KOBİ'lerin ve sanayimizin geleceği için atılmış stratejik bir adım olarak görüyoruz. Amacımız, ülkemizdeki KOBİ'lerin üretimlerini daha verimli gerçekleştirerek karlılıklarını arttırması ve global rakiplerine karşı daha rekabetçi olması. Diğer yandan KOBİ'lerimizin yeni düzenlemelere daha hazırlıklı olmalarını istiyoruz. Çünkü sadece büyük firmaların dijital ve yeşil dönüşüme hazırlıklı olmalarının yeterli olmadığına inanıyoruz. KOBİ'ler tarafından 2022 yılında yapılan toplam ihracatın yarısı Avrupa ülkelerine gerçekleşti. Bu sebeple Avrupa Birliği'nin sınırda karbon vergisi uygulaması gibi küresel gelişmeler, artık yeşil dönüşümün bir seçenek değil, zorunluluk olduğunu gösteriyor. Projemiz, Türkiye'nin ve özellikle KOBİ'lerimizin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmalarına da önemli katkılar sağlayacaktır” dedi.

► **3 YILDA MİLLİ GELİRE 269 MİLYAR DOLAR KATKI POTANSİYELİ**

İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran da, projeye da-

hil edilecek KOBİ'lerin seçiminde KOSGEB tarafından belirlenen stratejik sektörler arasında yer alması, üretim yapması ve doğrudan ya da dolaylı ihracat yapması kriterlerinin belirleyici olduğunu belirterek, “KOBİ'lerin dijital ve yeşil dönüşümünü tamamlamış olarak ayağını yere sağlam bastığı, güçlenen finansallarla küresel rekabette fark yarattığı ve Türkiye'yi farklı konuma getirmeye katkı sağladığı bir hayal için bu projeyi oluşturduk. Seçtiğimiz KOBİ'ler üretim bantlarının yönetsel süreçlerinin dijitalleşmesi, enerji verimliliği yatırım ihtiyaçlarının belirlenmesi ve gereken noktalarda en uygun maliyetlerle finansman desteği sağlanması konusunda bizi yanlarında bulacaklar” dedi.

► **“VERİMLİLİĞİMİZİ ARTIRMALI, DÖNÜŞÜMLERİ TAMAMLAMALİYİZ”**

Proje ile MEXT'in dijital olgunluk değerlendirme analizinin yanına kaynak verimliliği çözümleriyle çevresel, sosyal, yönetimsel sürdürülebilirlik ilkelerine uyum başlığında bir yeşil dönüşüm olgunluk analizi de ekleyeceklerini söyleyen Aran, “Bu projeden ilham alarak diğer KOBİ'lerin de 3 yıl içinde ikiz dönüşümlerini tamamlayacaklarını varsayarsak, bunun ülke ekonomisine 269 milyar dolara varan katkı potansiyeli var. Verimliliğimizi artırmadığımız, bu tarz dönüşümler yapmadığımız sürece gözümüz hep kurlarda olur. Bu kısır döngüyü kırmamız gerekiyor” diye konuştu.

Aran, 2024'in İş Bankası'nın 100. kuruluş yıldönümü olduğunu anımsatarak, daha yılın ilk 2 ayı bitmeden toplumsal yaşamın farklı alanlarına temas eden pek çok projenin tanıtımını yapmış olmaktan duyduğu mutluluğu dile getirdi.

MEXT'te giyilebilir teknolojik cihazlar kullanılıyor.

Firmanız dijital dönüşüme ne kadar hazır?

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası MESS'in Teknoloji Merkezi MEXT'te şirketler SIRI yöntemi ile test ediliyor. SIRI, Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından resmi olarak tanınan tek dijital olgunluk değerlendirme yöntemi. Singapur Ekonomik Kalkınma Ajansı (EDB), küresel ölçekte dijital dönüşümü hızlandırmak için McKinsey, Siemens, SAP ve TÜV SÜD ile uluslararası boyutta kabul görmüş Smart Industry Readiness Index (SIRI) çerçevesini oluşturdu.

Amaç, dijital dönüşümlerini başlatmak, ölçeklendirmek ve sürdürmek isteyen üreticilerin tesislerini değerlendirmek ve uluslararası olarak kıyaslayabilmek için standart bir çerçeve oluşturmak. SIRI şirketin büyüklüğü, sektörü ve dijital olgunluğu fark etmeksizin, aile şirketinden çok uluslu şirketlere kadar geniş bir yelpazede uygulanabiliyor.

► 6 HAFTALIK BİR SÜREÇ VAR

SIRI Dijital Olgunluk Değerlendirme çalışması, firma ile ilk temasın sağlanmasından final raporunun ve önceliklendirilmiş yol haritasının sunulmasına kadar ortalama 6 haftalık bir süreçte gerçekleştiriliyor.

Değerlendirme Matrisi çalışması kapsamında kurum içerisinde ilgili birim yöneticileri ile bir araya gelinerek 16 farklı boyutta kurumun mevcut durum analizi yapılıyor. Her boyut için dijital olgunluk seviyesine karşılık bir bant skoru belirleniyor.

► DİJİTAL OLGUNLUK SEVİYESİ

Firma her bir boyut özelinde dijital olgunluğuna göre 0 seviyesinden 5 seviyesine değişen bant skorları ile değerlendiriliyor. Bant skorları verilirken Acatech altyapısı (Alman Bilim ve Mühendislik Akademisi) kullanılıyor.

Önceliklendirme çalışması, iyileştirmelerin en fazla değer katacağı iş alanlarının belirlenmesinde kullanılıyor. Bu yüzden uygulanabilir bir yol haritası belirlemede kritik bir adım durumunda. Önceliklendirme çalışması kapsamında TIER çerçevesi kullanılıyor. TIER çerçevesi ile amaç, tesis kaynakları ve eforu-

nu en büyük faydayı sağlayacak şekilde odaklamak ve uygulanabilir bir yol haritası sunmak.

Yol haritasını oluştururken MEXT içerisinde hayata geçirilmiş 160+ uygulama örneğinden yararlanılır.

► SIRI NASIL YARDIMCI OLUYOR?

Mevcut olgunluk durumunu uluslararası olarak 3 farklı grupta karşılaştırarak (yüksek, orta ve düşük performans gösterenler) rakiplerinize göre dünyada nerede konumlandığınızı görmeyi sağlıyor.

Sadece iki yıl içinde, dünya çapında 400'den fazla şirket, tesislerini resmi olarak değerlendirmek ve Endüstri 4.0 dönüşümlerini başlatmak için SIRI Değerlendirmesini kullandı.

2019 Üretim Dönüşümü Öngörüler Raporu, 12 sektördeki üretim tesislerine ait 200 Resmi SIRI Değerlendirmesinin sonuçlarını analiz etti. Analiz küçük ölçekli aile şirketlerinden büyük, çok uluslu şirketlere kadar çeşitlilik gösteriyor.

► FİRMALARIN YAŞADIĞI ZORLUKLAR

Dijital dönüşüm yolculuğunda şirketler bazı zorluklarla karşılaşılıyor. Bu zorlukların başlıcaları şunlar:

- Dijital dönüşüme nereden başlayacağını bilememek
- Projeleri hangi sıra ile yapacağını bilememek
- Rakipleri ve sektörüne kıyasla nerede olduğunu görmemek
- Projelerin efor/etki hesaplarını yapamamak.

► MEXT'TE NELER VAR?

- Üretim tesislerinde tüm fonksiyonları kapsayan metodoloji
- Firmaya özel tasarlanmış uygulanabilir yol haritası ve danışmanlığı
- Ulusal ve uluslararası sektörel karşılaştırma
- MEXT Ekosistemi'ne erişim
- Dijital projeleri MEXT Dijital Fabrikada deneyimleme imkanı
- Destekleyici eğitim programları ile uçtan uca dönüşüm
- Uluslararası akrediteye bağımsız kuruluş
- Üretim sektöründe tecrübe.

MEXT'TE SPOT DA GÖREVLENDİRİLDİ

Avrupa'da ilk kez MEXT'te bulunan SPOT, MESS üyeleri ile geliştirilecek yeni kullanım senaryoları ile sanayiye büyük katkı sağlayacak. Özellikle zorlu fiziksel koşullar altında sürdürülen ve çalışan sağlığını tehdit eden uygulamalar, SPOT ile uzaktan kontrol edilerek çok daha kısa sürede ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilecek.

Bunun yanı sıra, üzerine entegre kamera ve sensörler yardımıyla üretim tesislerinde sürekli kontrol sağlayarak, devrilmiş bir varil ya da tehlikeli madde sızıntısını hatta düzensiz çalışan bir makineyi anlık olarak tespit edebilecek.

Yerli geliştiriciler, SPOT'u farklı alanlarda kullanmak adına özel senaryolar ve otonom görevler programlayarak, üyelerin ihtiyaç duydukları uygulamaları Türkiye'de ilk defa MEXT çatısı altında sanayinin hizmetine sunabilecekler.

Finansal yönetim danışmanı Bikem İnce İnanç: Bilimsel ihracatın temelinde pazar araştırma raporları var

Malogra Danışmanlık Yönetim Kurulu Başkanı Bikem İnce İnanç, "ihracata konu ürünün özelinde gerçekleştirilen pazar araştırması raporları ile erişilen firmalarla iletişime geçerek daha bilimsel yollardan hali hazırda bu ürün gamını zaten talep eden ve alan müşterileri adaylarına ulaşarak ihracat yolu izlemeye ise biz bilimsel ihracat diyoruz." dedi.

İhracat her üretici şirketin ve sonuçta ülkelerin birinci sorunu. Doğru pazarları bulup etkili, verimli, kârlı ihracat yapabilmenin yollarını yönetim danışmanı Bikem İnce İnanç ile konuştuk.

- **Sayın Bikem İnce İnanç önce kısaca Malogra Danışmanlık'ı tanıtır mısınız?**

- Malogra Danışmanlık yaklaşık 7 sene önce işletmelerin finansal yönetim alanındaki sorunlarına farklı yaklaşımlarla çözüm sunmak adına kuruldu.

Kısaca Malogra için bir finansal yönetim danışmanlık firması diyebiliriz.

Firmaların karlılıklarını artırabilmeleri için finansa dokunan farklı alanlarda işletmelere hizmet sunuyoruz. Temelde 7 hizmetimiz var.

Bunları başlıklar halinde şöyle özetleyebilirim: 1- Hizmetlerimizden ilki finansal yönetim danışmanlığı. 2- Teşvik ve Hibe Danışmanlığı. 3 - İhracat Danışmanlığı. 4- Yurt İçi Satış Geliştirme Çözümleri. 5- Kurumsallaşma ve İç Denetim. 6- İzin ve Belgelendirme Hizmetleri. 7- Eğitim Danışmanlığı.

► GELENEKSEL İHRACATTAN FARKLI

- **Sizin kullandığınız bir ekonomik deyim var, Bilimsel İhracat diye. Zaten ihracat gibi zor bir uğraş bilimsellik taşıyor mu? Bilimsel ihracat ne demek, bize anlatır mısınız?**

- İhracat her yönü ile sizin de belirttiğiniz gibi zor bir süreç. Ancak her zaman bilimsel olmuyor maalesef. Bilimsel ihracat ve geleneksel ihracat, aynı hedefe yönelik işlemler olsalar da, farklı teknikler, stratejiler gerektirebilir. Hemen herkes ihracat yapmak istemekte ancak körlemesine bir mantıkla, geleneksel metodlarla rakiplerinin izlediği yolu

ve pazarı takip ederek, deneme yanılma yolu ile ihracat yapmak ya da ihracatlarını geliştirmeye çalışmak genellikle hüsrarla sonuçlanabiliyor. Biz bu yöntemlerle yapılan ihracata geleneksel ihracat diyoruz.

Oysa ki günümüzde bilgi evrensel. Bu sebeple ihracata konu ürünün özelinde gerçekleştirilen pazar araştırması raporları ile söz konusu ürünün en çok ithal eden ülkelere, bu ülkelerdeki ithalat taleplerinin sayısal verilerine, ortalama birim başı piyasadaki dolar fiyatlamasına, hedef ülkelerde alım yapan ithalatçıların firma listesine, bu firmaların iletişim bilgilerine, yetkili kişilerine erişmek mümkün. Bu raporlamalar neticesinde erişilen firmalarla iletişime geçerek daha bilimsel yollardan hali hazırda bu ürün gamını zaten talep eden ve alan müşteri adaylarına ulaşarak ihracat yolu izlemeye ise biz bilimsel ihracat diyoruz.

► FARKLAR NELER?

- **Bilimsel ihracat ile klasik ihracat arasındaki fark nedir? İhracatçılara ne gibi artılar getirir?**

İkisinin arasındaki temel farklılıkları şu başlıklar halinde sıralayabiliriz:

- Teknoloji Kullanımı: Bilimsel ihracatta, teknoloji ihracatın olmazsa olmaz bir parçasıdır. Dijital pazarlama,

“İhracatçıların en temel sorunu kur problemi Şu anda. Kurun olması gereken yerde olmaması ve baskılanması, reel değerden geride kalması, enflasyonun ¼lkemizde Şiddetli Şekilde hissedilmesi gibi nedenlerle ihracatçıların imalat maliyeti ve satış fiyatı arasındaki fark gittikçe daralıyor.”

e-ticaret platformları, veri analizi ve lojistikteki gelişmeler gibi teknolojik araçlar, bilimsel ihracatçıların daha etkili ve verimli bir Şekilde k¼resel pazarlara eriŐmelerine yardımcı olur.

Geleneksel ihracat, daha çok elden satış ve geleneksel pazar y¼ntemlerine dayanır. İnternetin yaygın olmadığı d¼nemlerde daha fazla kullanılan bir y¼ntemdir. Teknoloji tabanlı bir Pazar araştırması gerektirmediği için b¼y¼k kaynak kullanımına karşılık daha az sonuç alınmaktadır.

Pazar Araştırması ve Sınıflandırma: Bilimsel ihracat, hedef pazarları daha iyi anlamak için pazar araŐtırmalarına ve m¼Őteri sınıflandırmasına b¼y¼k ¼nem verirler. Veri analizi ve dijital pazarlama araçları, bu konuda b¼y¼k bir rol oynar. Zaten alım yapan firma bilgilerine ulaŐımı sağladığı için sonuç almak daha az kaynakla daha y¼ksek oranda m¼mk¼n olmaktadır.

Geleneksel ihracat, genellikle daha genel bir yaklaŐım benimser ve hedef pazarlar hakkında daha sınırlı bilgilere dayanır.

M¼Őteri İletiŐimi: Bilimsel ihracat, Dijital iletişim araçları, ihracatçılara m¼Őteriyle daha sık ve anında iletişim kurma

fırsatı sağlar. Sosyal medya, canlı sohbet, e-posta pazarlama gibi araçlar kullanır. Geleneksel ihracatta daha çok y¼z y¼ze veya telefonla iletişim sağlanır.

¼zetle geleneksel ihracat kıt kaynakları kontrols¼zce harcayarak deneme yanılma yolu iken, bilimsel ihracat daha doğru ve stratejik kaynak kullanımları ile daha hızlı ve doğru sonuçlar veren bir y¼ntemdir.

► YAPAY ZEKA UYGULAMASI HEN¼Z YOK

- İhracatçının doğru pazarlara hızlı yayılmasını sağlayacak yapay zeka uygulamaları var mı?

- Yapay zeka g¼n¼m¼z¼n en g¼ncel konusu gerçekten. Pek çok konuda hızlıca öz¼m geliŐtirebiliyoruz artık bunlarla ancak doğru pazarlara eriŐimle ilgili hen¼z bir uygulama yok.

Dilerim ilerleyen d¼nemde bunun ¼rneklerini de g¼r¼yor olunuz.

► BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ, RUSYA VE ABD

- Şu anda ihracat koşulları açısından d¼nya pazarlarının durumunu nasıl buluyorsunuz? Hangi pazarlar, uygun ve elverişli? D¼nyadaki yeni, alternatif pazarlar nereleridir? Sizin ihracatçılara tavsiyeleriniz nelerdir?

- Aslında bu soruya genel bir yanıt vermek çok zor. ¼nk¼ buradaki temel parametre genel bir pazar hedeflemesinden ziyade ¼r¼ne bağlı olarak ithalat, ihracat verilerinden ve pazarın genel durumu olmalı. Yani ¼rneęin siz kadın dış giyim- tekstil sekt¼r¼nde yer alıyorsanız buradaki ¼r¼nler bizi başka bir hedef pazara g¼t¼rebilir, ısıtma-soğutma cihazları sekt¼r¼nde yer alıyorsanız bu ¼r¼nler bambaŐka bir hedef pazarı işaret edebilir.

Endikatif, firmaya ve ¼r¼ne ¼zel bir pazar araştırması g¼stergeleri her zaman çok doğru sonuç verecektir.

Ancak yine de global olarak bir Şey s¼ylemek gerekirse Birleşik Arap Emirlikleri, uygulanan ambargolar nedeni ile

Rusya, pazar büyüklüğü nedeni ile Amerika Birleşik Devletleri odak noktasına alınabilir.

► BİRİNCİ SORUN KURUN BASKILANMASI

- Türkiye ihracatının şu anda olduğu yerden hızla ilerlemesi, sıçrama yapabilmesi için nelere ihtiyacı var?

- İhracatçıların en temel sorunu kur problemi şu anda. Kurun olması gereken yerde olmaması ve baskılanması, reel değerden geride kalması, enflasyonun ülkemizde şiddetli şekilde hissedilmesi gibi nedenlerle ihracatçıların imalat maliyeti ve satış fiyatı arasındaki makas gittikçe daralıyor. Bu da ihracatı daha az cazip ya da zor kılıyor. Aynı zamanda ihracata yönelik verilen desteklerden bazılarının rakamsal anlamda güncellenmemesi de ihtiyaçlara finansman sağlama noktasında geride kalıyor.

► MİLYONLARCA LİRALIK ÜST LİMİTLİ DESTEKLER

- Ticaret Bakanlığı, KOSGEB gibi kuruluşların, ihracatçıya yardımcı olacak ne gibi teşvik ve hibeleri var?

- Devletin farklı farklı pek çok kurumunun çok sayıda farklı şartlara tabi destek paketleri var. Yıl içerisinde açılan kapanan destek sayısı belki 500'ü buluyor. Bu nedenle bu alanda sıkı takip, uygun mevzuata, istenen şekilde başvuru yapmak çok önemli.

Bu konudaki bilgi kirliliklerinden ve ön yargılardan da sıyrılmak çok önemli tabi. Maalesef desteklerle ilgili sıklıkla doğru zannedilen yanlış bilgilerle karşılaşıyoruz.

Alınabilecek bazı destekleri özetlemek gerekirse, tasarımcılar için tasarım desteği yaklaşık 14 milyon TL üst limitli, tarım faaliyetleri faaliyet alanına göre değişen tutarlarda 3 milyon Euro üst limitli, ihracat destekleri kapsamında reklam tanıtım yıllık yaklaşık 11 milyon TL üst limitli, iş seyahatleri giderleri seyahat başına yaklaşık 300 bin TL üst limitli, yurtdışı birim kira için yıllık 5,5 milyon TL üst limitli destekler mevcut. Bunların yanı sıra test analiz, belgelendirme, yurt dışı marka tescil, yurtiçi ya da yurtdışı fuar giderleri gibi giderleriniz için de destek almanız mümkün. Kosgeb'in de yine ihracatçıları için 300.000TL'lik bir destek paketi bulunmakta.

► TEŞVİK VE HİBE SİSTEMİ KARIŐIK

- Girişimciler, ihracatçıları pek çok kalemde açıklanan teşvik ve hibeler hakkında yeterince bilgi sahibi mi ve yeterince yararlanıyorlar mı?

- Aslında bir önceki sorunuzda da belirttiğim gibi bu alanda inanılmaz bir bilgi kirliliği mevcut.

Girişimcilerin pek çoğu olumsuz şehir efsanelerine inanmış ya da eski negatif tecrübelerle odaklanmış durumda. Ancak işin aslı öyle değil.

Sadece bu alanda detaylı bir araştırma, güncel mevzuatları takip etmek, kurumun beklentilerini bilmek önemli. Benim gördüğüm kadarı ile bu alan hem tam olarak bilinmiyor hem de pek çok işletme bu desteklerden yararlanmıyor.

Kesinlikle buna bir finansman kaynağı, giderleri minimize edecek bir enstrüman gibi bakıp profesyonel şekilde bu alanda aksiyon almalarını öneririm.

Eğer bu konuyla ilgili dışarıdan destek alacaklarsa destek alacakları yerin bu alandaki tecrübelerinden emin olmadan yola çıkmamaları gerektiğini de hatırlatmak isterim.

Çünkü bu alanla ilgili bir sınır, sertifikasyon ya da aranan özel bir nitelik olmadığından, yeni bir iş alanı arayan herkes ben teşvik danışmanıym diyebiliyor. Her zaman kötü niyet olmasa da istemsizce bu durumda işletmeler yanlış ya da eksik yönlendirilebiliyor.

► DİJİTALLEŞME DESTEK PAKETLERİ

- Birkaç yıldan bu yana konuştuğumuz dijitalleşme ve sürdürülebilirlik çalışmaları için şirketlerin yolunu açacak ne gibi finansman seçenekleri var?

- Teşvik ve hibeler en öncelikli seçenek olabilir işletmeler için. Dönem dönem dijitalleşme özelinde de destek paketleri açıklanıyor. Buna ek olarak Eximbank kredileri yine ihracatçıları için önemli fırsatlar sunuyor. Ayrıca bankacılık tarafını da doğru şekilde planlamak ve sürdürmek önem arz ediyor. ●

MİA Teknoloji YK Üyesi Özgür Çivi:

Metaverse ile fabrikanızı bir gözlüğe sığdırabiliyorsunuz

Özgür Çivi, “Özellikle endüstri 4.0’ın hayatımıza girmesi ile birlikte iş dünyası bu teknolojilere adapte olmaya ve sistemlerine entegre etmeye başladı. En büyük faydalarından biri, mekan bağımsız çözümler sunuyor olması. Siz tüm çözümlerinizi sanal bir evren içinde oluşturabilir, ürünlerinizi sırt çantanızda taşıyabilir ve fabrikanızı bir gözlüğün içine sığdırabilirsiniz.” dedi.

Dijital teknolojide her kurum ve şirket için çözüm seçeneklerinin artması, yüksek verimlilik, daha az zaman kullanıp daha çok kazanç olanakları teknoloji şirketlerinin sayısında kayda değer artış sağladı. Uluslararası alanda aynı dilin kullanılması şirketleri kendi dar alanlarından global pazara yöneltti. Türkiye dışında üç ayrı ülkede temsilcilik kuran ve önemli anlaşmalar yapan Mia Teknoloji şirketinin Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Özgür Çivi ile teknolojik gelişmeleri ve uluslararası düzeyde çalışmalarını konuştuk.

- Sayın Özgür Çivi, uluslararası arenada teknoloji şirketi olarak faaliyette bulunmak hem zor hem de güzel bir şey olsa gerek. Öncelikle Türkiye’de ana teknolojik üretim ve satış konularınız nelerdir?

- Kimliklendirme teknolojileri alanında, yüz tanıma, iris tanıma, parmak ve parmak damar tanıma, akıllı kart ve mobil telefon teknolojilerini kullanarak geçiş kontrol ve ödeme sistemleri sunuyoruz. Bu teknolojiler, bizim tarafımızdan geliştirilmiş olan özgün cihaz ve yazılımlarla destekleniyor.

Güvenlik teknolojileri alanında, tesis güvenliğini anahtar teslim çözümlerle sağlıyoruz. Bir üniversite veya enerji tesisi gibi kamusal alanların kişi, araç ve nesne takibini sağlamak amacıyla kamera, radar ve araç plaka tanıma gibi güvenlik sistemlerini entegre ediyoruz. Ayrıca, uzaktan yönetilebilen yangın, iklimlendirme, ses ve aydınlatma gibi tesis içi sistemleri tek bir çatı altında topluyoruz.

Savunma sanayi ve savunma teknolojileri alanında,

NATO ve Türkiye’nin savunma sanayisine özgün ihtiyaçlarına uygun olarak özel tasarım teknoloji ve IT projeleri geliştirme kabiliyetimiz bulunuyor. Bu projeler, savunma sanayisindeki ihtiyaçları karşılamak ve güvenlik ile savunma alanlarında yenilikçi çözümler sunmak amacıyla gerçekleştiriliyor.

► NATO TESİS GÜVENLİK BELGEMİZ VAR

Aynı zamanda, NATO’nun tesis güvenlik belgemiz bulunuyor. Bu belge, NATO ve Türkiye Savunma Sanayisine yönelik özel tasarım teknoloji ve projeler geliştirme ayrıcalığı sunuyor. Ayrıca, MİA Teknoloji olarak sinyal güvenliği ve tehditlerin teşhis/tespit edilmesi alanında iş ortaklıkları ve Ar-Ge çalışmaları yürütüyoruz. Bu çalışmalar, savunma sanayi ve savunma teknolojileri

alanında en son teknolojileri kullanarak güvenlik çözümlerimizi sürekli olarak yenilikçi ve güncel tutmamızı sağlıyor.

Sağlık bilişim teknolojileri alanında, hastane bilgi yönetim sistemi ile hastanelerin dijitalleşmesine önemli katkılar sağlıyoruz. Bu sistemler, tıbbi, idari, finansal ve yasal süreçlerin yanı sıra hizmet ve tedarik zinciri işlevlerini kolaylaştırarak hastanelerin günümüzün rekabetçi ortamına ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmasını sağlar.

► ULUSLARARASI KONJONKTÜR YENİ PAZARLAR SUNUYOR

- ABD, Katar ve Fas'ta da ofisler açmışsınız. Uluslararası konjontür teknoloji şirketleri açısından olumlu veya olumsuz neler sunuyor? Bu ülkelerde hangi alanlarda çalışmalar yürütüyorsunuz?

- Teknoloji şirketleri için uluslararası konjontürün olumlu yanlarından biri, teknolojik yeniliklerin ve internet kullanımındaki artışın, şirketlerin hizmetlerini ve ürünlerini dünya genelindeki potansiyel müşterilere sunmasını mümkün kılmıştır. Bu, satışları ve gelirleri artırabilir. Ayrıca, küreselleşme ve serbest ticaret anlaşmaları, şirketlerin yeni pazarlara giriş yapmasını ve orada iş yapmasını kolaylaştırabilir.

Ancak, uluslararası konjontür aynı zamanda zorlukları da beraberinde getirir. Farklı ülkelerin düzenleyici gereklilikleri ve yasaları, teknoloji şirketlerinin operasyonlarını karmaşıklarlaştırabilir. Özellikle, veri gizliliği ve tüketici koruma yasaları konusunda uluslararası standartların olmaması, şirketlerin her bir pazarda farklı düzenlemelere uyum sağlamak zorunda kalmasına yol açabilir. Ayrıca, küresel ölçekte faaliyet göstermek, aynı

zamanda daha geniş bir rekabet alanına girmeyi de beraberinde getirir. Bu, teknoloji şirketlerinin ürünlerini ve hizmetlerini sürekli olarak geliştirmelerini ve yenilikçi olmalarını gerektirir.

► KATAR'DA TECRÜBEMİZİ SUNUYORUZ

2020 yılında Katar, Doha'da kurulan ofisimiz ile teknolojik atılımlar gerçekleştiriyoruz. Katar ve Orta Doğu bölgesinde, Türkiye'de Ar-Ge çalışmalarını tamamlamış ve birçok bölgede kurulumunu gerçekleştirmiş ve hizmet vermeye devam ettiğimiz sistemleri sunmayı hedefliyoruz. Akıllı şehir teknolojilerine yönelik olarak geliştirmiş olduğumuz entegre sistemlerle, bir şehri, güvenlik, ulaşım ve sağlık alanlarında uçtan uca bağlamayı planlıyoruz.

2022 yılında ABD, New York bölgesinde kurduğumuz Mia Tech Corporation şirketimiz, başta sağlık bilişim teknolojileri olmak üzere, metaverse teknolojileri, blokzincir ve NFT ve bulut teknolojisi alanlarında çalışmalar yapıyor. Bu sistemler Kuzey Amerika bölgesi başta olmak üzere, ABD'nin faaliyet gösterdiği Orta Doğu ve Afrika pazarlarına yönelik.

► DİJİTAL SAĞLIK PAZARI 18 MİLYAR DOLAR OLACAK

- Bir ABD şirketiyle sağlık teknolojisi konusunda işbirliği yaptınız. Bunun kapsamını anlatır mısınız?

- Evet, geçtiğimiz günlerde duyurusunu yapmış olduğumuz, şirketimizin sağlık alanında sahip olduğu yazılımların lisans satış hakları konusunda, Amerika Birleşik Devletleri merkezli bir firma ile yatırım bazlı görüşmelerimiz sonuçlandı. Bu görüşme sonucunda, şirketin sağlık alanında sahip olduğu yazılımların lisans hakları, Amerika'da kurduğumuz New York merkezli Mia Tech Corporation iştirakine devredildi ve bu iştirakin % 51 hissesi

ABD merkezli yatırımcı firmaya satıldı.

Özellikle Orta Doğu ve Kuzey Amerika bölgesinde uzun vadeli yatırımlar ve iş birlikleri gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Dijital sağlık sektörünün 2030 yılında 18 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşması bekleniyor. Bu potansiyeli gördük ve projelerimizi bu bölgelere yoğunlaştırdık. İştirak şirketimiz Mia Tech Corporation, uluslararası sağlık bilişim piyasasında iş geliştirme faaliyetlerine başladı. Aynı zamanda, bu bölgelerdeki iş geliştirme operasyonları, pazar payı büyümesi ve Ar-Ge faaliyetlerini destekleyerek, uzun vadeli iş birlikleri ve çeşitli yatırımlar gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

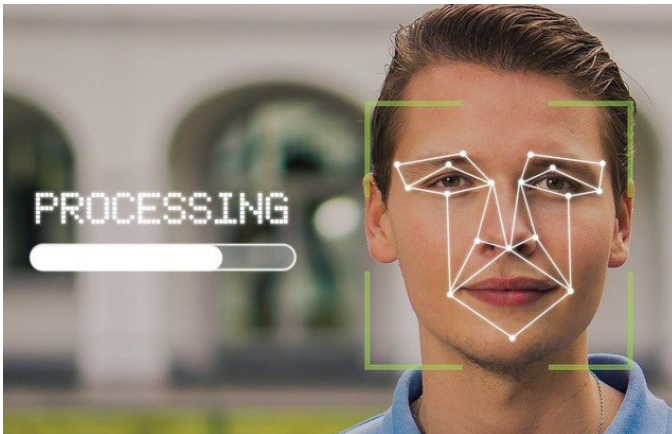
2023 Nisan ayında, Afrika bölgesinde teknolojilerimizi tanıtmak ve pazarda aktif olmak için Fas Krallığı'nda MIA TURTEK AFRİK adında bir şirket kurduk. Bu şirket aracılığıyla coğrafyaya daha yakın olarak ihtiyaçları analiz ediyoruz ve mevcut çözüm ve hizmetlerimizi sunmayı hedefliyoruz. Güvenlik, sağlık bilişim ve ulaşım alanlarında geliştirdiğimiz sistemleri bu coğrafyada sunmayı planlıyoruz.

► AR-GE EKİBİMİZ 35 KİŞİ

- Teknoloji şirketleri demek, kesintisiz AR-GE çalışmaları demektir. AR-GE biriminiz hakkında bilgi verebilir misiniz?

- AR-GE birimi olarak, inovasyon ve teknolojik gelişmelerin öncüsü olmayı amaçlıyoruz. 35 kişilik AR-GE ekibimiz, şirketimiz bünyesinde bulunan teknolojik çözümlerimizi sürekli olarak geliştirme ve yenilik yapma konusunda titizlikle çalışıyor. AR-GE birimimiz kendi uzmanlık alanında derinlemesine bilgi ve deneyime sahip ekiplerden oluşuyor.

Yüz tanıma, parmak izi, damar izi, retina tanıma ve kartlı geçiş gibi çeşitli kimlik doğrulama teknolojileri üzerine yürüttüğümüz AR-GE çalışmalarımızı Entegre ve Kritik Tesis Güvenlik Yönetim Sistemleri birimimizde gerçekleştiriyoruz. Bu birim, kurumsal tesislerdeki güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak için entegre çözümler geliştirir. Kapı geçişleri, kimlik entegrasyonları, güvenli

ÖZGÜR ÇİVİ KİMDİR?

Atılım Üniversitesi İşletme bölümünden 2004 yılında mezun olan Çivi, Hacettepe Üniversitesi'nde Sağlık Yönetimi alanında yüksek lisansını tamamladı.

İş hayatına 2006 yılında başlayan Çivi, bir çok şirketin muhasebe, satış, proje birimlerinde görev aldı. Bir süre yurt dışına giderek Katar Doha'da yer alan Qatar Turkish Hospital'da Operasyon ve Satın Alma Direktörü olarak çalıştı. Daha sonra Ankara Etlik Şehir Hastanesi'nde Genel Müdürlük görevinde bulundu.

Sağlık Projelerinde kısa ve uzun vade belirlenen hedeflere ulaşılması amacıyla stratejiler geliştirmek, ulusal ve uluslararası danışmanlık yapmak, medikal ürün yeterliliklerine ilişkin tecrübeleri doğrultusunda ürün alımlarını yönetmek ve medikal operasyon kapsamındaki anahtar teslim süreçlerin tamamını yönetmek gibi ciddi sorumluluklar üstlendi.

Özgür Çivi 2021 yılından beri MIA Teknoloji A.Ş.'de Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi olarak görevine devam ediyor. Evli ve bir çocuk babası.

alan yönetimi ve güvenlik kameraları (kişi tanıma, anomali tespiti, kara liste kontrolü vs..) gibi teknolojilerin entegrasyonunu sağlayarak, müşterilerimize kapsamlı güvenlik çözümleri sunuyoruz. Hem donanım hem de yazılım alanlarında güvenlik açıklarını tespit ederek ve kapatma konusunda Ar-Ge faaliyetlerinin yürütüldüğü birimimizdir.

Şehirlerin sürdürülebilir ulaşım ihtiyaçlarını karşılamak için mikromobilité ve elektrikli teknolojileri geliştirdiğimiz bir AR-GE birimimiz daha mevcut, bu birim TRIPY markasıyla faaliyet gösteriyor. Paylaşımli elektrikli bisikletlerin ve şarj istasyonlarının yanı sıra, akıllı şebeke çözümleri ve enerji depolama sistemleri üzerinde çalışarak, şehirlerin ve bireylerin çevresel etkisini azaltmayı amaçlayan teknolojiler de AR-GE faaliyetlerimize katkı sağlıyor. Son dönemde tahmine

“Teknoloji şirketleri için uluslararası konjonktürün olumlu yanlarından biri, teknolojik yeniliklerin ve internet kullanımındaki artışın, şirketlerin hizmetlerini ve ürünlerini dünya genelindeki potansiyel müşterilere sunmasını mümkün kılmasıdır. Bu, satışları ve gelirleri artırabilir.”

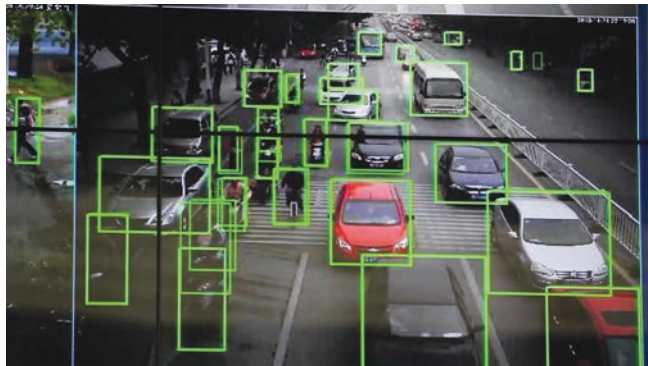
dayalı yapay zeka çözümlerine yer verdiğimiz çalışmalarımız hızla devam ediyor.

► PARMAK İZİ TANIMA TÜRKİYE'DE YAYGIN

- Teknolojik çözümleriniz, bizim günlük yaşamımızın daha güvenli, rahat geçmesini sağlıyor ve şirketlere de bir çok açıdan fayda sağlıyor. Bu çözümlerin niteliği hakkında bilgiler edinmek istiyorum. İlk olarak, kimlik tanıma ve doğrulama teknolojileri hangi aşamaya geldi? Parmak, retina, yüz okuma sistemleri örneğin Türkiye’de ne ölçüde yaygın? İlgisi görüyor mu? Nasıl bir potansiyel var? Yurt dışı için durum nedir?

Kimlik tanıma ve doğrulama teknolojileri, günlük yaşamımızın daha güvenli ve kolay olmasını sağlayan önemli bir alan haline geldi. Türkiye’de, parmak izi, retina taraması (irisID), yüz tanıma ve benzeri biyometrik teknolojilerin kullanımı giderek yaygınlaşıyor. Özellikle kamu kurumları, bankalar, havaalanları, alışveriş merkezleri ve özel sektördeki birçok kuruluş, bu teknolojileri kimlik doğrulama ve erişim kontrolü için kullanıyor.

Parmak izi tanıma sistemleri Türkiye’de oldukça yaygın bir şekilde kullanılıyor. Bankacılık sektörü başta olmak üzere birçok kurum, müşteri kimlik doğrulaması için bu teknolojiyi benimsemiş durumda. Benzer şekilde, yüz tanıma sistemleri de hızla yaygınlaşmaktadır. Özellikle güvenlik kameralarıyla entegre edilen yüz tanıma sistemleri, alışveriş merkezleri, havaalanları, askeri alanlar, kritik tesisler, emniyet güçleri, savunma sanayii ve kamu binalarında sıkça kullanılmaktadır. Retina

taraması gibi daha gelişmiş biyometrik teknolojilerin kullanımı ise henüz daha sınırlıdır. Bu tür teknolojiler genellikle yüksek güvenlik gerektiren özel alanlarda veya özel sektördeki belirli uygulamalarda kullanılıyor. Özellikle KVKK problemi yaşanabilecek yüksek güvenlik gerektiren yerlerde bu teknoloji daha yoğun kullanılıyor.

► YÜZ TANIMA TEKNOLOJİSİ YAYGINLAŞIYOR

Türkiye’de parmak izi tanıma teknolojisi, özellikle bankacılık sektöründe ve kamu kurumlarında sıkça kullanılıyor. Türkiye Bankalar Birliği’nin verilerine göre, 2022 yılı itibarıyla Türkiye’deki bankaların % 90’ından fazlası parmak iziyle kimlik doğrulama sistemlerini müşteri hizmetine sunmuş durumda. Yüz tanıma teknolojisi ise son yıllarda hızla yaygınlaşmaktadır. Özellikle güvenlik kameralarıyla entegre edilen yüz tanıma sistemleri, alışveriş merkezleri, havaalanları ve kamu binalarında kullanılıyor. Türkiye’deki güvenlik pazarının büyümesiyle birlikte, yüz tanıma teknolojilerine olan talebin artması bekleniyor. Retina taraması gibi daha gelişmiş biyometrik teknolojilerin kullanımı ise henüz daha sınırlıdır. Ancak, özellikle yüksek güvenlik gerektiren özel alanlarda ve özel sektörde belirli uygulamalarda kullanılıyor.

Yurtdışına baktığımızda; gelişmiş ülkelerde, kimlik tanıma ve doğrulama teknolojilerine olan talep oldukça yüksek. Özellikle Avrupa Birliği ülkeleri, Amerika Birleşik Devletleri ve Çin gibi büyük ekonomilerde, bu teknolojilere olan yatırımlar arttı. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri’nde, 2022 yılı itibarıyla biyometrik teknolojilerin pazar büyüklüğünün 10 milyar doları aştığı

tahmin ediliyor. Çin'de ise, hükümetin geniş kapsamlı biyometrik tanıma projelerine yaptığı yatırımlarla birlikte, yüz tanıma teknolojilerine olan talep oldukça yüksek. Çin'deki güvenlik kameralarının % 90'ından fazlası yüz tanıma teknolojisiyle donatılmıştır. Avrupa Birliği'nde ise, kişisel verilerin korunması konusundaki düzenlemelerin sıkılaşmasıyla birlikte, biyometrik teknolojilere olan talebin artması bekleniyor. Özellikle finans, sağlık ve kamu güvenliği gibi alanlarda kimlik tanıma ve doğrulama teknolojilerinin kullanımı yaygınlaşıyor.

► GÜVENLİK KONUSUNA TALEP BÜYÜK

- Tesislerin güvenliği, çevre izleme, şehir güvenliği teknolojileri hem kurumların hem de kentlerin daha güvenli yönetilmelerine büyük fayda sağlıyor. Suçluların daha kolayca yakalanmalarına yardımcı olması beni şahsen sevindiriyor. Bu sistemlerin temel özellikleri, tesislerin ve kent yöneticilerinin bu teknolojilerden yararlanma istekleri nasıl?

- Kurumlar, entegre güvenlik ve izleme sistemlerinden yararlanarak genel başlıklarıyla güvenlik, tehlike algılama, verimli kaynak yönetimi ya da yasal gereklilikler konularında bizlere müracaat ediyorlar. Kurumlar, fiziksel varlıklarını, çalışanlarını ve müşterilerini korumak için güvenlik sistemlerine ihtiyaç duyuyorlar. Bu nedenle, yüksek çözünürlüklü güvenlik kameraları, gece görüş özellikleri, hareket algılama yetenekleri ve uzaktan erişim imkanı gibi özelliklerle donatılmış güvenlik sistemlerine yönelik talepleri var. Ayrıca, entegre alarm sistemleri ve acil durum butonları gibi hızlı müdahale imkanlarını da çok önemsiyorlar. Potansiyel tehlikeleri

önceden tespit etmek ve uygun önlemleri almak için de bizim sistemlerimizden faydalanmak istiyorlar. Özellikle termal kameralar, dronelar, yangın sensörleri gibi tehlike algılama teknolojileri talep ediliyor. Ayrıca, gelişmiş veri analizi ve yapay zeka tabanlı sistemler, anormal davranışları tanımlayarak olası riskleri belirleme konuları da genel odak noktamız konumunda.

Güvenlik ve izleme sistemlerini operasyonel verimliliği artırmak ve kaynakları daha etkin bir şekilde yönetmek de bize başvuru alan diğer unsurların başında geliyor. Akıllı aydınlatma sistemleri, enerji kullanımını optimize eden sensörler, trafik yönetimi sistemleri ve atık yönetim sistemleri gibi teknolojiler talep ediliyor. Ayrıca, veri analizi ve raporlama araçları, iş süreçlerini değerlendirmek ve iyileştirmek için önemli bir araç olarak kabul ediliyor.

► HASTA MEMNUNİYETİ ARTIYOR

- Sağlık ve teknolojinin birleşerek yürümesi de heyecan verici sonuçlar yaratıyor. Sağlıkta teknoloji kullanımı, geldiği yer ve önümüzdeki hedefleri anlatır mısınız?

- Gelişmiş ve gelişmekte olan dünya ülkelerinde etkili sağlık hizmeti sunumu oldukça önem arz ediyor. Bilgili, donanımlı, zorluklar mücadele edip kalıcı çözüm önerilerinin oluşturularak hayata geçirilmesi iyi yetiştirilmiş, bilgi birikimi ile donanımına sahip sağlık çalışanları ile elde edilir. Bu nedenle günümüzde teknoloji kullanımının önemi ortaya çıkıyor. Günümüzde kullanılan teknoloji ve teknoloji ürünlerinin hayatımıza girmesiyle birlikte gelişmişlik düzeyimizin artmasına, daha kalıcı sağlık hizmetlerinin sunulmasına katkı sağladığı gibi, hasta memnuniyetini de artırıyor.

Bir başka önemli konu ise bilgi sistemlerinin etkin ve enfomasyon sistemleri ile paralel kullanımınıdır. Çünkü daha etkili ve kaliteli hizmet sunumunun sağlanarak, ulusal ve uluslararası paylaşımı hem hastaya hem de ilgili sağlık kurumuna katkı sağlar. Günümüz sağlık kurumlarında örgütsel yapı, kişiler arası ilişkiler, sağlık hizmetlerinin sunumu, hızlı ve etkili tedavi edici unsurlar, teknolojik ürünlerle örtüşen pratik kullanım düzeyi gelişmiş dünya ülkeleri arasına girmemizdeki en önemli etken olarak da gösteriliyor. Gelişmiş dünya ülkelerinde bilgi teknolojileri ile ileri düzeyde geliştirilmiş teknolojik ürünlerin tıp ve sağlık alanında yaygın kullanıldığı, birçok hastalık tetkik ve tedavisinde önemli bir yere sahip olduğu bilinen bir gerçek. Sağlık sistemlerinde hızlı ve doğru karar destek sistemlerinin

hayatımıza geçirilmesi, doğru ve insan odaklı teşhislerin gerçekleştirilerek tedavi edici unsurların daha etkili olarak hasta ile hasta yakınlarına sunulması ancak bu teknolojik ürünlerin kullanımı ile sağlanıyor. Özellikle laboratuvar, radyoloji, cerrahi, fizik tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinde tıbbi teknoloji ile mühendislik disiplininin birbiriyle paralel hareket edip iç içe olduğu görülüyor. Bilgisayar sistemleri ve yazılımlarının tıbbi teknoloji ürünlerine önemli ölçüde katkı sağladığı da biliniyor.

► SAĞLIK TEKNOLOJİSİNİN GELDİĞİ YER

Sağlık sektörü, teknolojik gelişmeler nedeniyle çok sayıda fırsatın ortaya çıktığını ve bunun sonucunda sağlık hizmetlerinde önemli değişiklikler ve gelişmeler yaşandığını görmüştür. Dijital danışmanlık, Teletıp, Uzaktan Sağlık uygulamaları ve mobil sağlık uygulamaları giderek geleneksel sağlık sistemlerinin yerini alıyor. Yeni araç ve teknolojilerin küresel ölçekte

tanıtılması, sağlık sistemlerinde dijital dönüşümü hızlandırıyor. Bu dönüşümün yakın gelecekte sağlık hizmetlerinin sunumunda önemli değişikliklere yol açması bekleniyor. Sunum yöntemlerinde beklenen değişiklikler ufukta görünüyor ve bu da sağlık hizmeti bilgilerinin iletilme biçiminde bir

değişime işaret ediyor. Sağlık sistemlerinde devam eden dijital dönüşüm, kurumsal verimliliğin artmasına ve hasta bakımı kalitesinin artmasına önemli ölçüde katkıda bulunuyor. Bu temel değişiklikler, teknolojinin dünya çapında sağlık hizmetleri alanında yarattığı olumlu etkinin altını çiziyor.

► GÜNDELİK YAŞAMDA KULLANIYORUZ

- Sanal Gerçeklik, Artırılmış Gerçeklik ve Karma Gerçeklik, halkın geneli için çok yabancı deyimler. Ancak çoktan iş dünyasının rutin işleyişinde yerlerini aldılar. Bu teknolojiler ne gibi alanlarda, hangi sektörlerin ihtiyaçlarına nasıl çözümler sağlıyorlar?

- Sanal Gerçeklik, artırılmış ve karma gerçeklik genel adı ile sürükleyici teknolojiler şu anda birçok alanda olduğu gibi gündelik hayatımızda kullanımda. Örneğin kullandığımız sosyal medya filtreleri artırılmış gerçeklik teknolojisinin bir ürünü. Ya da her noktada karşımıza çıkan QR kodlar bu teknolojilerin bir parçası. İş dünyasında da bu teknolojilerin kullanımı günden güne artıyor. Özellikle eğitim, eğlence, turizm, dijital pazarlama konularında bu teknolojileri oldukça sık kullanıyoruz. Sektörler bazında ise özellikle sanal ve karma gerçeklik teknolojileri; savunma sanayi, sivil havacılık ve uzay,

endüstri ve üretim alanlarında oldukça tercih edilen ürün ve çözümler. Özellikle mesleki ve iş başı eğitimleri, tanıtım ve uzaktan, bakım, onarım ve kalite kontrol konularında müşterilerimize çözümler ve ürünler sağlıyoruz.

► METAVERSE YAYGINLAŞACAK

- Metaverse, iş dünyasında ne ölçüde kullanılıyor? Başlangıçtaki hızı, heyecanı aynen sürüyor mu? Metaverse trendlerinde son olarak neler var? Ne gibi faydaları var?

- Metaverse teknolojileri aslında bu isim ortaya çıkmadan önce de farklı isimlerde iş dünyasında kullanılıyordu. Özellikle endüstri 4.0'ın hayatımıza girmesi ile birlikte iş dünyası bu teknolojilere adapte olmaya ve sistemlerine entegre etmeye başladı. Türkiye'de ise özellikle iş sağlığı güvenliği uygulamalarında ya da dijital pazarlama çözümlerinde kullanılmaya başlayan bu teknolojiler, genişleyen yelpazesi ile birlikte ilgi çekmeye devam etti. En büyük faydalarından biri, mekan bağımsız çözümler sunuyor olması. Siz tüm çözümlerinizi sanal bir evren içinde oluşturabilir, ürünlerinizi sırt çantanızda taşıyabilir ve fabrikanızı bir gözlüğün içine sığdırabilirsiniz. Üstelik tüm bu deneyimi dünyanın farklı yerlerinden kullanıcılar ile aynı sanal evren içerisinde gerçekleştirebilirsiniz.

Özellikle son dönemde metaverse teknolojileri tanıtım, pazarlama ve satış konusunda oldukça geniş bir fayda yelpazesine sahip. Bununla birlikte teknik eğitimlerde de sıkça kullanılıyor. Microsoft, Meta ve Google'dan sonra Apple firmasının da bu alanda ürün geliştirmesinden sonra bu teknolojilerin etkinliğinin artması, çözüm ve uygulamaların fayda oranları da günden güne artacaktır.

ŞİRKETLERE SİBER SALDIRILARDAN KORUNMA ÖNERİLERİ

Siber saldırılar ve zararlı yazılımlar, şirketler ve kurumlar için büyük tehditler oluşturuyor. Kesintisiz büyüyen bu tehditlere karşı her zaman hazır olmak ve siber güvenliği sağlamak zorlayıcı olsa da bazı önemli adımlar atarak riski minimize etmek mümkün. Siber saldırılara ve zararlı yazılımlara karşı korunmak için şu önerileri dikkate alın:

1. Güçlü ve Benzersiz Parolalar Kullanılmalı: Tüm hesaplar için güçlü ve benzersiz parolalar kullanmalı. Parolalar en az 12 karakter uzunluğunda olmalı ve büyük ve küçük harfler, sayılar ve semboller içermelidir.

2. Yazılımlar Güncel Tutulmalı: İşletim sistemlerini, antivirüs yazılımlarını ve diğer tüm yazılımlar güncel tutulmalı. Yazılım güncellemeleri genellikle güvenlik açıklarını ve hataları düzeltir.

3. Güvenlik Duvarı ve Antivirüs Yazılımı Kullanılmalı: Güvenlik duvarı ve antivirüs yazılımı kullanarak bilgisayarların ve ağın siber saldırılara karşı korunması sağlanmalı. Güvenlik duvarı izinsiz girişleri engellerken, antivirüs yazılımı zararlı yazılımları tespit edip siler.

4. Çalışanların Eğitilmesi: Çalışanların siber güvenlik farkındalığı konusunda eğitilmesi önemlidir. Çalışanların kimlik avı dolandırıcılıkları, sosyal mühendislik saldırıları ve diğer siber tehditler hakkında bilgilendirilmesi ve farkındalıklarının artırılmalıdır.

5. Verilerin Yedeklenmesi:

Veriler düzenli olarak yedeklenmelidir. Yedekleme işlemleri güvenilir uygulamalarla otomatize edilmeli ve yedekleme ya da yedekten dönme işlemlerinde olası hatalar kontrol edilmelidir. Bir veri kaybı olayı yaşanması durumunda, yedeklemeler üzerinden veriler geri yüklenebilir. Bu nedenle yedeklemelerin sıklığı ve yedeklerin bulunduğu alanın

güvenliği dikkate alınmalıdır.

6. Siber Güvenlik Politikası Oluşturma: Siber güvenlik politikası oluşturularak siber güvenlik ile ilgili kurallar ve prosedürler belirlenmelidir. Bu politikada, parolalar, yazılım güncellemeleri, veri yedekleme, olay müdahale süreçleri ve çalışan eğitimi gibi konularda kurallar yer almalıdır.

7. Siber Güvenlik Uzmanlarından Yardım Alma: Kuruluşlar siber güvenlik konusunda uzman bir ekibe sahip değilse uzmanlardan yardım almalıdır. Siber güvenlik uzmanları, ağın ve sistemlerin değerlendirilmesi, analizi, risklerinin belirlenmesi, gerekli önlemlerin alınması ve olay müdahale süreçlerinin yönetilmesi gibi konularda kuruluşlara destek olurlar.

Bunların yanında, kişisel verilerin korunması mevzuatı, bu konu ile ilgili diğer yasal düzenlemeler ve ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi gibi standartların önerdiği erişim denetimi, log yönetimi, saldırı önleme yazılımları, veri kaybı önleme yazılımları gibi çözümler kullanılarak saldırı öncesi ve esnasına ait tespitler yapılabilir ve koruyucu önlemler alınabilir.

Siber saldırıların artmasının birkaç sebebi var:

1. Dijitalleşmenin artması: Artan sayıda kişi ve kurum internet ve dijital teknolojileri kullanıyor. Bu da siber saldırganlar için daha fazla hedef anlamına geliyor.

2. Siber saldırganların artan yetkinliği: Siber saldırganlar daha karmaşık ve sofistike saldırılar gerçekleştirmek için daha donanımlı hale geliyor. Son yıllarda saldırganların yapay zekâ destekli saldırılar gerçekleştirdiğini görüyoruz.

3- Siber güvenlik bilincinin eksikliği: Birçok kişi ve kurum siber tehditlerin farkında değil ve gerekli önlemleri almıyor.

CELAL TOPRAK

TGRT Haber TV Ekonomi Müdürü

DEİK yeni dönemde ihracatın kutup yıldızı olur mu?

Türkiye'nin ihracatını artırma noktasındaki yeni umudu DEİK olabilir.

DEİK geçtiğimiz günlerde büyük bir değişime imza atan Başkan Nail Olpak'ın önderliğinde yeni dönemde ihracatın artması Türkiye'nin refahına katkı yapılması noktasında çok önemli adımlar atmaya hazırlanıyor.

Bunu söylerken DEİK ile ilgili doğru bilinen bir yanlış düzeltelim. DEİK tek kuruluş kamu kaynağı kullanmayan bir kuruluş. Nail Olpak özellikle bunun altını çiziyor ve devam ediyor:

- Biz kamudan destek almayan ve kendi aidatlarıyla faaliyet gösteren bir iş dünyası sivil toplum kuruluşuyuz. Her iş konseyi kendi bütçesini kendi yapıyor. Bir İş Konseyi Başkanı geçen faaliyet döneminde borçlandıysa, kasası eksideyse bir sonraki döneme başkan adayı olamıyor.

Bu konuda doğru bilgiyi paylaştıktan sonra genel kuruldaki gelişmeleri aktaralım:

- 151 iş konseyinden 135'inde yeni dönem başkanları ve yürütme kurulu üyeleri göreve başladı. 16 konseyde başkan seçilmedi. 70 konseyde başkan değişti. 46 konsey başkanı ilk defa seçildi. 11 kadın konsey başkanı oldu.

Tam bu noktada Nail Olpak sayının azaldığını daha çok kadının başkan olması gerektiğini söyledi ve ekledi:

- Bu konuda Ebru Özdemir'e görev düşüyor. Kadın başkan sayısının artması için özel çalışma yapacak.

Tam bu noktada kulislere bazı bilgileri de aktaralım.

En tartışmalı seçimin Ukrayna İş Konseyi'nde olduğu ifade edildi. Bir anda konseyde üye sayısı 600'e çıktı. Son dakikada uzlaşma sağlandı. Gerginlik Rusen Çetin'in başkanlığı ile tatlıya bağlandı.

Ancak her konseyde aynı şey olmadı ve 12 İş Konseyi'nde çift liste ile seçime gidildi. Hindistan İş Konseyi'nde önceki başkan Hülya Gedik seçimi oyların yüzde 59'unu alarak kazandı. Mustafa Necati Işık bu

alandaki güçlü isimlerden Tevfik Dönmez'in desteğine rağmen seçimi kaybetti ve başkan seçilen Hülya Gedik'i ilk kutlayan oldu.

Çekişmeli geçen Gürcistan İş Konseyi'ni Recep Ali Karakoyun oyların yüzde 67'sini alarak kazandı. Özbekistan'da iki liste ile seçime gidildi ve oyların yüzde 62'sini alan Özgür Onur Özgüven başkan seçildi.

Yıllarca ABD İş Konseyi Başkanlığı'nı yapan Mehmet Ali Yalçındağ Almanya İş Konseyi Başkanı oldu. ABD İş Konseyi Başkanlığına ise Murat Özyeğin seçildi.

Geçen dönemin başarılı başkanlarından Yılmaz Soycan (Belarus), Osman Okyay (Birleşik Krallık), Zeki Sarıbekir (Bulgaristan), Abdülkadir Akkuş (Lübnan) görevlerine devam eden isimler arasındaydı.

Perde arkasındaki bu gelişmelere Nail Olpak şöyle yaklaştı:

- Bu seçimlerde değişen başkanlarımız dinamizm açısından, görevine devam eden Başkanlarımız da DEİK'in kurumsal hafızası açısından son derece önemli bir kazanım oldu.

Peki dinamizm tecrübe ile buluştu, bu ihracatı nasıl artıracak. Tam bu nokta DEİK Başkanı Nail Olpak'tan çok çarpıcı öneriler geliyor:

. Ortadoğu ve Körfez ülkeleri bizim

için son derece önemli.

. Suudi Arabistan'da yüzde 150 ihracat artışımız oldu ama sıfırdan başlayarak yeniden bu noktaya geldik.

. Birleşik Arap Emirlikleri ile ise dış ticaretimiz hiç durmadı. Şu an 8,5 milyar Dolarlık ihracata ulaştık.

. Katar ile zaten iyi bir konumdayız. Dış ticaret ve finansal anlamda birlikte yürüyoruz.

. BAE özelinde enerji alanında yeniden Türkiye'ye ilgi var. Ve yeşil projelerle ilgileniyorlar. Yatırım için Türkiye'ye gelmek istiyorlar. Ancak elbette haklı olarak beraber başlayacakları, startını birlikte vereceğimiz projelere odaklanıyorlar.

. Suudi Arabistan, Türk iş dünyasını Suudi 2030

Nail Olpak

vizyonu için davet ediyor. En büyük problemleri de iş yapacak firma bulamıyorlar. Dolayısıyla bize bunu açıkça ifade ediyor ve gelin birlikte çalışalım diyorlar.

. Eskiden orada iş yapmak için Suudlu ortağınız olması gerekiyordu ama artık önümüzde böyle bir engel yok. Türkiye'nin oradaki projelerden ciddi bir pay alma şansı var.

. Rusya tarafında ise ödemeler ve para transferleri konusunda ABD elindeki en büyük kozu kullandı. Dolayısıyla 22 Aralık kararları önümüzde ciddi bir risk oluşturuyor. Bankacılık işlemleri konusunda atılacak adımlar pek çok ülkeyi doğrudan etkileyecektir.

. Eylül ayında ABD'de yaptığımız Türkiye-ABD Yatırım Konferansı'nda bugüne kadar görülmemiş bir ilgi vardı.

. ABD'li yatırımcılar ekonomi yönetiminin politikalarının sürdürülebilirliğini ve seçim sürecini takip ederek bir karar süreci yaşıyor olabilirler. Bugünden yarına hemen yatırım gelmesini beklemek da doğru olmaz, bunun elbette bir süresi olacaktır.

. Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin önünde zaman bakımından AB Parlamento seçimleri de bir yavaşlama riski oluşturuyor.

. Ancak yılın ikinci yarısından itibaren bu konuda adımlar atılabilecek, bu da elbette zaman kaybı demek. Gönül ister ki seçim öncesinde bile Türkiye'nin beklediği kararlar alınsın ve Gümrük Birliği bir an önce güncellensin.

. ABD özelinde DEİK olarak sekiz eyalet komitemiz ile her eyalette 1 milyar Dolar ticaret hedefimiz var. 100 milyar Dolarlık ticaret hacmi hedefi için 50 eyaletin olduğu dev bir ülke olan ABD için eyalet bazında çalışacağız.

. Dolayısıyla eyalet bazında çalışmadıkça ve dişe dokunur ticaret rakamlarına ulaşmadıkça ev ödevimizi eksik yapmış oluruz. ABD'de her eyaleti ayrı bir devlet olarak bile değerlendirebiliriz. Çünkü eyaletler arasında hukuki ve iş yapış tarzı anlamda dahi pek çok farklılıklar var.

. Biz ticaret hacmimizi ileride 100 milyar Dolara çıkardığımızda çok daha etkin, etkili ve kayda değer bir pozisyona kavuşacağız.

. Asya'da Türk Devletleri Teşkilatı ile yeniden o pazarda güçlenmek için önümüzde bir fırsat var. Ve bu bölge cari açığımızı azaltmamız için son derece önemli.

. Mesela artık hizmet ihracatını da daha fazla konuşmalıyız. Bu alanda döviz getirisi yüksek bir ticaret ortamı için çalışmalıyız.

. Özellikle bizim ülkemize uğramayan transit ticaretten söz ediyorum. Özellikle emtia ticaretinde sık kullanılan bu ticarete trilyon dolarlardan söz ediyoruz.

. İsviçre, Hollanda, Singapur ve Dubai buna en iyi örnek ülkeler olarak başı çekiyorlar. Mesela Hollanda diyor ki; gel şirketinin benim ülkemde kur, ben de sana vergi avantajı sunayım.

. Müteahhitlerimiz, yurt dışından iş alırken yanlarında partnerlerinden birisi de müşavirlerimiz oluyor. Her şeyi müşavirlik firmaları dizayn ediyor.

. Ticaret Bakanlığımız da kendilerini destekliyor bu önemli. Buna ilaveten özel bir teşvik mekanizması daha oluşturup, firmalarının dünyada önde gelen bazı müşavirlik firmalarını satın almalarını da sağlamalıyız diye düşünüyorum.

Büyükelçi Casas, Peru'daki yatırım fırsatlarını anlattı

DEİK, Peru'da Yatırım Fırsatları Sunumu ve Gastronomi Resepsiyonunu, Peru Türkiye Büyükelçisi Cesar De las Casas, DEİK/Türkiye-Peru İş Konseyi Başkanı Lale Keşoğlu ve 45 iş insanının katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirdi.

Peru Türkiye Büyükelçisi Cesar De las Casas, Peru'nun 2023 yılında madencilik, balıkçılık, petrol ve yan ürünler, tarım ve hayvancılık, tekstil, kimyasal ürünler, metal işleme, el sanatları, ahşap ve kâğıt, deriler-postlar ve çeşitli mücevherler üzerine ihracatını gerçekleştirdiğini söyledi. Peru'nun bölgedeki en yüksek yatırım yapılabilir kredi notlarından birine sahip olduğunu aktaran De las Casas, "Çok uluslu şirketlerin sayısı da ülkede artış gösterdi. 2023 yılında 2,3 milyar doları aşan 14 KÖİ (Kamu-Özel Ortaklığı) projesi gerçekleşti. Yollar, elektrik ve liman altyapısı dahil olmak üzere 40 KÖİ projesinde 8 milyar dolar imtiyaz verilecek" dedi.

► "PERU, LATİN AMERİKA'NIN HIZLA BÜYÜYEN EKONOMİLERİNDEN BİRİ"

DEİK/Türkiye-Peru İş Konseyi Başkanı Lale Keşoğlu, Latin Amerika'nın hızla büyüyen ekonomilerinden biri olan Peru'nun, doğal güzellikleriyle değil, aynı zamanda ekonomik fırsatları ve eşsiz lezzetleriyle de ön plana çıktığını söyledi. Peru'nun, madencilik, tarım, enerji, turizm gibi çeşitli sektörlerde yatırımcılar için cazip fırsatlar sunduğunu aktaran Keşoğlu, ülkenin politik istikrarı, güçlü ekonomik temelleri ve stratejik konumunun, Peru'yu uluslararası iş dünyası için önemli bir destinasyon haline getirdiğini belirtti. Keşoğlu; Ceviche, Lomo Saltado, Aji de Gallina gibi lezzetlerin, Peru mutfağının sadece başlangıcı olduğunu, gastronomi alanında, dünya çapında tanınan ve ödüllü şeflere ev sahipliği yapan bir ülke olduğunu ifade etti.

Peru Büyükelçisi'nin sunumu yalnızca katılımcıların Peru'daki yatırım ortamı hakkında bilgi sahibi olmasına olanak sağlamakla kalmadı, aynı zamanda Lima'nın kuzeyindeki Chancay mega limanının gelişimi hakkında da katılımcılara bilgi verme fırsatı sundu.

Prof. Dr. Süphan Nasır ürün boykotunu araştırdı Aktivist ruhlu Z Kuşağı boykotu sahiplendi

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Süphan Nasır ve araştırma görevlisi Merve Kır, İsrail'in Gazze saldırıları nedeniyle sivil toplum kuruluşları tarafından yapılan bazı ürün ve mallara boykot yapılması çağrısına ilişkin tüketici tutumlarını inceledi.

İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları, dünyada ve Türkiye'de İsrail'e karşı protesto ve boykot çağrıları yapılmasına neden oldu. Türkiye'de de Tüketici Birliği Federasyonu gibi birçok STK, İsrail'in ürünleri ile İsrail'e destek verdiği belirtilen bazı çok uluslu markaların boykot edilmesi çağrısında bulundu. Bu kapsamda İsrail'e yönelik boykot çağrıları ile ilgili tüketicilerin tutumlarını ortaya çıkarmak için kapsamlı bir araştırma yapıldı. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Pazarlama Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Süphan Nâsır ve Araştırma Görevlisi Merve Kır tarafından yürütülen araştırmaya 1545 kişi katıldı ve 1384 tane geçerli yanıt elde edildi. Prof. Nasır, bu araştırmada elde edilen bulguları ana başlıklar halinde şöyle açıkladı:

► Y VE Z KUŞAĞI BOYKOTA AKTİF KATILDI

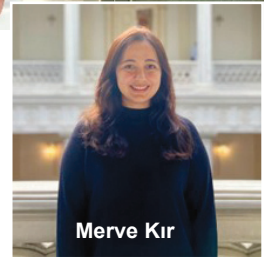
Araştırmaya katılanların % 65'inden fazlası boykota katılmadıklarını ve yakın bir gelecekte de boykota katılmayacaklarını belirtmişlerdir. Boykota kısmen ya da aktif olarak katılanlar araştırmaya katılanların yaklaşık % 30'unu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Z kuşağının yaklaşık % 50'si ve Y kuşağının ise % 40'ı çağrı yapılan markaları aktif veya kısmen boykot etmektedir. Bu oran X ve Baby Boomer kuşağında % 20 civarındadır.

► ETKİLİ BİR BOYKOT İÇİN ÖRGÜTLENME ŞART

Katılımcıların % 75'inden fazlası yürütülmekte olan boykotun etkili bir şekilde örgütlenmediğini ve etkin olmadığını belirtmişlerdir. Boykota aktif katılan ile boykotta hiç katılmamışlar arasında boykotun etkinliği ile ilgili görüş farklılığı bulunmaktadır. Boykota katılmayanların yaklaşık % 90'ı boykotun etkili bir şekilde örgütlenme-

diğini ve etkin olmadığını düşünürken; boykota aktif katılım gösterenlerin içinde ise % 23'ü boykotun etkili örgütlenmediğini düşünmekle birlikte kısmen etkili örgütlendiğini düşünen, boykotun etkinliğini sorgulayanların oranı % 54'tür.

Merve Kır

► MARKA SADAKATI BOYKOTA AKTİF KATILIMI ENGELLİYOR

Katılımcıların sadece % 14'ü çağrı yapılan markaları aktif olarak tamamıyla boykot edebilmektedir. Tüketicilerin % 76'sı boykot çağrısı yapılan markalar arasında sıklıkla kullandıkları markaların bulunduğunu söylemişlerdir. Boykot listelerinde belirtilen markaların arasında

Katılımcıların sadece yüzde 14'ü çağrı yapılan markaları aktif olarak tamamıyla boykot edebilmektedir. Tüketicilerin yüzde 76'sı boykot çağrısı yapılan markalar arasında sıklıkla kullandıkları markaların bulunduğunu söylemişlerdir.

tüketicilerin sıklıkla kullandıkları markaların bulunuyor olmasının tüketicilerin boykotu aktif olarak yapmasını güçleştirdiğini görmekteyiz.

BOYKOTUN TOPLUMDAKİ YANSIMALARI

Araştırmaya katılanların yaklaşık % 67'si için İsrail'e yönelik boykot önemli değilken; % 24'ü ise boykot eylemine önem verdiklerini belirtmiştir. Boykota aktif katılım gösterenleri boykota verdiği önem çok yüksek iken (4.78/5.00); boykota hiç katılım göstermeyenlerin verdiği önem ise çok düşük (1.30/5.00) olduğu görülmektedir. Bir diğer çarpıcı sonuç ise sırasıyla Z ve Y kuşağı boykota X ve Baby Boomer kuşağına göre daha fazla önem vermektedir.

BOYKOTA KATILMAYANLAR ÜZERLERİNDE BASKI HİSSETMİYORLAR

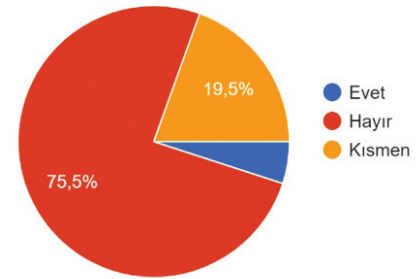
Araştırma katılanların yaklaşık % 67'si boykot dahilindeki markaları satın alırken ya da tüketirken görünmekten rahatsızlık duymayacaklarını belirtmişlerdir. Boykota aktif katılım gösterenler (3.85/5.00) boykot edilen markaları satın alırken görünmekten boykota katılmayanlara (1.62/5.00) kıyasla çok daha fazla rahatsızlık duymakta-

dır. Kuşaklar arasında boykot edilen markaları satın alırken görünmekten en rahatsız olan kuşak ise Z kuşağıdır.

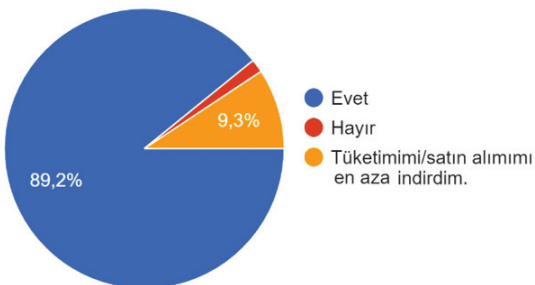
BOYKOTA KATILIM SINIRLI, ÇÜNKÜ..

Tüm bu verilerin ışığında İsrail'e yönelik boykota katılımın kısmen katılım ile birlikte % 30'larda kaldığını, katılımcıların üçte ikisinin boykotun etkili bir şekilde örgütlenmediğinden etkisinin de olmadığını düşünmektedirler. Boykot için çağrı yapılan markaların arasında sıklıkla tüketicilerin satın aldığı markaların bulunması katılımının

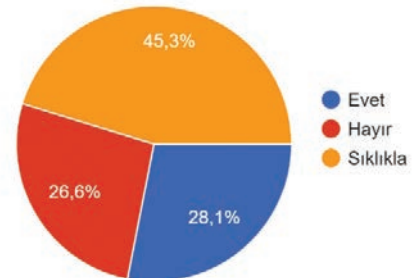
Yürütülmekte olan boykotun etkili bir şekilde örgütlendiğini ve etkin olduğunu düşünüyor musunuz?

Boykot çağrısı ile sıklıkla satın aldığınız markayı satın almayı bıraktınız mı?

Boykot edilecek markaların çokluğu nedeni ile karmaşa yaşamamak için boykot döneminde sadece yerli üretim markal/ürün satın alıyorum

sınırlı kalmasında önemli bir rol oynamaktadır. Boykota katılımın sınırlı kalmasının altında yatan başkaca nedenler de bulunmaktadır. Boykot çağrısında bulunan markaların çok fazla olması (% 17) ve boykot çağrısında bulunulan markaların alternatiflerinin olmaması (% 14) başlıca kısmi katılım gösterme nedenleri arasında belirtilmektedir.

► BOYKOTA KATILMAYANLARIN BOYKOTUN AMACINA ULAŞACAĞINA YÖNELİK İNANCI YOK

Boykota hiç katılmamış ve katılmayı düşünmeyenlerin boykota katılmamasının başlıca nedenleri arasında % 45 oranında Gazze'de yaşanan sorunlara çözüm olmayacağı ve % 36 oranında boykotun etkili olamayacağı düşünceleri yer almaktadır.

► TÜKETİCİLERİN BOYKOTA KATILIM MOTİVASYONLARI

Boykota katılım göstermeyenler gibi boykota aktif ve kısmi katılım gösterenler de boykotun Gazze'de yaşanan insanlık dramına çözüm olmayacağını bilmelerine rağmen, % 29'u tepki göstermek ve ufak da olsa boykota katkı sağlamak, % 25'i destek veren markaları finansal açıdan zora sokmak ve % 25'i de İsrail'i destekleyen markalara kızgınlığını dile getirmek ve göstermek amacıyla boykota katılım göstermektedir.

Boykota aktif ve kısmen katılım gösterenlerin yaklaşık % 80'i boykot kapsamındaki markaları satın almaktan kendileri alıkoyabileceklerini, % 70'i boykota katılarak kendilerini iyi hissettiklerini, % 60'ı boykot edilen markaları satın alırlarsa kendilerini suçlu hissedeceklerini, % 65'i boykot edilen markaların yerine alternatif markaları bulabileceklerine inandıklarını, % 62'si boykot kapsamındaki markaları satın almak uğruna kaliteden ödün verebileceklerini ve % 60'ı ise boykot edilen markaların yerine daha fazla ödeme yaparak alternatif markaları alabileceklerini ifade etmişlerdir.

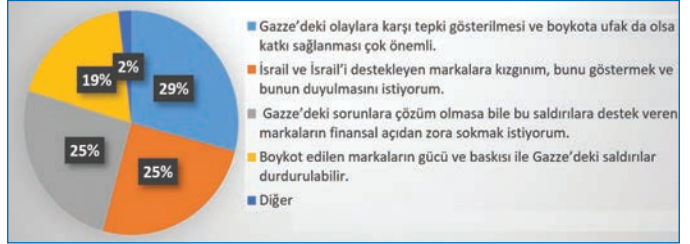
► TÜKETİCİ BOYKOTUNUN GİZLİ KAHRAMANI Z KUŞAĞINA DİKKAT

Z kuşağı boykota katılım göstererek kendilerini iyi his-

settikleri, boykot kapsamındaki markaları satın alırlarsa kendilerini suçlu hissedecekleri, boykot kapsamındaki markaların yerine alternatiflerini satın almak için fazladan ödeme yapabilecekleri ve boykot kapsamındaki markaları satın alacaklarına kaliteden ödün vermeye hazır oldukları ifadeleriyle diğer kuşaklara kıyasla daha fazla katılım göstermektedirler. Her ne kadar şu an Z kuşağının satın alım gücü diğer kuşaklar kadar güçlü olmasa da, geleceğin satın alımlarında Z kuşağının baskın rol oynayacağını unutmamak gerekiyor. Z kuşağı, boykota diğer kuşaklara kıyasla daha fazla katılım göstermektedir. Aktivist ruha sahip Z kuşağının boykot kapsamındaki markaları unutmayacağı ve Z kuşağının bu markalara yönelik algı ve tutumlarının ileriki dönemler içinde olumsuz yönde etkileneceğini düşünülmektedir. •

Boykota Aktif Katılım Gösterenlerin Ana Motivasyonları

Boykota katılmayanların katılmama nedenleri

KPMG şirket ortağı Önder futbol piyasasını değerlendirdi:

Bonservislerdeki astronomik yükseliş işimize yarayabilir

KPMG Türkiye SportsBusiness ekip lideri Oytun Önder, “Suudi Arabistan gibi yeni pazarların açılması birçok lige oyuncu gönderilebilmek açısından bir fırsat sağlıyor. Planlı ve sistemli bir kadro planlamasının ardından oyuncu yetiştirip satarak yüksek gelir elde edebileceklerdir. Burada önemli olan nokta kısa vadeli hedeflerden ziyade sürdürülebilir bir finansal yapıyı sağlamak ve buna uygun kararlar almak.” dedi.

Uluslararası denetim danışmanlık firması KPMG'nin Türkiye Usulsüzlük Önleme, İnceleme, Ticari Uyuşmazlık ve Uyum Danışmanlığı Şirket Ortağı Oytun Önder ve ekibi dünya futbol piyasasını çok yakından izliyor. Oytun Önder'e dünyada astronomik diyebilecek kadar yükselen transfer ve bonservis bedelleri gerçekliğinde futbolun geleceğini sorduk.

- **Sayın Oytun Önder, KPMG SportsBusiness Türkiye ekibi futbolun yanı sıra başka sporlarla da ilgileniyor mu ve bu çalışmanın dünya ve Avrupa versiyonları var mı?**

- SportsBusiness ekibi olarak yaklaşık 2 senedir çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu süre zarfındaki çalışmalarımız futbol başta olmak üzere, farklı spor dallarına ilişkin analizleri içeriyor. Türkiye liglerindeki transfer piyasasındaki güncel duruma ilişkin analizlerimizi paylaştık. Önümüzdeki dönemde de yurt dışındaki liglere ilişkin farklı incelemeler yaparak paylaşmayı planlıyoruz.

► SIKI TRANSFER PAZARLIKLARI

- **Bonservis rakamları yıllara göre hangi oranda yükseliyor? Bu yükseliş trendinin sürmesini mi bekliyorsunuz?**

- Türkiye transfer piyasasına baktığımızda satın alma tarafında bonservis bedellerinin genel itibarıyla azaldığını söylemek mümkün. Son yıllarda sıkı şekilde uygulanmaya başlanan “financial fair play” kuralları ve yaptırımlarının yanı sıra döviz kurunda yaşanan ciddi artış ve yabancı kıstlamasının azalmasının bu durumun etkenleri arasında

OYTUN ÖNDER KİMDİR?

Oytun Önder, KPMG Türkiye'nin Usulsüzlük Önleme, İnceleme, Ticari Uyuşmazlık ve Uyum Danışmanlığı Hizmetleri'nden Sorumlu Şirket Ortağı olarak görev almaktadır. Sertifikalı Usulsüzlük Denetçisidir (CFE).

Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nden Lisans ve Yüksek Lisans dereceleri almış ve İnşaat Mühendisliği yaparak iş hayatına başlamış; 2008 yılında profesyonel hizmet sektörüne geçiş yapmıştır. Bugüne kadar; çok sayıda usulsüzlük incelemesi, yerel ve uluslararası ticari uyumsuzluk danışmanlığı, uyum (rüşvet, yolsuzluk ve rekabet) incelemesi ve sigorta tazmin incelemesi projesi yürütmüştür. Ticari uyumsuzluk ve usulsüzlük vakalarına ilişkin yargılama süreçlerinde uzman mütalaaları oluşturmuş; uluslararası ticari ve yatırım tahkimlerinde bilirkişi rolü üstlenmiş ve ilgili heyetlere bilirkişi raporlarını yazılı ve sözlü olarak savunmuştur.

ABD, Rusya, Fransa, Yunanistan, Romanya, Azerbaycan, Sirbistan, Arnavutluk; Moldova ve Kıbrıs'ın da aralarında bulunduğu birçok ülkede çeşitli danışmanlık projeleri yürütmüştür. İnşaat, turizm, perakende, medya ve eğlence, sağlık, üretim, spor kulüpleri ve telekomünikasyon sektörleri başta olmak üzere birçok farklı sektörde yoğun bir tecrübeye sahiptir.

yer aldığını söyleyebiliriz. 2018'de döviz kurunda başlayan volatilité öncesinde, sansasyonel transferlere verilen yüksek bonservisler ve yerli oyunculara ödenen yüksek bedeller dikkat çekiyordu. Fakat son yıllarda transferler pazarlıklarının daha sıkı şekilde yapıldığını gözlemlemek mümkün.

Bununla birlikte satış tarafında son yıllarda yükselen bir trend olduğunu söyleyebiliriz. En yüksek bonservis ile yapılan ilk 15 satışa baktığımızda Elvir Balic dışındaki tüm satışların 2010 yılı ve sonrasında yapıldığını görebiliyoruz. 2 yıl önce Kim Min-Jae, geçtiğimiz yıl Arda Güler ve bu yıl Sacha Boey'in satışları sıralamada en üst sıralarda yerini aldı. Kulüplerimizin kadrolarındaki futbolcuların durumu ve mevcut transfer söylentilerini dikkate aldığımızda, önümüzdeki yıllarda da satış bonservislerinde bir artış bekleyebiliriz.

► FUTBOLDA ÇİN ETKİSİ BİTTİ

- Bir dönem Çin kulüplerinin futbolculara verdiği yüksek fiyatların etkisi sürüyor mu?

- Özellikle 2015-2020 yılları arasında Çin Süper Ligi dünyadaki transfer piyasasında önemli bir yükseliş dönemi geçirdi. Oscar, Hulk, Alex Teixeira gibi isimler bu dönemde astronomik bonservis bedelleriyle transfer olarak Çin Süper Ligi'nde oynadı. Aynı dönemde liginizden de

tanıyor olduğumuz Talisca, Demba Ba, Burak Yılmaz gibi isimler Çin'de top koşturdu. 2015-2020 yılları arasında 15 milyon euro üzerinde bedellerle transfer edilmiş 24 futbolcu olduğunu görüyoruz.

Çin'de 2020 yılında başlayan pandemi sonrasında birçok kulüp iflasını açıkladı ve diğer kulüplerde de ciddi finansal sıkıntılar yaşandı. 2020 yılından sonra gerçekleştirilen transferleri incelediğimizde verilen en yüksek bonservis bedelinin 1,85 milyon euro olması yaşanan bu krizin boyutlarını gösteriyor. Özetle, dünya futbolunda ve transfer piyasasında rüzgâr gibi gelip geçen Çin etkisinin geride kaldığını söyleyebiliriz.

► TRANSFER HARCAMASI 955 MİLYON EURO

- Son dönemde Arap kulüplerinin futbol yıldızlarına çok yüksek ücretler ve bonservis ücretleri futbol dünyasında ne tür etkilere yol açtı?

- Suudi Arabistan'da spor turizmini artırmak amacıyla kulüplere verilen devlet desteğinin de etkisiyle futbol transfer piyasasının yönünü bu coğrafyaya çevirdiği ve Suudi Arabistan Pro Ligi'nin dikkatleri üzerine çektiğini söyleyebiliriz. Arap kulüplerinin verdiği yüksek bonservis bedellerinin yanı sıra, maaşların da futbolcular için çok avantajlı olduğu yadsınamaz bir gerçek. 2023-2024 sezonunda toplam 955 milyon euro transfer harcamasının yapılması, dünyada Premier Lig'in ardından en çok bonservis bedelinin ödendiği lig unvanını Arap Yarımadası'na getirdi.

En yüksek bonservis bedeli ile yurt dışına satılan Türk futbolcular

Oyuncu	Satan Takım	Satın Alan Takım	Bonservis (C)	Sezon
Cenk Tosun	Beşiktaş	Everton	22.500.000	2017-2018
Arda Güler	Fenerbahçe	Real Madrid	20.000.000	2023-2024
Yusuf Yazıcı	Trabzonspor	Lille	18.500.000	2019-2020
Cengiz Ünder	Başakşehir	Roma	14.250.000	2017-2018
Arda Turan	Galatasaray	Atletico Madrid	13.000.000	2011-2012
Ozan Kabak	Galatasaray	Stuttgart	11.000.000	2018-2019
Ahmetcan Kaplan	Trabzonspor	Ajax	9.500.000	2022-2023
Gökdeniz Karadeniz	Trabzonspor	Rubin Kazan	8.700.000	2007-2008
Merih Demiral	Alanyaspor	Sassuolo	8.000.000	2019-2020
Burak Yılmaz	Galatasaray	BJ Guoan	8.000.000	2015-2016

En yüksek bonservis bedeli ile satılan futbolcular

#	Oyuncu	Satan Takım	Satın Alan Takım	Bonservis (C)	Sezon
1	Sacha Boey	Galatasaray	Bayer Münih	30.000.000	2023-2024
2	Cenk Tosun	Beşiktaş	Everton	22.500.000	2017-2018
3	Elvir Baljic	Fenerbahçe	Real Madrid	21.000.000	1999-2000
4	Vedat Muriqi	Fenerbahçe	Lazio	21.000.000	2020-2021
5	Arda Güler	Fenerbahçe	Real Madrid	20.000.000	2023-2024
6	Yusuf Yazıcı	Trabzonspor	Lille	18.500.000	2019-2020
7	Kim Min-Jae	Fenerbahçe	Napoli	18.050.000	2022-2023
8	Eljif Elmas	Fenerbahçe	Napoli	17.700.000	2019-2020
9	Badou Ndiaye	Galatasaray	Stoke City	16.000.000	2017-2018
10	Moussa Sow	Fenerbahçe	Al Ahly	16.000.000	2015-2016

Altıyapıdan yetişen ve en yüksek bonservis bedeli ile transfer olan futbolcular

#	Oyuncu	Satan Takım	Satın Alan Takım	Bonservis (C)	Sezon
1	Arda Güler	Fenerbahçe	Real Madrid	20.000.000	2023-2024
2	Yusuf Yazıcı	Trabzonspor	Lille	18.500.000	2019-2020
3	Arda Turan	Galatasaray	Atletico Madrid	13.000.000	2011-2012
4	Ozan Kabak	Galatasaray	Stuttgart	11.000.000	2018-2019
5	Ahmetcan Kaplan	Trabzonspor	Ajax	9.500.000	2022-2023
6	Gökdeniz Karadeniz	Trabzonspor	Rubin Kazan	8.700.000	2007-2008
7	Fatih Tekke	Trabzonspor	Zenit	7.500.000	2006-2007

En yüksek bonservis bedeli ile satın alınan futbolcular

#	Oyuncu	Satan Takım	Satın Alan Takım	Bonservis (C)	Sezon
1	Jardel	FC Porto	Galatasaray	17.050.000	2000-2001
2	Nicolo Zaniolo	Roma	Galatasaray	15.700.000	2022-2023
3	Cengiz Ünder	Marsilya	Fenerbahçe	15.000.000	2023-2024
4	Daniel Guiza	Mallorca	Fenerbahçe	14.000.000	2008-2009
5	Mbaye Diagne	Kasımpaşa	Galatasaray	13.000.000	2018-2019
6	Emmanuel Emenike	Kardemir Karabükspor	Fenerbahçe	13.000.000	2013-2014
7	Bruma	Sporting Lizbon	Galatasaray	13.000.000	2013-2014
8	Mauro Icardi	PSG	Galatasaray	10.000.000	2023-2024
9	Younes Belhanda	Dinamo Kiev	Galatasaray	10.000.000	2017-2018
10	Raul Meireles	Chelsea	Fenerbahçe	10.000.000	2012-2013
11	Moussa Sow	Lille	Fenerbahçe	10.000.000	2011-2012
12	Younes Belhanda	Dinamo Kiev	Galatasaray	10.000.000	2017-2018
13	Ernest Muci	Legia Varşova	Beşiktaş	10.000.000	2023-2024

“Arap kulüplerinin verdiği yüksek bonservis bedellerinin yanı sıra, maaşların da futbolcular için çok avantajlı olduğu yadsınamaz bir gerçek. 2023-2024 sezonunda toplam 955 milyon euro transfer harcamasının yapılması, dünyada Premier Lig’in ardından en çok bonservis bedelinin ödendiği lig unvanını Arap Yarımadası’na getirdi.”

Çok da uzak olmayan bir dönemde El Classico’da sıklıkla karşı karşıya gelen Cristiano Ronaldo, Neymar, Benzema gibi yıldızların Suudi Pro Lig’de oynaması dikkat çekiyor ve bu yıldızların sayısının daha da artmasını bekliyorum. 3 futbolcunun da kontratlarının yıllık 100 milyon euro üzerinde olduğu biliniyor. Yüksek maaş beklentisi olan futbolcuların Suudi Arabistan Pro Lig’i tercih etmelerinin Avrupa genelinde bazı transferlerin gecikmesine sebep olduğunu ve transfer piyasasındaki rakamları etkilediğini söylemek mümkün. Bu durumun önümüzdeki 3-4 yıl içerisinde daha çok hissedileceğini düşünüyorum.

► ABD 2026’YA HAZIRLANIYOR

- Benzer biçimde ABD’de ‘futbolun yeniden keşfi’ dünya çapında futbola nasıl etkide bulundu?

- ABD futbol haricindeki birçok alanda dünyadaki en büyük organizasyonları düzenleyen bir ülke. Spor pazarlaması açısından tüm dünyanın çok övündüğü ve futbolda da söz sahibi olmak istiyorlar. Geçmişte David Beckham, Thierry Henry, Zlatan Ibrahimovic gibi isimleri liglerine dâhil ettiler ve bu sene de bildiğiniz gibi Lionel Messi’yi

ABD’ye getirmeyi başardılar. Hedefleri Amerika’nın ev sahibi olacağı 2026 Dünya Kupası’na kadar basketbolda olduğu gibi futbolda da tüm dünyada izlenen bir lige sahip olmak gibi görünüyor. Messi’nin gidişiyi birlikte ve özellikle sosyal medyanın da etkisiyle liglerine olan ilginin daha da arttığını söyleyebiliriz. Fakat henüz istedikleri seviyede olduklarını düşünmüyorum. Bu gibi transferler ve yetiştirecekleri yeni yıldız futbolcular ile liglerinin marka değerini daha da attırmak isteyeceklerdir.

► YILDIZLARI TÜRKİYE’YE GETİRMEK ZOR

- Türkiye’de tüm kulüpler borç batağında iken uluslararası yüksek bonservis, transfer bedellerindeki artış nasıl sonuçlara yol açar.

- Kulüplerimizin finansal durumu, artan döviz kurları ve dünya piyasasında artan bonservis bedellerini göz önüne aldığımızda geçmişte olduğu gibi yüksek bonservis bedeli olan sansasyonel isimleri Türkiye’ye getirmek kolay olmayacak gibi görünüyor.

Bununla birlikte, kulüplerimiz uluslararası piyasadaki gelişmeleri fırsata çevirebilirler. Suudi Arabistan gibi yeni pazarların açılması birçok lige oyuncu gönderebilmek açısından bir fırsat sağlıyor. Planlı ve sistemli bir kadro planlamasının ardından oyuncu yetiştirip satarak yüksek gelir elde edebileceklerdir. Burada önemli olan nokta kısa vadeli hedeflerden ziyade sürdürülebilir bir finansal yapıyı sağlamak ve buna uygun kararlar almak. Oyuncu yetiştirmek ve bu oyunculardan katma değer sağlamak uzun ve zorlu bir süreç. Bu yüzden başarının anahtarının altyapıdan itibaren gerekli özenin gösterilmesinde olduğuna inanıyorum. Özellikle son dönemde kulüplerin altyapısından yetiştirdiği veya genç yaşta transfer edip geliştirerek bonservis geliri elde edilen oyunculara baktığımızda bu uygulamanın finansal açıdan faydaları ve önemi daha iyi anlaşılacaktır. ●

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE TEKSTİL TERBİYE SEKTÖRÜ

Dr. AHMET TEMİROĞLU

Özen Mensucat Genel Müdürü
temiroglu@ozenmensucat.com

Günümüzde, insanların yaşam konforları ve buna bağlı olarak oluşan yeni ihtiyaçlar 15-20 yıl öncesine göre çok boyutlu olarak artmıştır. Teknolojik gelişmeler de son hızla bu ihtiyaçlara cevap vermeye devam etmektedir. Böylelikle başta enerji ve su tüketimi olmak üzere doğal kaynaklar da aynı hızla tüketilmeye başlanmış, bu da tüm dünyayı etkileyen çevre sorunlarının iyice hissedilmesine yol açmıştır. Bundan 15-20 yıl önce bu konularda yapılmış bilimsel tahminler birer birer gerçekleşmeye başlamış, hava sıcaklıkları artmış, yağışlar azalmış, mevsimler farklılaşmış, susuzluk başlamış ve hava kirliliği beklenen seviyelerin de üstüne çıkmıştır. Artık bu sorunlar bugünümüzü etkilemekle kalmayıp geleceğimizi de tehdit edecek duruma gelmiştir.

Bu durumda insanlar bu kötü gidişi yavaşlatmak amacıyla çareler aramış ve sürdürülebilirlik diye bir süreç ortaya çıkmıştır. Sürdürülebilirlik, iş ve yaşamın bütün alanlarında çevreye ve doğal kaynaklara verilen zararı tamamen bitmese de en aza indirmenin yollarını aramaktır.

Bu yazımızda tekstil sektöründe özellikle tekstil sektörünün mutfağı konumunda olan Tekstil Terbiye Sektöründe (Kumaş Boyama Ve Terbiye) bu konularda son yıllarda yapılmış olan çalışmalardan söz edeceğiz.

TEKSTİL TERBİYE SEKTÖRÜNDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇALIŞMALARININ TEMEL DİNAMİKLERİ

Tekstil sektörü ülkemizin en eski sanayi dallarından birisidir. Tekstil sektörü, gerekli önlemler olmadığı takdirde gerçekten de çevresel sorunlar yaratabilecek bir sektördür. Su ve enerji tüketimleri fazla olan, iş süreçleri sonucunda atık maddeler üretebilen bir sektördür. Ancak son yıllarda diğer sektörlerde olduğu gibi tekstil sektöründe de hem üreticiler hem tüketiciler çevre konusunda daha bilinçli hale gelmişlerdir. Tekstil sektöründe de çevre korumayı ve sosyal sorumluluğu ön plana koyan yeni nesil üreticiler kendilerinden önceki

neslin yaptıklarından ders alarak gelecek nesilleri de gözeterek şekilde üretimlerini yapmaya çalışmaktadırlar. Bu anlayış değişikliğinin yanında tekstil sektöründe sürdürülebilirlik konusunda aşağıdaki faktörler de önemli birer dinamik olarak yer almış durumdadır.

- Müşteri baskısı
- Boya Makinelerindeki Teknolojik Gelişmeler
- Otomasyon Sistemlerindeki Gelişmeler
- Boyarmadde, Kimyasal Madde, Atık Su Arıtma ve Elyaf Teknolojisindeki Gelişmeler
- Elektrikli Motorlar Konusundaki Gelişmeler
- Enerji Yönetiminde Gerçekleşen Gelişmeler
- Genel Olarak Geliştirilen Yeni Yöntemler
- İşletmelerin Kendilerine Ait Yaptıkları Özel İyileştirmeler

MÜŞTERİ BASKISI

Günümüzde son tüketicilerin sürdürülebilir ürün ve hizmetlere gösterdikleri talep gün geçtikçe artmaktadır. Sürdürülebilirlik, tüketicilerin satın alma kararlarında giderek daha önemli bir faktör haline gelmektedir. Ancak tüketiciler bunun için fazladan bir ücret ödemeye de fazla istekli olmamaktadırlar. Bu da üretimdeki sürdürülebilirlik süreçlerinin, son tüketici için bir lüks faktörü olmayıp normal bir süreç olarak kabul edildiğini göstermektedir.

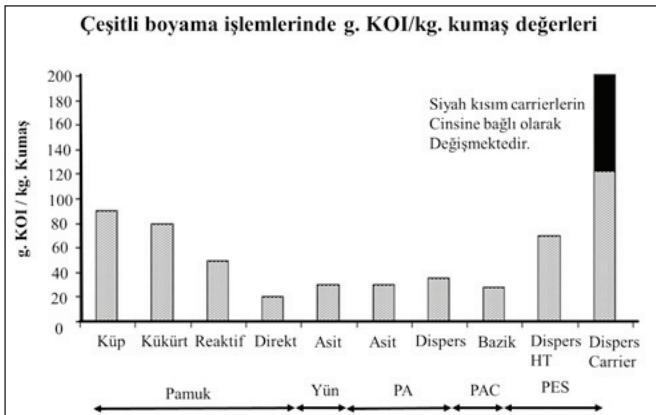
Tekstil ve Moda Sektöründe de bu yönelim oldukça

etkin bir şekilde kendini göstermektedir. Bu nedenle Türk tekstilcilerinin müşterileri konumunda olan yerli ve yabancı hazır giyim markaları, Türkiye Tekstil Sektörüne bu konuda gün geçtikçe artan bir baskı uygulamaktadırlar. Hem bu müşteri baskılarının, hem de ulusal ve uluslararası regülasyon baskılarının büyük çoğunluğu Tekstil Terbiye Sektörünü (T T S) ilgilendiren konulardandır. Bu nedenle, su tüketimi, enerji tüketimi, baca emisyonları, atık maddelerin sağlıklı bir şekilde bertaraf edilmesi gibi konularda Türk tekstil terbiye sektörü son yıllarda çok önemli iyileştirmeler gerçekleştirmiş durumdadır. Bu iyileştirmeleri ait somut örnekler yazının devamında rakamlarla ifade edilecektir.

BOYA MAKİNELERİNDEKİ TEKNOLOJİK GELİŞMELER

Tekstil endüstrisinde gerek laboratuvar makineleri gerek üretim makinelerinde yerli ve yabancı makine teknolojisinde birçok gelişme yaşanmıştır. Bundan yirmi sene öncesine gittiğimizde işletmelerde "Haspel" tipi boyama makineleri hala makine parkının büyük çoğunluğunu oluşturmaktaydı. Bu yıllarda "Haspel" tipi makinelerden "Blowdye" tipi makinelere yavaş yavaş geçiş başlamış, ardından "Overflow" makineler endüstride kendine yer bulmaya başlamıştır. Günümüzde ise "HT Jetflow" makineler ağırlıklı olarak kullanılmaktadır. Sadece "davul boyama tipi" olarak adlandırılan bu tip makinelerde gelişme yaşanmamış, "Pipo, Levent" boyama ve "Bobin" boyama tipi makinelerde de birçok gelişme gerçekleşmiş, kullanılan su, enerji ve proses sürelerini kısaltmayı hedefleyen bu teknolojik gelişmelerle birlikte üretim süreçleri kısalmış, enerji ve su tüketimlerinde de iyileştirmeler sağlanmıştır.

Yirmi sene öncesinde 1:20 flotte (Bir Kg. Kumaş boyamak için kazanda bulunması gereken suyun litre miktarı) oranları ile boyama yapılan haspel makinelerinden, 1:12 flotte oranlarında boyama yapılan blowdye makinelerine, ardından da 1:10 flotte boyama yapılan overflow makinelerden günümüzde 1:4 flottelere

kadar boyama yapılabilen HT Jetflow makinelerine geçiş yapılmıştır. Ayrıca özellikle sentetik kumaşlarda 1:3 flotte oranlarında boyama yapılmasını sağlayan airflow boyama makineleri de günümüzde sıkça tercih edilmektedir. Özellikle hassas kumaşların boyanmasında tercih edilen pipo makinelerinin flotte oranlarını düşürmek için günümüzde kumaşı bir bant üzerinde hareket ettiren ve flotte oranının düşürüldüğü yeni tip makineler de sektörde kullanılmaya başlanmıştır.

Makinelerde flotte oranının düşürülmesi su tüketimini doğrudan azaltmakla beraber dolaylı yoldan da birçok olumlu etki yaratmıştır. Flotte oranından bağımsız olarak öncelikle HT boyama makinelerinin kullanılmaya başlanması polyester kumaşların carrier (Lifleri şişirerek makro molekül zincirlerini uzaklaştırıp lifin gevşemesini sağlayan yardımcı bir maddedir.) kullanılmadan HT şartlarında boyanmasını mümkün kılmıştır. Tekstil mamullerinin boyama metotları karşılaştırıldığında atık yükü en yüksek olan boyama tipi carrier ile yapılan polyester boyamacılığıdır. Aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere HT boyama makinelerinin ortaya çıkması ve carrier kullanımının azaltılması, atık su yükünü oldukça düşürmüştür.

Miktarını arttırmış, hidroliz olan boya miktarını azaltmıştır. Bu sayede daha az yıkamalar ve yıkamalarda daha düşük sıcaklıkların kullanımı mümkün kılınmıştır.

ELEKTRİKLİ MOTORLAR KONUSUNDAKİ GELİŞMELER

Makine teknolojisindeki gelişmelerin bir diğer önemli noktası da elektrikli motorlardır. Özellikle hem boyama makinelerinde hem de kuru bölüm makinelerinde, uzun süre aralıksız çalışan birçok elektrik motoru kullanılmaktadır. Son yirmi yıl içinde geliştirilen yenilikçi motor teknolojileri ile elektrik motorlarında IE2 verimlilik sınıfından IE3 ve IE4 sınıfına (IE1 - Standart Verimlilik, IE2 - Yüksek Verimlilik, IE3 - Premium Verimlilik ve IE4 - Süper Premium Verimlilik, IE5 Ultra Süper Premium Verimlilik) geçiş yapılmıştır.

Günümüzde enerji konusunda bilinçli işletmeler, yeni makine yatırımlarında yüksek elektrik tüketimi olan ve uzun süre çalışan motorlarda IE4 verimlilik sınıfı motorlar talep etmektedir. Birçok işletme, üretime başladığı ilk yıllardan beri kullandığı ve çoğunlukla IE2 verimlilik sınıfı motorlar bulunan makinelerinde de revizyona giderek IE3 ya da IE4 verimlilik sınıfı motorlara geçmektedir. Günümüzde IE5 verimlilik sınıfı motorlar da yavaş yavaş kullanılmaya başlamıştır. Ayrıca makine üreticileri ve işletmeler, yüksek elektrik tüketimi olan, uzun süre ve değişik yüklerde çalışan elektrik motorlarında inverter kullanımının da vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğunu anlamıştır. Günümüzde sadece boyama veya →

kuru bölüm makinelerinde değil, su pompalarından kompresör sistemlerine kadar birçok noktada inverter kullanımı yaygınlaşmıştır.

OTOMASYON SİSTEMLERİNDEKİ GELİŞMELER

Günümüzde hem boyarmadde hem kimyasal madde transferlerinde otomasyon sistemlerinin kullanımı oldukça yaygındır. Otomasyon sistemlerinin kullanımı ile doğru kimyasal ve boya tartımlarının yapılması sağlanmış, kalite ve tekrarlanabilirlik artmıştır. Ayrıca otomasyon sistemleri sayesinde doğru miktarda gelen kimyasalın doğru zamanda da gelmesi sağlanmış ve proseslerde gerçekleştirilecek standart süreden sapmalar en aza indirilebilmiştir. Üretim alanlarında otomasyon sistemlerinin kullanılması, iş sağlığı ve güvenliği risk hiyerarşisine uygun olarak işgücünün bu kimyasal maddeler ile temasını minimum seviyeye çekmiştir.

Öte yandan son yıllarda gelişen ERP sistemleri de özellikle planlama ve iş takibi konusundaki verimlilik artışını kolaylaştırmıştır. Akıllı reçete sistemleri sayesinde her renge, her reçeteye, her müşteriye, her kumaşa, her elyafa özel terbiye prosesleri daha önceden belirlenen algoritmalar sayesinde uygulamaya alınmıştır. Bu prosesler sayesinde kumaş cinsinden boyarmadde cinsine kadar yüzlerce parametreyi dikkate alıp optimum sıcaklık, optimum süre, optimum kimyasal kullanımı sağlanmıştır. Bu gelişme su ve enerji tüketimlerinin azaltılmasında büyük rol oynamıştır. Bu duruma verilebilecek en iyi örneklerden biri reaktif yıkamalarda yapılan ve hala devam eden optimizasyonlardır. Daha önceki yıllara baktığımızda reaktif boyamaların yıkamaları çok fazla parametre dikkate alınmadan geliştirilen birkaç standart proses kullanılarak yapılmaktaydı. Akıllı reçete sistemleri sayesinde tüm bu parametreler dikkate alınarak ve insana bağlı kalmadan en optimum yıkama koşulları belirlenerek süre, sıcaklık ve su tüketiminden tasarruflar sağlanabilmektedir.

BOYAR MADDE, KİMYASAL MADDE, ATIK SU VE ELYAF TEKNOLOJİSİNDEKİ GELİŞMELER

Boyarmadde ve kimyasal teknolojisinde yaşanan gelişmeler, su tüketiminin azaltılması ve enerji verimliliğinin artırılması konusunda da birçok fayda sağlamıştır. Özellikle daha yüksek çekim ile kumaşa bağlanan, daha az su ve

enerji ile yıkanan boyarmaddeler günümüzde yaygın olarak kullanılmaktadır.

Reaktif boyalar 1951 yılında keşfedildiğinden beri özellikle pamuk boyamacılığında büyük pay sahibi olmuştur. Mono fonksiyonel boyarmaddelerin yanı sıra ortaya çıkan bifonksiyonel reaktif boyalar ve son on yılda geliştirilen polifonksiyonel boyarmaddeler işletmelerde yerini almıştır. Polifonksiyonel boyaların kullanılmaya başlanmasıyla boya çekimleri artmış bu da hem yıkama banyosu sayılarının hem de yıkama sıcaklıklarının düşmesini sağlamıştır.

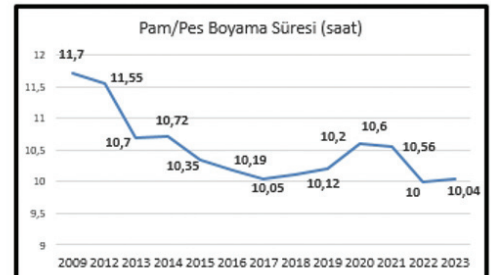
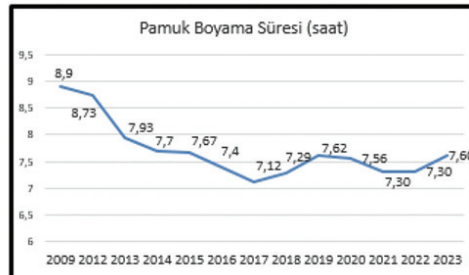
Boya teknolojisindeki gelişmelerin yanı sıra kimyasal teknolojisinde de birçok gelişme sağlanmıştır. Pamuklu kumaşlara daha düşük sıcaklıkta ön işlem

yapılmasını sağlayan enzimler, reaktif boyamada daha kısa sürede daha düzgün boyama yapılmasını sağlayan egalizatörler, polyester boyamada proses süresini kısaltan egalizatörler ve dispergatörler, polyester boyama sırasında atık su yükünü oldukça artıran sodyum hidrosülfid yerine kullanılmaya başlanan sıvı redüktanlar, reaktif yıkamalarda

yıkama sıcaklığını, süresini ve banyo sayısını azaltan sabunlar bunlara verilebilecek örneklerden bazısıdır.

Bunların yanı sıra kullanılan elyaf ham maddelerinde de birçok gelişme olmuştur. Hem doğal, hem rejenere hem de sentetik elyaflarda gerek üretim sürecinin daha ekolojik hale getirildiği, gerekse geri dönüşüm yapılarak kullanım ömrü dolan ürünün tekrar yeni bir yaşam döngüsü için pazara sunulduğu birçok yeni ürün piyasaya sunulmuştur.

Kullanılan boya ve kimyasalların daha çevreci daha ekolojik olmasının yanı sıra atık su yükünün daha az olması da sektörümüz için yeterli değildir. Bu kapsamda günümüzde kullanılan suyun birçoğunun geri kazanılmasını amaçlayan atık su geri kazanım sistemleri mevcuttur. Geçtiğimiz yirmi yıla baktığımızda atık suyun yeterince arıtılmadan deşarj edildiği bir noktadan, organize sanayi bölgelerinde kurulan arıtma tesisleri ile kontrol

altına alındığı ve proses suyunun geri kazanılıp tekrar kullanılmasına imkan sağlayacak sistemlerin tekstil sektörü için de geliştiriliyor olması sektörümüzün geldiği noktada gösterdiği gelişmeyi oldukça net ortaya koymaktadır.

GENEL OLARAK GELİŞTİRİLMEKTE OLAN YENİ YÖNTEMLER

Daha iyiye ulaşma yolculuğunda su tüketiminin azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması ve çevresel yükün en aza indirilmesi için birçok yeni metodoloji denenmekte ve bazıları kullanılmaktadır. Özellikle en fazla su tüketiminin gerçekleştiği reaktif boyama proseslerinde, tuz kullanımının ortadan kaldırılarak tuzsuz boyamaların gerçekleştirilmesi özellikle boyama sonu yapılan ve prosesin en fazla su kullanılan aşaması olan yıkama proseslerinde su ve enerji anlamında ciddi verimlilikler sağlayacaktır.

Tuzsuz boyamanın yanı sıra selülozin mamüllerin bitkisel boyarmaddeler ile boyanması da hem su ve enerji tüketiminde hem de atık su yükünde azalma meydana getirecektir.

Günümüzde bazı işletmelerin yatırımını gerçekleştirerek uygulamaya aldığı süperkritik karbondioksit ortamında polyester boyama cihazları, polyester kumaşların hiç su kullanılmadan boyanmasına, hatta kurutmaya ihtiyaç duyulmadan mamül haline getirilmesine imkan sağlamaktadır.

Süperkritik karbondioksit ortamında boyamanın yanı sıra köpük aplikasyon gibi teknolojiler kullanılarak da polyester kumaşların çok az su kullanımı ile boyanması mümkündür.

Bu yöntemlerin yanı sıra özellikle pamuk ve polyester boyama konusunda oldukça yol kat edilmiş baskı ile boyama yöntemi de mevcuttur. Bu yöntemde dijital baskıda kullanılan yazıcılardan çok daha az hassas, desen oluşturmayı değil de kumaşı boyamayı amaçlayan çok hızlı çalışan yazıcılar mevcuttur. Bu yöntem ile kumaşlar az su kullanılarak boyanabilmektedir.

Kumaşların boyanmasında az su kullanan yöntemlerden biri de yenilikçi parça boyama makineleridir. Yeni geliştirilen parça boyama makineleri ile pamuklu kumaşların reaktif boyalarla boyanması, yıkamalar dahil kg başına 7 litre ile tamamlanabilmektedir.

Boyama yöntemlerinin yanı sıra ard işlemlerde de yeni yöntemler mevcuttur. Kontinü yıkamaların

ultrasonik ortamda yapılması yıkama verimini arttıran ve su tüketimini düşüren yenilikçi yöntemlerden biridir.

Bunun yanı sıra daha az su kullanarak apre aplikasyonları yapılmasını sağlayan nip fulard ve püskürtme aplikasyon makineleri de günümüzde yaygınlaşmaya başlamıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından tekstil sektörü için

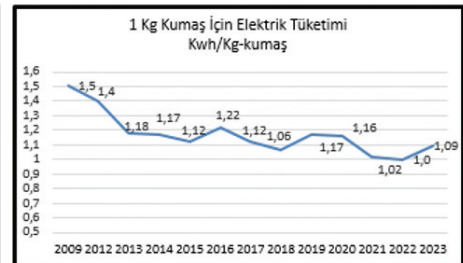
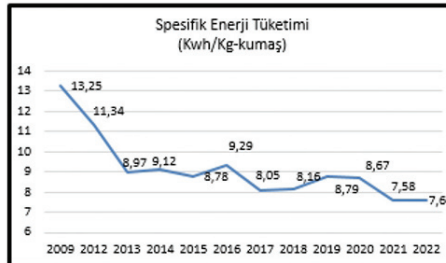
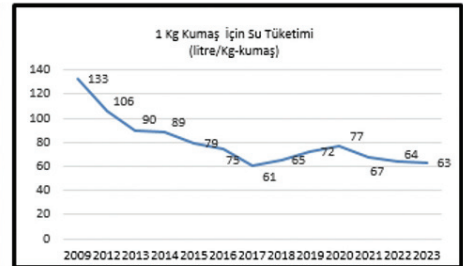
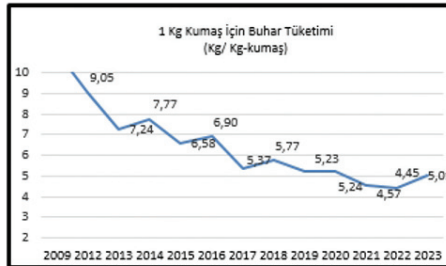
planlanan temiz üretim uygulamaları da sektörümüzün sürdürülebilirlik çalışmalarında yol gösterici olmaktadır.

ENERJİ YÖNETİMİNDE GERÇEKLEŞEN GELİŞMELER

İşletmeler bir yandan makinelerinde kullandığı enerji miktarını azaltırken, aydınlatmada kullanılan enerji miktarlarını azaltmaya yönelik de çalışmalar gerçekleştirmiştir. Son 10 yılda kullanımı artan LED aydınlatmalar ile floresan ya da halojen aydınlatmalara göre büyük tasarruflar sağlanabilmektedir. Çoğu işletmenin haftada 6 gün ve 24 saat kesintisiz çalıştığı düşünüldüğünde, aydınlatmada yapılacak bu tür yatırımların geri dönüş süresi oldukça kısa olacaktır.

Yirmi yıl önce yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım payı, diğer yöntemlere göre daha geride kalmaktaydı. Ancak günümüzde birçok işletme kendi rüzgar veya güneş santralini kurarak kullandığı elektrik enerjisini yenilenebilir kaynaklardan elde etmekte ya da I-REC sertifikası ile yenilenebilir enerji kullandığını belgelemektedir.

Su tüketimlerinin azaltılması ve kullanılan elektrik enerjisindeki verimliliklerin artırılmasının yanı sıra ısıtma amacı ile kullanılan buhar içinde birçok gelişme gözlenmiştir. Geçmişte ve günümüzde işletmeler buhar üretimini ya kömür ya da doğalgaz ile gerçekleştirmektedir. Kömür ile buhar üretimine baktığımızda hem kazan verimliliklerinin artması →

hem de filtre teknolojisinde gerçekleşen gelişmeler sayesinde daha sürdürülebilir üretim gerçekleşmiştir. Doğalgaz üretiminde de kazan verimliliklerinin yanı sıra sıralı ve modüler doğalgaz jeneratörleri kullanılarak konvansiyonel doğalgazlı kazanlara göre %10'a kadar verimlilik artışı elde edilmiştir.

İşletmelerde sürdürülebilirlik kavramının yerleşmesi ve enerji maliyetlerinin artması, enerji kayıplarının önemini daha da artırmıştır. Bu nedenle işletmeler, sahada yer alan buhar hatlarının yalıtımının yapılmasına günümüzde daha çok önem vermektedir. Bunun yanı sıra kondensatör veya hatlardaki kaçakların kontrolü birçok işletmede düzenli olarak yapılmaktadır. Ayrıca boyama makinelerinde kullanılan soğutma suları, kurutma makinelerinden atılan sıcak baca gazı, kompresör cihazların ürettiği ısı, flaş buharlar vb. birçok adımda ısı geri kazanımı yapılarak buhar tasarrufu gerçekleştirilebilmektedir.

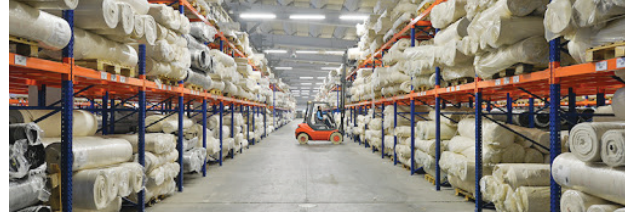
İŞLETMELERİN KENDİLERİNE AİT YAPTIKLARI ÖZEL İYİLEŞTİRMELER

Yukarıda bahsettiğimiz tekstil sektöründe yaşanan teknolojik gelişmelerin dışında, işletmeler şüphesiz kendilerine ait bir çok başka iyileştirmeler de yapmaktadırlar. Bu iyileştirmelere örnek olarak başında bulunduğum ÖZEN MENSUCAT BOYA TERBİYE İŞLETMELERİ AŞ 'deki bazı uygulamalardan söz edilebilir;

Firmamız pek çok teknolojik gelişmede tedarikçileri ile işbirliği yapmış ve sektörde ilk sayılabilecek pek çok uygulamayı hayata geçirmiştir. Boyarmadde otomasyon sistemi, düşük flotte ile çalışan boya makinelerinin geliştirilmesi vb. konularda özellikle yerli firmalarla Ar-Ge çalışmalarını yürütmüş ve başarılı sonuçlar elde etmiştir.

İşletmemizde sürdürülebilirlik yaklaşımımızı değerlendirmek için SAC (Sustainable Apparel Coalition) tarafından geliştirilen Higg FEM modülü kullanılmaktadır. Çevre, Su, Enerji, Atık, Hava, Atık Su ve Kimyasal Yönetimini içeren değerlendirme, her yıl tarafsız değerlendiriciler tarafından yerinde doğrulanmaktadır. Firmanın Higg FEM kılavuzuna uygun yürütülen çalışmalar ile doğrulayıcı puanı 85 'e yükselmiştir.

Kimyasal ve atık su yönetiminde Gateway ve CleanChain platformları kullanılmaktadır. Ekolojik ve temiz üretim anlayışı ile kullandığımız kullanılan tüm

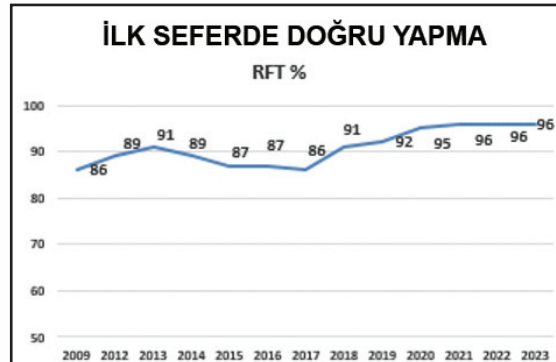
kimyasallar sisteme tanıtılmakta, atık su analizleri ile birlikte müşterilerle paylaşılmaktadır.

Özen Mensucat kuruluşundan itibaren çevre koruma ile ilgili gerekli önlemleri alarak faaliyetlerini sürdürmüştür. 1996 yılından beri tehlikeli atıklar, bu konuda yetkili ve lisanslı firmalar aracılığıyla bertaraf edilmektedir. ISO 14001 ve ISO 50001 standartlarına uygun üretim yapılmaktadır. Bütün atıklar, lisanslı firmalar aracılığı ile geri dönüşüm ya da geri kazanım teknikleri ile ekonomiye kazandırılmaktadır.

Özen Mensucat I-REC sertifikalı enerji kullanmaktadır. Öte yandan her yıl ISO 14064 standardına uygun olarak karbon ayak izi ölçülmekte ve akredite bir kuruluşa onaylatılmaktadır. Belirlenen çevresel hedefler çerçevesinde karbon ayak izi sürekli azaltılmaktadır.

Özen Mensucat' da tüm çalışanların katılımının sağlandığı bir iyileştirme kültürü oluşturulmuştur. Bu sayede verimliliğin artırılması, kayıpların azaltılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması daha kolay gerçekleşmektedir. Otomotiv sektöründe uzun yıllardır kullanılan yalın yönetim ve TPM gibi araçlar firmada da 20 yıldan beri uygulanmaktadır. Özen Mensucat'ta sürekli iyileştirme çalışmaları kaizen ekipleri ile yürütülmekte, ERP sisteminden alınan veriler ile makine etkinlikleri (OEE) online ölçülmektedir. Tüm makineler için faz gereklilikleri tanımlanmış olup, sahada yapılan TPM çalışmaları ile makineler fazlara ayrılmıştır. Süreçlerde yapılan yüzlerce iyileştirme ile aşağıdaki grafiklerde belirtildiği gibi RFT %96'ya çıkarılmış, su tüketimi %52, elektrik tüketimi %28, buhar tüketimi %55 azaltılmıştır. Enerji verimliliği ile ilgili yapılan yatırımlar ve kaizen çalışmaları ile spesifik enerjide %39 iyileşme

sağlanmıştır. Boyama sürelerindeki iyileşme ise %42 olarak gerçekleşmiş, böylelikle üretim kapasitesi yeni yatırım yapılmaksızın artırılmıştır. Özen Mensucat için çalışanların Kaizen ekipleri ile gerçekleştirdikleri sürekli iyileştirmeler teknolojik gelişmeler kadar değerlidir. ●

Deri sektörünün sıkıntıyı aşma formülü:

Herkes 2 yıl yerli ayakkabı giysin

AYSAD Başkanı Sait Salıcı, “Her şeyden önce “Ayağımızı yere yerli basalım” diyoruz. Herkes yaklaşık 2 sene sadece yerli üretim ayakkabı giyse sektör hem dönüşür hem gelişir. Bu konuyu her ortamda gündeme taşıyorum. Sektörümüzün gelişmesi için, yerli üreticinin dönüşmesi için 2 sene desteklenmeye ihtiyacı var.” dedi.

Sayın Sait Salıcı önce Ayakkabı Yan Sanayicileri Derneği’ni (AYSAD) yakından tanıyalım.

- AYSAD, 1988 yılında ayakkabı yan sanayicilerini tek bir çatı altında birleştirmek amacıyla kuruldu. Ayakkabı üretiminde kullanılan her türlü malzemenin üretici, mümessil, ithalat ve ihracatçı firmaları ile ayakkabı tasarımcılarını, yenilikçi ve dinamik yaklaşımı ile kucaklayan sektörün ilk ve tek sivil toplum kuruluşu olarak faaliyet göstermektedir.

AYSAD yurt içi ve yurt dışındaki fuarlar, sektöre özel eğitim programları, ürün tanıtımları, mesleki sorunların çözülmesi ve benzeri pek çok konudaki organizasyon ve girişimleri ile ortak ve daha güçlü bir ses için üyelerinin en etkin şekilde temsil edilmesine odaklanmıştır. Yaklaşık 36 farklı iş kolu, 500’den fazla üyesiyle, girdiyi bir araya getiren benzersiz yapısıyla AYSAD, ayakkabı yan sanayi alanında sektörün en önemli temsilcisi olarak, üyelerinin sektörel ve global gelişmelere adaptasyonlarını sağlayacak programları hayata geçirmek ve uygulamak amacıyla faaliyetlerini yürütmektedir.

► KARBON AYAK İZİMİZİ AZALTIYORUZ

- **Deri sektörü, küresel ısınmadan da olumsuz etkilenen özel bir sektör. Ancak Türk deri sanayicileri üretim ve ihracat için yıllardır büyük emek veriyorlar. Son 10 yıl içinde deri sektörünün üretim ve ihracatı hangi yönde ilerledi?**

- Son 10 yılı baz alırsak küresel ısınmayı olumsuzluklardan biri sayabiliriz. Küresel ısınma nedeniyle giyim alışkanlıklarımız değişmiş olsa da pandemi sonrası trendsetterler tarafından deri yerine başka ürünlerin ikame edilme girişimleri, çevre aktivistlerinin de deri üretimine karşı takındıkları tavır ve yürütülen olumsuz akımlar küresel olarak deri üretimini azaltan faktörlerden sayılabilir. Ancak son dönemde deri yerine ikame edilmek istenen ürünlerin içeriğinin

AYSAD Başkanı Sait Salıcı

daha fazla petrokimya içermesi ve bunun da doğrudan iklim üzerine etkisi tartışılmaya başladı. Bu da derinin önemini bir kez daha ve daha güçlü olarak vurguladı.

2015 yılından bu yana sürdürülebilir deri üretimiyle ilgili çalışmalarına devam eden Türk deri sanayi, arıtma sistemlerinden, geri dönüşüme kadar birçok aşamada çevreye saygılı üretim yapmayı hedeflemekte ve karbon nötr hedefine katkı sağlamak için de firmaların karbon ayak izi tespiti ve bunun düşürülmesi için de çalışmaktadır.

Bununla birlikte Türk deri sanayi Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferanslarında (COP26 -27-28) deri gibi doğal malzemelerin insanların, yaşam ve geçim kaynakları üzerinde sahip olabileceği olumlu rolün farkına varılması için 30 uluslararası kuruluş ile birlikte hazırlanan Deri Manifestolarına imzasını koymuştur.

Özetle Türk deri sanayicileri, sahip oldukları birikimle, tecrübeleriyle, üretim altyapısıyla, teknolojiyle, üretimde kullanılan çevre dostu ürünlerle et endüstrisinin yan ürünü olan deriyi sürdürülebilir, döngüsel ekonomiye katkıda bulunan bir ürün olarak üretmeye devam edecekler.

► MALİYETLERİMİZ DÖVİZ BAZINDAYÜKSELDİ

- **İhracatta 2023’ün ikinci altı ayında bir önceki yıla göre sürekli gerileme ve yıllık olarak da bir önceki yıla gerileme olduğu görülüyor. Bunların nedenleri nedir?**

- Bu durumun tek değil birden fazla nedeni var. Türkiye’deki

üreticilerin işçilik ve girdilerindeki artış, maliyetlerini döviz bazında yükseltti. Pandemi sonrası, önce yüksek talep, sonrasında düşük ve orta gelirli tüketicinin alım gücünün ve ihtiyacının düşmesi sektörün daralmasına sebep oldu.

Rusya ve Ukrayna Türkiye'den önemli ölçüde ithalat yapan iki ülkeydi. Aralarında çıkan savaş, nedeniyle Ukrayna'dan ciddi oranda talep düşmesine neden olurken, Rusya'nın özellikle Çin ile olan ticaret artışı ayakkabı ve tekstil sektörümüze olumsuz etkiledi. İklim değişiklikleri de çok önemli bir faktör.

Bunların yanı sıra, başta Z kuşağı olmak üzere, trend değişimi nedeni ile daha hafif, kumaş veya suni deri ayakkabılar tercih edilmeye başlandı. Bu da, deri ve deri ayakkabı konusunda tecrübesi olan ihracatçılarımıza olan talebin azalmasına neden oldu.

► ÜRETİM YERİNE UZAK DOĞU'DAN GETİRMEK DAHA UYGUN

- 2023 yılında ithalatta önemli bir sıçrama ve dış ticarete açık ortaya çıktı. İthalattaki bu ani ve büyük artışın nedenlerini bizimle paylaşır mısınız?

- İşçilik ve maliyetlerdeki artış sebebi ile, ülkemizden tedarik edilebilen yan ürünlerin maliyeti, özellikle Uzak Doğu ülkelerinden tedarik edilen ürünlere göre yüksek kaldı. Bu nedenle, perakendeciler Türkiye'de üretmek yerine Uzak Doğu'dan ithal etmeyi tercih etmeye başladı. Ayrıca 2023 yılındaki navlun fiyatlarındaki düşüş de ithalatı tetikledi.

2023 yılında ayakkabı sektörü ihracatı değer olarak yüzde 7,6 düşüş ile 1 milyar 124 milyon dolar seviyesine gerilerken daralma miktar bazında ise yüzde 20'ye ulaşmıştı. Yüksek maliyetler nedeni ile fiyat odaklı markaların Türkiye'den çekilmesi, sektörde kg başına ihracat değerinin 7,9 dolardan 9,1 dolara yükselmesine yol açtı. 2023'te ayakkabı ithalatı ise bir önceki yıla göre yüzde 47 artış ile 962 milyon dolardan 1 milyar 416 milyon dolar seviyesine yükseldi. Böylece sektör uzun süre sonrası ilk kez dış ticaret açığı verdi ve yılın tamamında açık 147 milyon dolara yükseldi. Miktar olarak bakıldığında ise geçen yılın tamamında 55 milyon çift yakın ayakkabı ithalatı gerçekleştirildi.

► TÜKETİCİNİN BÜTÇESİNE UYGUN AYAKKABILAR GELDİ

- Ayakkabı ithalatında kayda değer artış göze çarpıyor. İthal ayakkabıların özellikleri ve bu kadar çok ithal edilmelerinin nedenleri sizce nedir?

Bunun birden çok sebebini sayabiliriz. Nihai tüketicinin bir

kısımının bütçesine uygun ürün talebi, sanayicinin ise yüksek enflasyonla artan üretim maliyetleri (hammadde, işçilik, vergiler v.s) ile bu talebe cevap verememesi, navlun fiyatlarının pandemi öncesine inmesi, küresel markaların hala toplum üzerinde bir statü simgesi olması, değişen trendler...

► YERLİ ÜRETİCİYİ KORUMA ÖNLEMLERİ

- Siz üretici ve ihracatçılar, ithalatın sektöre verdiği zarara karşı ne gibi tedbirler alınmasını istiyorsunuz. Bu konuyu ekonomi yönetimi ile konuştunuz mu? Nasıl yanıt aldınız?

- Öncelikle ithal ayakkabıdaki vergi oranının artırılması gerekiyor. Bakanlık tarafından seçim sonrasında ilave gümrük vergileri konulması ve taklit ile mücadelede yeni düzenlemeler üzerinde çalışıldığını biliyoruz. Marka ayakkabıların taklidi ile mücadele edilmesi de çok önemli. Yerli pazara girmek isteyen markaların üretimlerinin bir bölümünü Türkiye'ye taşımaları da beklenebilir. Bu konuda farklı sektörlerde uygulamalar olmuştu, ayakkabı ve yan sanayinde de yapılabilir. Bu durumun hem yerli üretime faydası olacaktır hem de yerli pazara girmek isteyen global markaların yerli imalatçı ile buluşmasını sağlayacaktır.

► AYAĞIMIZI YERE YERLİ BASALIM

- Yerli üreticinin korunması ve üretiminin desteklenmesi için ne tür çalışmalar yapıyorsunuz? Ekonomi yönetiminin yeterli destek alabiliyor musunuz?

- Bu konuda dernek olarak sistemli bir şekilde çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Her şeyden önce "Ayağımızı yere yerli basalım" diyoruz. Herkes yaklaşık 2 sene sadece yerli üretim ayakkabı giyse sektör

hem dönüşür hem gelişir. Bu konuyu her ortamda gündeme taşıyorum. Sektörümüzün gelişmesi için, yerli üreticinin dönüşmesi için 2 sene desteklenmeye ihtiyacı var. Bu konudaki çalışmalarımızı ilerleyen günlerde kamuoyu ile de paylaşacağız.

► FİNANSMAN SIKINTISI VE TALEP DÜŞÜŞÜ

- Yerli üretimin ana sorunları nelerdir? Finansmana kolay ulaşabiliyor mu, tecrübeli personel kolaylıkla bulunabiliyor mu?

- Finansman bulunduğumuz dönemde büyük bir sorun. Yurtdışı taleplerinde düşüş mevcut. Bu durum yerli üreticimizi ve ihracatçımızı çok zorluyor.

Diğer bir konuda nitelikli üretim elemanı sorunu. Gençlerimizi ayakkabı ve tekstil üretimi konusunda eğitim ve

“2015 yılından bu yana sürdürülebilir deri üretimiyle ilgili çalışmalarına devam eden Türk deri sanayi, arıtma sistemlerinden, geri dönüşüme kadar birçok aşamada çevreye saygılı üretim yapmayı hedeflemekte ve karbon nötr hedefine katkı sağlamak için de firmaların karbon ayak izi tespiti ve bunun düşürülmesi için de çalışmaktadır.”

rilen okullara, meslek liselerine yönlendirmemiz ve teşvik etmemiz gerekli. Ayakkabı ve ayakkabı yan sanayi sektöründe yaklaşık 15.000 işletmede 350 bin kişiye istihdam sağlanıyor. Bu işletmelerin 6 bin tanesini ayakkabı yan sanayicileri oluşturuyor. Ancak gençler tarafından ne yazık ki çok fazla tercih edilen bir sektör değil. Sektörü daha dinamik, daha teknolojik daha katma değerli hale getirmeye çalışıyoruz ki sektörü büyütebilelim. Bu sebeple TASEV olarak, YÖK ile yaptığımız anlaşma ile, Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi'nde yüksek lisans ve doktora programları açıldı. Programların başarılı olması ve ilgi görmesi halinde daha fazla üniversitede bu imkanları sağlayacağız.

2002 yılında kurduğumuz TASEV Ayakkabı ve Saraciyeye Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemizden bugüne kadar yaklaşık 2500 öğrenci mezun oldu. Yine 2006 yılında kurduğumuz TASEV Akademi'de sektör çalışanlarının mesleki bilgi ve becerilerini profesyonel ve teknik eğitim vererek destekliyor ayrıca meslek edinmek isteyenlere eğitim ve sertifika veriyoruz. Ama tabii ki yeterli değil.

► FUARIMIZA 371 MARKA KATILDI

- Mayıs'ta yapacağınız fuardan beklentilerinizi anlatır mısınız? Bu fuar uluslararası alanda yeterince ilgi görüyor ve tatmin edici bağlantılar kurulmasını sağlıyor mu?

- AYSAF Fuarı, İtalya'da düzenlenen Lineapelle'den sonra, ayakkabı yan sanayi konusunda en büyük ve köklü uluslararası fuar. Deri, taban, makine, ayakkabı tekstil, suni deri kimyasalları gibi kısaca ayakkabı üretiminde ihti-

yaç duyulan tüm ürünlerin sergilendiği bir fuar. Ülkemizin konumu sayesinde komşularımızın da sık ziyaret ettiği bir organizasyon. Ayakkabı sektörünün ve ülkemizin mevcut koşullarını göz önünde bulundurduğumuzda önceliğimiz, fuarımızı, yurt dışı ziyaretçisi ve katılımcısı açısından en iyi noktaya getirmek.

Bu kapsamda daha fazla yabancı ziyaretçi ve katılımcı çekmek için Portekiz, İtalya, Almanya, Rusya, Özbekistan, Polonya, Dubai, Mısır, İran, Ukrayna, Kuzey Afrika, Balkanlar gibi ülkelere Dernek yönetimi olarak bizzat gidiyor, yüz yüze görüşmeler, tanıtımlar yapıyor, katılımcı ve ziyaretçileri çeşitlendirmeye ve zenginleştirmeye çalışıyoruz. Mayıs ayında 69'uncusunu düzenleyeceğimiz AYSAF fuarı katılımcılarımıza ve ziyaretçilerime fayda sağlıyor ki bugünkü seviyesine ulaştı. En son fuarımıza 55'i yabancı olmak üzere 371 marka katıldı.

► SESSİZ LÜKS

- Ayakkabı, çanta ve kürkte 2024 yılı trendlerini bize anlatır mısınız?

- Pandemi ile hayatımıza giren farklı kavramlar trendlere de yansımaya devam ediyor.

Gelişen teknoloji, sosyal medyanın etkisiyle değişen kalıplar, farkındalıklı bir dünya, ortaya çıkan üretkenlik ve

gezegeni korumayı ön planda tutan sürdürülebilir moda anlayışı her yere hakim olmaya başladı.

Özellikle 2023 de hayatımıza giren "sessiz lüks" kavramı ile moda dünyası, kaliteli, kalıcı, zamansız ve işlevselliği ön planda tutan parçalara yönelmeye başladı. ●

Avrupa Birliği'nin Başkenti: STRAZBURG

Bu bölgeye asıl geliş sebepim tabii ki Strazburg'u adım adım gezmek. Tarihi hissetmek ve günümüz Avrupa Birliği'nin başkentini yaşamak. Fransa'nın en büyük yedinci şehri olan Strazburg, Alsas Bölgesi'nin başkenti kabul ediliyor. Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne de ev sahipliği yapan şehir bu anlamda uluslararası bir öneme sahip.

Dr. Hilal ÜNALMIŞ

Fransa denilince akla tabii ilk gelen şehir başkent Paris oluyor ama Avrupa'nın başkenti de Strazburg. Avrupa Konseyi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bulunduğu Strazburg, Fransa'nın en özel şehri diyebilirim.

Bu cümlelerden anlaşılacağı üzere bu ay Fransa'dayız. Biraz Paris biraz Alsas Bölgesi'nde Strazburg ve Colmar'dayız.

İstanbul'dan uçağım havalanıyor ve Basel-Mulhouse-Frelburg Havaalanı'na iniyorum. Bu havaalanı çok çok özel. Özelliği ise iki çıkış kapısı olması. Bir kapı Fransa'ya, bir kapı da İsviçre'ye açılıyor. Bazı kaynaklar bir kapısının da Almanya'ya açıldığını ancak şu anda o kapının çalıştırılmadığını söylüyorlar. Savaşmayı seven insanlar kadar barış ve refah için proje üreten insanlar da var tabii bu dünyada... İşte bu insanlar, 1930'larda

bu havaalanının inşaat projesini başlatmışlar. 1946'da Fransa, Almanya ve İsviçre arasında yapılan bir anlaşma ile havaalanının statüsü belirlenmiş arada zaman zaman yapılan bazı değişikliklerle bugüne gelinmiş. Ben ilk

Paris Zafer Takı önünde kaldırım animasyoncuları

kez bu havaalanına uçuş yapıyorum ama İstanbul'dan, Antalya'dan, Bodrum'dan, İzmir'den, Diyarbakır ve Kayseri'den karşılıklı uçuşlar yapıyormuş.

Basel İsviçre şehri, Mulhouse Fransa şehri ve Frelburg ise Almanya şehirleri... 3 Ülke 3 şehir olarak adı da belirlenmiş... Akılcıca, rasyonel ve barışçıl bir havaalanını görmek beni memnun etti. Biz araç kiralamıştık, bu kiralık aracımızla Strazburg'a doğru yola çıktık. Yaklaşık 1 saat 30 dakika kadar sürüyor. Aralık ayının ilk haftasındayız ve Noel arifesinde Colmar ile Strazburg turu çok eğlenceli oluyor.

► LEYLEKLİ KENT

Colmar yüzyıllar önce yapılmış tarihi evleri ile meşhur bir minik kasaba. Bütün binalar renkli ışıklarla süslenmiş, bir film dekorunun içinde gibi gezebilirsiniz. Colmar'ın bir başka özelliği Fransa'nın leylek yuvaları ile tanınan kasabası olması. 1980'lerde leyleklerin azaldığı farkedilince kışın göçtükleri Afrika ülkelerinde avlandıklarını düşünen Fransız ilgililer 1990'larda çeşitli önlemler alarak kampanyalar yaparak 2004 yılında 973 çift leyleğin Colmar'a dönüşünü sağlamışlar. Ren vadisinin üst kısmı yüzyıllardır Leylek vadisi olarak da biliniyor. Bugün bütün evlerin üstünde leylek yuvaları bulunuyor. Colmarlılar bu yuvaları ve leyleklerin gelişini çok seviyor. Çok sayıda leylekli hediyelik eşyayı da tezgahlarda görebilirsiniz. Colmar'ın dar sokaklarında yürüyerek gezmenin çok keyifli olduğuna da söylemeliyim.

Tarihi Colmar kasabası leylek yuvaları ile meşhur...

Paris'te bir kaldırım kafesinde soluklanmak güzel...

► ÇEKİCİ KÜÇÜK KÖYLER

Küçük kanallarda tekne ile gezebilirsiniz. Alsas yolu üzerinde ziyaret edilebilecek bazı köyler bulunuyor. Riquewihr, Eguisheim, Kaysersberg, Turckheim, Ribeauvillé köylerine gidip keyifle dolaşabilirsiniz.

ABD'deki özgürlük anıtının heykeltraşı Bartholdi adına da bir müze göreceksiniz, ilginizi çekerse bu müzeyi ziyaret edebilirsiniz.

► VE AB'İN BAŞKENTİ

Ve Strazburg... Bu bölgeye asıl geliş sebebim tabii

Strazburg'da tekne gezisi.

Paris'te müzeye girmek için kuyrukta beklemek çok doğal.

ki Strazburg'u adım adım gezmek. Tarihi hissetmek ve günümüz Avrupa Birliği'nin başkentini yaşamak.

Fransa'nın en büyük yedinci şehri olan Strazburg, Alsas Bölgesi'nin başkenti kabul ediliyor.

Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne de ev sahipliği yapan şehir bu anlamda uluslararası bir öneme sahip. Almanya sınırında yer alan ve tarih boyunca pek çok kez Almanya ve Fransa arasında el değiştirmiş olan Strazburg'da her iki ülkenin kültürünü de hissetmek mümkün.

► YAŞANAN ÜLKE - ÇALIŞILAN ÜLKE

Avrupa Birliği'nin sınırları kaldırmış olması yaşanan ülke - çalışılan ülke durumunu da ortaya çıkarmış durumda. Belçika'da evi olan yani yaşadığı ülke Belçika olan ama Fransa'da bir işyerinde çalışan birçok gençle tanıştım. Tren ile gelip gidiyorlar ve hayatlarından memnunlar. Aynı şekilde öğle yemeğine Strazburg'a gelen Almanlar gördüm. Bizim İstanbul Anadolu yakasında oturup Avru-

Avrupa Parlamentosu toplantı salonu.

Colmar'da tarihi yapılar turistler için fotoğraf fonu oluyor.

pa yakasında çalışmamız gibi bir durum...

Eğitim yıllarında Fransızca eğitim veren okullarda okumuş Türk gençlerinin de tatil için tercih ettiği noktalardan biri... Ben de çok sayıda Türk gencine rastladım...

► ERASMUS VE GUTENBERG'İN KENTİ

Erasmus ve matbaanın kurucusu Gutenberg'in de Strazburg'da yaşadıklarını hatırlatıyorum.

Şimdi gelelim nereleri görürseniz ve ne yaparsanız "Strazburg'u gördüm" diyebileceğiniz duruma...

Grande Ile denen tarihi şehir merkezini yürüyerek gezebilirsiniz. Etrafı kanallarla çevrili, arnavut kaldırımli dar sokaklara sahip Petite France, Rohan Sarayı, Chateau, Kleber, Gutenberg, République Meydanları ve Notre Dame Katedrali...

► STRAZBURG'DA NE YENİR?

Tarte Flambée, Kaz Ciğeri, Choucroute (lahana yemeği, sosis, et veya balıkla servis

edilebiliyor) Tarte Tatin... Kaz ciğeri, salyangoz çok tercih ediliyormuş... Yeni bir lezzet denemek için kaz ciğeri yedim ama salyangoz yemedim. Bu salyangozların çoğunun Çanakkale bölgesinden alındığını biliyorum. Ekip arkadaşlarımla iştahla yemelerini izledim.

Ve çok kişinin hiç bilmediği bir tarihi olayı da yazmak istiyorum. 1918 yılında Alsas Loren bölgesinde Rusya'daki devrimden etkilenen insanlar 10 Kasım

Paris'in saraylar bölgesi.

1918'de sosyalist bir devlet kurdular. 12 gün ömrü olan bu sosyalist devlet Fransızların bölgeyi ele geçirmesi ile yıkıldı.

Strazburg ile Paris arası hızlı trenle 1 saat 45 dakika... Buraya kadar gelmişken turumuza hızlı trenle bir Paris günleri de ekleyelim diyoruz. Paris'e 1980'lerden bu yana defalarca geldim. Kiminde zamanımı müze gezmelerine, kiminde mesleki toplantılara, kiminde ise şehir gezilerine ayırdım. Bu arada Fransa ile ilgili genel bilgilerimizi tazelersek, Fransızlar ülkelerine harita ve sınır şekillerine göre "Altıgen" derler. Paris bu altıgenin kuzeyinde ve ortada yer alır. Strazburg ise Almanya sınırında yani kuzey doğudadır.

Fransızca, biliyorsunuz Frankofon diye adlandırılıyor. Fransızlar kendi dillerini çok önemsiyor ve gelen turistleri bile Fransızca konuşmaya zorluyorlar. İngiltere kadar olmasa da Fransa'da da dil okulları bulunuyor. Birleşmiş Milletler tarafından dünya dili kabul edilen 6 dilden birisi Fransızca...

► ABD'NİN BAĞIMSIZLIĞINA DESTEK VERMİŞTİ

68 milyon nüfusu ile denizaşırı bağlantıları, geçmişteki kolonileri, çok sayıda uluslararası örgütün kurucularından olması dolayısıyla Fransa dünyanın lider ülkelerinden biri sayılabilir. ABD'nin bağımsızlığı sırasında destek vermesi, Kanada'da Fransızca konuşulan bölgenin devamını sağlaması

İngiltere'ye karşı önemli atakları...

Fransız Parlamentosu, 577 üyeli Ulusal Meclis ve 348 üyeli Senato olmak üzere iki kanatlı. Ulusal Meclis üyeleri doğrudan halk tarafından, Senato üyeleri, ulusal ve yerel düzeylerdeki seçilmiş kişilerden oluşan bir "ikinci seçmen" grubu tarafından seçiliyor. Şu anda Cumhurbaşkanı olan Emanuel Macron'un partisi LREM (Cumhuriyet İleri) idi ancak 2022'de partinin adı "Renaissance (Yeniden Doğuş)" olarak değiştirildi. Politikacılar "Yeni" "Yeniden yapılanma" gibi adları seviyorlar bilirsiniz.

► EYFEL'DE FOTOĞRAF ÇEKİRMEDEN OLMAZ

Paris'e defalarca gitseniz de her defasında Eyfel kulesi önünde bir fotoğraf çekirsiniz. Benim de gençliğimde, orta yaşlıyım, her mevsimde, çeşitli fotoğraflarım var kule ile... Artık üst katlarına çıkmıyorum, daha önce katlara da çıkıp Paris'i tepeden görme ve fotoğraflama hevesimi almıştım.

Paris'e gelen herkesin önünde fotoğraf çektiği bir önemli tarihi sembol de Zafer Takı... Napolyon'un yapılmasını emrettiği bu yapı savaşlarda ve barış dönemlerinde önemini korumuş. Napolyon'un cenazesi de altından geçmiş. Günümüzde bir döner kavşak noktasında ve rahat fotoğraf çekilebilmesi için ön kısmında trafiğe kapalı üçgen biçiminde bir platform var. Turistler sırayla o platforma geçiyor ve fotoğraflarını çekiyorlar. Kimileri de selfie yapıyor.

Paris'e giden herkesin Eyfel Kulesi ile bir fotoğrafı vardır.

Paris'in sokak lezzeti de bence krep...
Şanzelize sokağında krepçiler revaçta...

► MONA LİSA TABLOSU

Paris'e gelip de Mona Lisa ile göz göze gelmeden dönmek olmaz diyenlerdendim. Kurallara uyan bir insanım ancak Mona Lisa tablosunun fotoğrafının çekilmesinin yasak olması kuralına uymamıştım. Tablonun önündeki kalabalığın arasından o zamanki kocaman Pentax fotoğraf makinem ile Mona Lisa'nın fotoğrafını çekmiştim. Karta basılmış olan o "kural dışı fotoğraf" hala eski albümlerden birinin içinde durur. Laf aramızda çok sayıda ziyaretçi de fotoğraf çekiyordu. Biz Mona Lisa olarak adlandırıyoruz bu tabloyu ama Fransa'da La Joconde olarak biliniyor. 1503 yılında tamamlanmış olan Leonardo da Vinci'nin tablosu Prusya savaşı sırasında Fransızların eline geçmiş 1911 yılında bir hayranı tarafından müzeden çalınmış bir tablo...Günümüzün en meşhur, adına filmler çekilen öyküler yazılan gizemli kadını... Louvre Müzesi'nde 1700'lerden beri korunuyor. Mona Lisa ile göz göze gelmek hoş bir duygu.

Louvre Müzesi dünyanın en bilinen müzelerinden ve gerçekten gez gez bitmiyor. Her tablonun önünde biraz inceleyeyim diye zaman harcarsanız kolay kolay çıkamazsınız.

► BU KİŞİ NAPOLYON MU?

Fransa tarihi denildiğinde akla gelen ilk adlardan biri

Fransa peynirleri de dünyanın
en çok bilinen peynirleri...

de Napolyon. Waterloo savaşında İngilizlere yenilince Saint Helene adasına sürülüyor ve orada ölüyor. Yıllar sonra bedeninin Paris'e getirilip yeniden gömülmesi planlanıyor. Günümüzde her gün yüzlerce kişi bu anıt mezarı, Les Invalides sarayında ziyaret ediyor etmesine de bütün Parislilerin kafasında şu kuşku da var "Mezarı açıldığı zaman ayaklarında ipek çoraplar yokmuş, kavanozla gömülen kalbi ve midesi ayak uçuşunda değil bacaklarının arasındaymış, şapkası biçimsiz duruyormuş...Bu beden gerçekten Napolyon mu acaba...Yoksa İngilizler öldüğü zaman kaçırdılar mı?"...

Siz de Paris'e gidip Napolyon'u ziyaret

etmek isterseniz bu kuşku üzerine oluşturulmuş şehir efsanesini gülümseyerek hatırlayabilirsiniz.

► KREPÇİLER HER KÖŞEDE

Her şehrin bir sokak lezzeti vardır, Paris'inki de bana göre krep... Belki krep sevdiğim için gözlerim Şanzelizenin sonundaki meydanda krepçilere takılıyor. Kuyruğa girmiş özellikle uzak doğulu gençleri görüyorum. Ben sokakta yemek yemeyi sevmediğim için krepin tadına bakmadım.

Nehrin üzerinde bu soğuk havada kış ortasında ince bir elbise ile poz veren model dikkatimi çekti. Siyah beyaz mini bir elbisenin içinde üşümemesi imkansız ama onun da mesleği bu. Kar üzerinde bikini ile poz veren mankenleri bile görmüştüm.

► SEN'DE TEKNE GEZİSİ

Sen nehri (La Seine) Paris'i ortadan ikiye bölen ve Manş denizine dökülen akarsu ancak Fransa için önemli bir su yolu...Teknelerle geziliyor. Su denilince aklımıza yüzme geliyor tabii ancak Sen nehrine girmek ve yüzmek 1923 yılından beri yasak. Çünkü kanalizasyon akıntıları Sen nehrini olağanüstü kirletmiş. Paris belediye başkanı nehri kısa sürede temizleyeceklerini ve olimpiik yüzme yarışlarını yapacaklarını ileri sürüyor. Yüzme severler de bekliyorlar...

Strazburg'da kaz ciğeri,
salyangoz, değişik tatlılar
deneyebilirsiniz.

Paris Zafer Takı

Paris'te şehir güvenliği için katanalar caddelerde...

Temizlik çok kolay olması gerek. Tekne ile gezi günümüzde 16 Euro diye hatırlıyorum. Artık müzelere giriş gezi teknelerine binmek için biletler gitmeden önce internet üzerinden alınabildiği için işler daha kolay ve zaman daha değerli.

► DE GAULLE'ÜN YERİ

Yürürken General Charles De Gaulle'e rastladım. Tabii ki kendisine değil heykeline... Gittiğim şehirlerde heykellerle fotoğraf çekilmeyi severim. Çünkü o heykeli yapmış kişiler kendi döneminin önemli işler yapmış insanlarıdır. De Gaulle Türkiye'yi ziyaret etmişti ben o zaman ilkokul öğrencisiydim. İlginçtir ki De Gaulle'ün ziyaretinin bazı detaylarını hatırlıyorum. Osmanlı İmparatorluğu Padişahı Sultan Abdülaziz 1867 yılında Fransa'ya resmi bir gezi yapmış. De Gaulle'ün 1968'de Türkiye'yi ziyareti tam 101 yıl sonra bir iade-i ziyaret diye konuşulmuştu. II. Dünya Savaşı sonrası halk tarafından sevilen general bir ara parti kurarak politikanın içinde olmuş, Fransa'nın farklı kıtalardaki kolonilerinin özgürlüğünü kabul etmiş ve "Decolonisation" denilen süreç başlamış. Fransız halkının sevdiği general Fransa'nın batının büyük devletlerinden biri olduğunun kabulünü sağlamış. Fransa, silah sanayiinin büyümesini de General De Gaulle'ün bir asker ve stratejist olmasına borçlu.

► KATANALAR GÜVENLİK HİZMETİNDE

Paris'te şehir güvenliği için katana denilen büyük

atların üzerinde caddede devriye gezen polisler var. Atın büyüklüğü kaldırımda yanınızdan geçerken gerçekten ürküntü veriyor.

At kestanesi ağacını bilirsiniz İstanbul'da çok kalmamış artık ama I. Ahmet'in 1615 yılında Fransa'ya hediye yolladığı at kestanesi ağacı fidanları bugün hala Paris caddelerini süslüyor.

Paris bir aşıklar şehri, kültür şehri, müzeler şehri, moda merkezi diye tanımlanıyor ama aynı zamanda eğlence şehri de... Bunu da aklınızın bir köşesinde tutun gece eğlencesini seviyorsanız.

Klasik Fransız romanları okuduysanız Paris'i gezerken o romanlardan fırlayacak bir kahramana da rastlar gibi bir duygu içine girebilirsiniz. Daha önceki bir Fransa ziyaretimde Normandiya'ya gitmiştim ve 2. Dünya Savaşı'nın dönüm noktası olan 1944 yılında yaşanan Normandiya Çıkarmasının adeta seslerini duymuştum. ABD, Kanada, İngiltere ve Fransız askerlerinin birlikte 5 ayrı noktadan sahile çıkmaları karadaki Nazileri o bölgeden silmişti. Askerler kadar sivil halk da kaybedilmişti. Yüzlerce sinema filminde belgeselde konu edilen Normandiya çıkarması da turistlere şimdilerde sunuluyor.

Bize ayrılan sayfaların elverdiği ölçüde size Paris, Strazburg ve Colmar gezimden notlar aktarmaya çalıştım. "Kolleksiyonuna yeni fincan aldın mı?" diye soruyorsanız... "Evet... Daha önce aldığım çeşitli fincanlarıma yeni küçük bir Alsaz fincanı ekledim..."

De Gaulle Türkiye'yi ziyaret ettiğinde cocuktum.

Romantik aşıklar şehri Paris'in kaldırım çiçekçileri de yaygın.

Fincan koleksiyonuma yeni katılan Alsaz fincanım.

Atkestanesi ağaçları ilk kez !. Ahmet zamanında Osmanlı Devleti'nin hediyesi olarak gönderilmiş...

İki bakan Sanayide Su Verimliliği protokolü imzaladı

OSB'lerin yeşil yatırımlarına 300 milyon dolar finansman

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, "Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi" ile OSB'lerin yeşil altyapı yatırımlarına 300 milyon dolar finansman sağladıklarını anlattı. Bakan Kacır, Demir-çelik, alüminyum, çimento, kimyasallar, plastik ve gübre sektörlerinde, "Yeşil Büyüme Teknoloji Yol Haritası" ile onların su ayak izini azaltacak projelerini ortaya koyduklarını anlattı.

Kocaeli Kongre Merkezi'nde düzenlenen "Su Verimliliği Seferberliği: Sanayi-Su Buluşması" programına Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ile Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı katıldı. Toplantıdan sonra "Sanayide Su Verimi İşbirliği Protokolü" imzalandı.

Bakan İbrahim Yumaklı, burada yaptığı konuşmada, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de teknoloji, yapay zekâ, gelişmiş insan kaynağı, elverişli üretim ve ulaşım altyapısıyla sanayide önemli gelişmeler yaşandığına değinerek, Kocaeli'nin de sanayi varlığıyla, üretim kapasitesiyle, sanayinin ve üretimin baş şehri olduğunu söyledi.

► "SANAYİDE SUYA OLAN İHTİYACIMIZ ARTIYOR"

Yumaklı, suyun artık tüm alanlarda ve sektörlerde stratejik olarak da önemli girdilerden biri olduğunu vurgulayarak, "Ülkeler için zengin su kaynaklarına sahip olmak, politik, sosyal ve ekonomik güç de demek aynı zamanda. Büyüyen ekonomimiz ve artan üretimimizle sanayide suya olan ihtiyacımız da artmakta. Ürün hazırlığından temizliğine kadar üretim proseslerinin tamamında suya olan ihtiyacımız son derece yüksek." diye konuştu.

► "ÇOK YAKINDA SU FAKİRİ OLABİLİRİZ"

Nüfus artışıyla su ihtiyacının da artacağına değinen Yumaklı, "Uluslararası su endeksi var. Teorik olarak 1700 metreküplük kullanabileceğiniz suyun üzerinde ise bir ülke su zengini. 1700-1000 metreküp aralardaysanız su stresi altındasınız ki, Türkiye öyle. 1000 metreküpün altında iseniz su fakirisiniz. Biz 1313 metreküpüyoruz. Eğer bütün teorik çalışmalarımızı, planlamalarımızı, strateji belgelerimizi, eylemlerimizi belirledikten sonra bunları hayata koymazsak, çok yakında bu 1000 metreküpün altına düşmemiz son derece mümkün. İklim değişikliğine uyum kabiliyetimizin artırılması adına su verimliliğinin son derece önemli ve gereklerinin yerine getirilmesinin kaçınılmaz olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum." dedi.

Seferberlik kapsamında yapılan çalışmalara değinen Yumaklı, seferberliğin su verimliliği sistemlerinin hayata geçirilmesi ve su verimliliği birimlerinin kurulması, içme suyu

sistemlerinde kayıp ve kaçakların azaltılması, kullanılmış suların sanayi başta olmak üzere, tarım ve kentsel kullanımlarda yeniden kullanım potansiyellerinin belirlenmesi gibi konuları kapsadığını aktardı.

► 152 SEKTÖREL SU VERİMLİLİĞİ REHBERİ HAZIRLANDI

Bakan Yumaklı, “Endüstriyel Su Verimliliği Planları” kapsamında, “Yeşil Organize Sanayi Bölgeleri” uygulamaları başta olmak üzere, sanayide çevre dostu ve sürdürülebilir üretime katkı sağlaması için hedeflenen çalışmalara baz teşkil etmek üzere 152 sektörel su verimliliği rehberinin hazır hale getirildiğini bildirdi.

► “TÜRKİYE İKLİM KRİZİNDEN EN FAZLA ETKİLENEN ÜLKELERDEN BİRİ”

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, iklim değişikliğine bağlı olarak seller, hava kirliliği, orman yangınları, kuraklık gibi afetlerin dünya genelinde milyonlarca insanı etkilediğine ve ekonomilere zarar verdiğine değindi. Kacır, Akdeniz iklim kuşağında yer alan Türkiye'nin iklim krizinden en fazla etkilenen ülkelerden biri olduğuna işaret etti.

► “SU VARLIĞIMIZ YÜZDE 25 ORANINDA AZALABİLİR”

Bakan Kacır, yapılan çalışmaların, iklim değişikliğine bağlı olarak ülkedeki su varlığının yüzde 25'e varan oranlarda azalabileceğini gösterdiğine dikkati çekerek, şöyle devam etti:

“Türkiye bulunduğu coğrafyadaki birçok ülkeye göre daha şanslı konumda olmasına rağmen, su stresi yaşayan ülkelerden biridir. Suyun verimli ve etkin kullanımı, ülkemizde başarılı yeşil dönüşüm politikasının elbette temel bileşenidir. Sektörler arası ortak kullanılan kaynak olarak suyun planlı yönetimi, tarımdan endüstriyel kullanıma kadar geniş yelpazede su ayak izini azaltıcı adımların hayata geçirilmesi, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeyi tesis etmemiz için tercihten öte zorunluluktur.”

► “YEŞİL DÖNÜŞÜM ÖNCELİKLI YATIRIMLAR KAPSAMINDA OLACAK”

Yeşil dönüşümü büyümenin odağına aldıkları yeni dönemde su kaynaklarının etkin ve verimli kullanımını destekleyecek adımları hayata geçirdiklerinden bahseden Kacır, Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) ihtiyaç duyduğu arıtma tesislerini hayata geçirmek üzere 42 milyar lira yatırım büyüklüğüne sahip 75 atık su arıtma tesisi projesini desteklediklerini bildirdi.

Bakan Kacır, bu kapsamda,

“Ergene Havzası Koruma Eylem Planı” çerçevesinde yaklaşık 82 kilometrelik kolektör hattını tamamlayarak denize deşarjını tamamladıklarını anımsatarak, şöyle konuştu:

“Ergene Nehri'nin kirliliğini önleyecek 'Ergene Havzası Organize Sanayi Bölgeleri Müşterek Atıksu Arıtma Tesisleri'nin 5'ini tamamladık, gerçekleştirdik. Derin Deşarj Projesi'ni de gerçekleştirerek günde 160 bin metreküp suyun denize derin deşarj edilmesini sağlıyoruz. Yürütülen projeler için bugüne kadar toplam 16 milyar lira destek sağladık. Yakın zamanda kamuoyuyla paylaşacağımız 'Yeşil Dönüşüm Destek Programı' ile de sanayinin yeşil dönüşümüne yönelik yatırımları öncelikli yatırımlar kapsamında değerlendireceğiz. Nasıl araştırma geliştirme çalışmalarını yürüten sanayi tesislerimizi AR-GE merkezi olarak etiketlendiriyor ve uzun dönemde destekliyorsak, sanayicilerimizin yeşil dönüşüm projelerini de uzun ve verimli desteklemeye dönük yeni programı devreye alacağız. Sanayimizin yeşil ve döngüsel ekonomiye geçişi için uluslararası finansman kaynaklarına erişimini de hızlandırıyoruz.”

Dünya Bankası iş birliğiyle hayata geçirdikleri “Türkiye Yeşil Sanayi Projesi” ile 450 milyon dolarlık finansmanı, sanayicilere, KOBİ'lere ve yeşil teknoloji girişimlerine sunduklarına işaret eden Kacır, Türk sanayisini yeşil dönüşümde örnek ve öncü hale getirdiklerini vurguladı.

► OSB'LERİN YEŞİL ALTYAPI YATIRIMLARINA FİNANSMAN

Bakan Kacır, “Türkiye Organize Sanayi Bölgeleri Projesi” ile OSB'lerin yeşil altyapı yatırımlarına 300 milyon dolar finansman sağladıklarını kaydetti.

Bakan Kacır, Demir-çelik, alüminyum, çimento, kimyasallar, plastik ve gübre sektörlerinde, sanayi kuruluşların teknolojik ihtiyaçlarını tespit ettikleri “Yeşil Büyüme Teknoloji Yol Haritası” ile onların aynı zamanda su ayak izini azaltacak projelerini ortaya koyduklarını anlattı.

MART-NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2024 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
005/03/2024	10/03/2024	7. Samsun Mobilya Dekorasyon Fuarı 2024	Mobilya, Dekorasyon, Aydınlatma, Ev Tekstili ve Aksesuarlar	Tüyap Samsun Fuar ve K.Mer.	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
05/03/2024	09/03/2024	20. Konya Tarım 2024 - Tarım Fuarı	Tarım, Tarımsal Mekanizasyon ve Tarla Teknolojileri	KTO Tüyap Konya	Tüyap Konya Fuarcılık A.Ş.
06/03/2024	09/03/2024	6. Uluslararası İstanbul Oyuncak Fuarı	Bebek, Çocuk ve Yetişkin Oyn., Hobi ve Yaşam Tarzı Ürünleri	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
06/03/2024	09/03/2024	Ortadoğu Yapı Endüstrisi, Kentsel Dönüşüm ve Yapı Teknolojileri Fuarı (YAPTEK)	İnşaat Malz., Yalıtım Malz., Yapı Kimyasalları, Cephe ve Çatı Döş., Yapı Sist., Akıllı Bina Otomasyon Sistemleri	Ortadoğu Fuar Mer. Gaziantep	3E Fuarcılık Organizasyon
06/03/2024	08/03/2024	7. Isaf Exclusive Fuarı ve Konferansı	Güvenlik Sistemleri, Hizmetleri ve Ekipmanları ve Konferansı	Sheraton Ankara Hotel	Marmara Tanıtım Fuarcılık Org.
06/03/2024	08/03/2024	Texhibition İst. Kumaş Tekstil Aks. ve İplik	Kumaş Tekstil Aksesuarları ve İplik	İstanbul Fuar Merkezi	İTKİB Fuarcılık A.Ş.
06/03/2024	10/03/2024	ARTANKARA 10.Çağdaş Sanat Fuarı	Sanat ve Sanatsal Ürünler	Ato 'Congressium' Ankara	Atis Fuarcılık A.Ş.
06/03/2024	10/03/2024	EgeEvlilik 2024	Mobilya, Yatak, Baza, Dekorasyon, Gelinlik, Makine, İmalat	Egs Park Fuar Alanı Denizli	4M Fuar Organizasyon Hizmetleri
07/03/2024	10/03/2024	36. Güzellik&Bakım 2024 Fuarı	Güzellik ve Bakım, Saç, Kozmetik, Spa&Wellness Fuarı	Lütfi Kırdar İstanbul	TG Ekspo Uluslararası Fuarcılık
07/03/2024	10/03/2024	IGM 2024	Konfeksiyon Makineleri, Yedek Parçaları, Yan Sanayileri, Nakış, Serim, Kesim, Makineleri, Ütüler, Yan Sanayi, İplikler, Kumaşlar	Tüyap İstanbul	"1) Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş. 2) Teknik Fuarcılık A.Ş.
07/03/2024	10/03/2024	15. Farmers' Fair - Güney Ege Gıda Fuarı	Tarım, Gıda, Hayvancılık Teknolojileri ve Endüstrileri	Milas Tariş Fuar Alanı Muğla	Expoline Fuarcılık Ticaret Ltd.Şti.
07/03/2024	10/03/2024	Mezopotamya İnşaat Fuarı	Yapı Malz., Yapı Tekn., İç Dek., Elektrik Sist., Malz. ve Otomasyon, Asansör, İş ve İnş. Mak., Doğalgaz, Isıtma, Soğutma, Havalandırma ve Tesizat Malzemeleri	Alz Diyarbakır Mezopotamya Uluslararası Fuar Ve Kongre Merkezi	1- Alz Grup Uluslararası Fuar 2- Diyarbakır Fuarcılık A.Ş.
08/03/2024	10/03/2024	Optic World İzmir 1. Optik, Fuarı	Optik, Gözlük, Oftalmoloji ve Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarcılık Hizmet. Kültür
16/03/2024	17/03/2024	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatif ve İmkanları	İstanbul Kongre Merkezi	Akare Fuarcılık A.Ş.
17/03/2024	17/03/2024	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	Sheraton Ankara	İstanbul Eğitim Fuarları ve Tanıtım
18/03/2024	18/03/2024	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatif ve İmkanları	Dedeman Bostancı Hotel İst.	Akare Fuarcılık A.Ş.
19/03/2024	19/03/2024	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	Ege Palas Hotel İzmir	İstanbul Eğitim Fuarları ve Tanıtım
20/03/2024	20/03/2024	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri ve İmkanları	Sheraton Ankara Hotel	Akare Fuarcılık A.Ş.
21/03/2024	21/03/2024	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	Hilton İstanbul Kozyatağı	İstanbul Eğitim Fuarları ve Tanıtım
21/03/2024	21/03/2024	Vef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	YURT DIŞI EĞİTİM DANIŞMANLIĞI	Sheraton Hotel Ankara	Endless Grup Eğitim Bilişim
22/03/2024	22/03/2024	Akare Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurtdışı Eğitim Alternatifleri ve İmkanları	Ege Palas Hotel İzmir	Akare Fuarcılık A.Ş.
23/03/2024	24/03/2024	IEFT Yurtdışı Eğitim Fuarları	Yurt Dışı Eğitim	İstanbul Hilton Hotel	İstanbul Eğitim Fuarları ve Tanıtım
23/03/2024	24/03/2024	Vef Yurt Dışı Eğitim Fuarı	Yurt Dışı Eğitim Danışmanlığı	Cvk Park Bosphorus Hotel İst.	Endless Grup Eğitim Bilişim
28/03/2024	31/03/2024	Motobike İstanbul	Motosikletler, Bisikletler, Aksesuarlar, Tuning, Servisler, Bayiler	İstanbul Fuar Merkezi	Messe Frankfurt İstanbul Fuarcılık
28/03/2024	28/03/2024	VEF YURT DIŞI EĞİTİM FUARI	YURT DIŞI EĞİTİM DANIŞMANLIĞI	Ege Palas Hotel İzmir	Endless Grup Eğitim Bilişim
04/04/2024	06/04/2024	16. Uluslararası Solarex İstanbul Güneş Enerjisi ve Teknolojileri Fuarı	Güneş Termal ve PV Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Voli Fuar Hizmetleri A.Ş.
16/04/2024	19/04/2024	FETEX 13. Fethiye Turizm, Turizm Tedarikçileri ve Yıyecek İçecek İhtisas Fuarı	Fethiye Turizm, Turizm Tedarikçileri ve Yıyecek, İçecek	Fethiye Fuar Alanı Muğla	Marmaris Fuarcılık Org. Halkla İlişkiler
16/04/2024	19/04/2024	Agritech 12. Fethiye Tarım, Seracılık, Hayvancılık, Gıda ve Tarım Mak. Fuarı	Fethiye Tarım, Hayvancılık, Seracılık ve Gıda ve Tarım Mak.	Fethiye Fuar Alanı Muğla	Marmaris Fuarcılık Org. Halkla İlişkiler
16/04/2024	20/04/2024	Mezopotamya Tarım Hayvancılık Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Tavukçuluk, Süt Endüstrisi, Veterinerlik	ALZ Diyarbakır Mezopotamya	1- Alz Grup Uluslararası Fuar Kongre 2- Diyarbakır Fuarcılık A.Ş.
17/04/2024	21/04/2024	Şanlıurfa Evlilik Haz.ve Mobilya Dek. Fuarı	Evlilik Hazırlıkları, Mobilya Aksesuar, Züccaciye, Gelinlik, Damatlık, Çeyiz, Beyaz Eşya	Şanlıurfa Fuar ve Kongre Mer.	Start Fuarcılık Organizasyon
17/04/2024	20/04/2024	MARBLE *29. Doğal Taş ve Tek.Fuarı	Doğal Taş ve Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarcılık Hizmet. Kültür
17/04/2024	20/04/2024	İstanbul Jewelry Show Mart 2024 - 55.İstanbul Müc., Saat ve Malz. Fuarı	Takılar, Taşlar, Saatler Hediye Eşyalar, İlgili Yan Sanayi	İstanbul Fuar Merkezi	UBM İstanbul Fuarcılık ve Gösteri
17/04/2024	20/04/2024	Kauçuk Avrasya 2024 İstanbul 11. Kauçuk	Kauçuk Endüstrisi	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
17/04/2024	20/04/2024	46.Yapı Fuarı Turkeybuild İstanbul 2024	Yapı, İnşaat Malzemeleri ve Teknolojileri	Tüyap İstanbul	ICA Build Fuarcılık A.Ş.
18/04/2024	21/04/2024	Be My Franchise	Gıdadışı, Yurtdışı ve Turtdışı Franchise Bayilik Veren Firmalar	Kadir Topbaş Merkezi, İstanbul	Medya Fors Fuarcılık A.Ş.
18/04/2024	21/04/2024	Restoran Teknolojileri Fuarı	Otel, Restaurant, Cafe, Ağırılama, Konaklama Teknolojileri	Kadir Topbaş Merkezi, İstanbul	1) İstanbul Fuarcılık A.Ş. 2) Kamer Fuarcılık A.Ş.
18/04/2024	21/04/2024	İnşaat, Yapı, Dekorasyon ve Emlak Fuarı	İnşaat, Yapı, Dekorasyon, Tedarik, Taahhüt ve Emlak	Van Expo Fuar ve Kongre Mer.	İpekyolu Expo Fuar A.Ş.
22/04/2024	27/04/2024	(MODEF 2024) 50. Mobilya ve Dek. Fuarı	Mobilya ve Dekorasyon	İnegöl Hikmet Şahin Parkı, Bursa	Modif Fuarcılık
23/04/2024	25/04/2024	2. Kaş Tarım, Seracılık, Gıda ve Tarım Fuarı	Tarım, Seracılık ve Gıda ve Tarım Makineleri	Kaş Fuar ve Sergi Alanı Antalya	Marmaris Fuarcılık Org. Halkla İlişkiler
23/04/2024	28/04/2024	30.Mesir Sanayi ve Ticaret Fuarı	Sanayi ve Ticaret Ürünleri Hizmet Grupları	Manisa Belediyesi Fuar Merkezi	SNS Fuarcılık Org.
24/04/2024	28/04/2024	Maydex 24 Mardin Yapı Grubu Mobilya Fuarı	Yapı Malzemeleri, Enerji, Güvenlik, Mobilya ve Dekorasyon	Mardin Fuar Alanı	Zümrüt Fuarcılık Tan. Org.
24/04/2024	26/04/2024	Electricity Eurasia - Elektrik ve Elektrik Ekip.	Elektrik Üretimi, İletimi ve Dağ. Sist., Elektrik, Elektronik, Aydınlatma, Kablo, Otomasyon, Elektrik Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Sektörel Fuarcılık A.Ş.
24/04/2024	28/04/2024	Pet Show - Evcil Hayvan Ürün, Malzeme	Evcil Hayvan Ürün, Malz. ve Aks.Tedarikçileri ve Veterinerlik	Kadir Topbaş Merkezi, İstanbul	Pozitif Fuarcılık A.Ş.
24/04/2024	28/04/2024	Camp & Caravan İstanbul 2024	Kamp ve Karavan Araçları, Aksesuarları, Ürünleri, Hizmetleri	Kadir Topbaş Merkezi, İstanbul	Pozitif Fuarcılık A.Ş.
24/04/2024	28/04/2024	Cİ Bloom Çağdaş Sanat Hizmet Fuarı	Çağdaş ve Güncel Sanat	Lütfi Kırdar İstanbul	İkon Fuarcılık Hizmetleri
24/04/2024	27/04/2024	İBAKTECH 14. Uluslararası Ekmek, Pasta Mak., Dondurma, Çikolata ve Tekn. Fuarı	Ekmek, Pasta Makinaları, Dondurma, Çikolata Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Messe Stuttgart Ares
24/04/2024	26/04/2024	ICCI - Enerji ve Çevre Fuarı ve Konferansı	Enerji Üretimi, İletimi ve Dağıtım	İstanbul Fuar Merkezi	Sektörel Fuarcılık A.Ş.
25/04/2024	28/04/2024	11. Konya Gıda Fuarı	Gıda ve İçecek Tek. Değirmen Mak. Unlu Mamuller Teknolojileri, Mağaza Market Ekipmanları	KTO Tüyap Konya	Tüyap Konya Fuarcılık A.Ş.
25/04/2024	27/04/2024	Mobilefest	Telekomünikasyon, Siber Güvenlik, Fintech Yapay Zeka., Mobil Cihazlar ve Akıllı Teknolojiler	İstanbul Kongre Merkezi	HIS Fuarcılık Hiz. Ltd. Şti.

MART-NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2024 YURTIÇİ FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
25/04/2024	27/04/2024	31.Uluslararası EKSPOMED EURASIA	Tıbbi Cihazlar, Sist., Tekn., Ürünler, Donanımlar, Sarf Malzemeleri, Ortopedik Ürünler, Sağlık Hizmetleri, Laboratuvar, Analiz, Teşhis, Hastane Ekipmanları	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarcılık A.Ş.
25/04/2024	28/04/2024	5. İAAF İstanbul Sanat ve Antika Fuarı	Sanat Eserleri Antika Eşyalar	Lütfi Kırdar İstanbul	Demos Endüstri Fuarcılık
30/04/2024	03/05/2024	16. Eksposhoes Antalya Ayakkabı Saraciyeye	Ayakkabı, Çanta, Kemer, Cüzdan	Granada Luxury Belek Antalya	EKS Fuarcılık A.Ş.
01/05/2024	04/05/2024	15. Uluslararası İhtisas Cami Yapı Ekipm.	Cami Yapı Ekipmanları	İstanbul Fuar Merkezi	Proaktif Fuarcılık Ltd. Şti
01/05/2024	05/05/2024	Mast 2. İzmir Boatshow Fuarı	Yelken ve Motorlu Deniz Araçları, Ekipmanları	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarcılık 2) ED Fuarcılık ve Organizasyon
01/05/2024	05/05/2024	14. Van D. Anadolu Tarım Hayv. ve Gıda Fuarı	Tarım, Hayvancılık, Seracılık, Organik Gıda, Sulama	Van Expo Fuar ve Kongre Merk.	İpekyolu Expo Fuar A.Ş.
01/05/2024	04/05/2024	AYSAF Ayakkabı Yan Sanayi Fuarı	Ayakkabı Komponentleri, Deri, Aks., Makine Ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarcılık
02/05/2024	05/05/2024	Samsun İnşaat 2024	Yapı, Malz., Asansör, Tesisat, Isıtma, Soğutma, Hav., Doğalgaz	Tüyap Samsun Fuar Merkezi	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
02/05/2024	05/05/2024	MADEN TÜRKİYE Fuarı	End. Mineraller, Metalik Madenler, Kömür, Blokaş, Kırmı Taş, Kum, Çakıl, Çimento, Kireç ve Alçıtaşı Tekn., Kıymetli ve Yar Kıymetli Taşlar ve Metaller, Maden ve Tünelcilik Ekipmanları	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
02/05/2024	04/05/2024	İDMA 10. Un, Yem, İrmik, Pirinç, Mısır, Bulgur,	Un, Yem, İrmik, Pirinç, Mısır, Bulgur, Değirmen Makineleri ve Değirmen Mak. ve Bakliyat, Makarna, Fuarı Bakliyat, Makarna Hizmet Sektörü	İstanbul Fuar Merkezi	İDMA Uluslararası Fuar Yapım
02/05/2024	04/05/2024	İran Genel Ticaret Fuarı		WOW İstanbul Hotels Center	Asya Fuarcılık Hiz. Ltd. Şti.
02/05/2024	05/05/2024	İstanbul Beauty and Wellness Show	Güzellik, Kosmetik, Parfümeri, Estetik, Kuaför, Bakım	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	1) İstanbul Fuarcılık A.Ş. 2) Kamer Fuarcılık A.Ş.
02/05/2024	04/05/2024	TOS+H EXPO 5.Türk İş Güv. ve Sağl. Fuarı	İş Yeri Güvenli ve Sağlıklı Çalışma Koşullarının Sağlanması	İstanbul Kongre Merkezi	Tezulaş Fuar Danışmanlık Hizmetleri
02/05/2024	05/05/2024	Outdorex Ankara Doğada Yaşam, Fuarı	Doğa Sporları, Hoby, Avi Silah, Kamp Malzemeleri, Arazi Araçları, Motorsiklet ve Aksesuarları	Anfa Altınpark Fuar Ankara	Zümrüt Fuarcılık Tan. Org.
02/05/2024	05/05/2024	Teke Yöresi 9. Canlı Hayv., Tarım Fuarı	Tarım, Hayvancılık ve Makine Teknolojileri	Burdur Kapalı Çok Amaçlı Alan	GL Platform Fuar Hizmetleri
02/05/2024	05/05/2024	Gıda ve Gıda Teknolojileri ve Ambalaj Fuarı	Gıda, Gıda İşleme Tekn. ve Ekip., Tekn., Ambalaj ve Etiket	OFM Ortadoğu Fuar Gaziantep	GSOMEM GSO Mes. Eğ. Dan. Hiz.
02/05/2024	05.05.2024	Şanlıurfa İnşaat Ve Yapı Dekorasyon Fuarı	Yapı Malzemeleri, İş Ve İnşaat Makineleri, Isıtma, Soğutma, Doğalgaz Teknolojisi, Tesisat Ve Yalıtım	Şanlıurfa Fuar Merkezi	Us Fuarcılık Ve Organizasyon
02.05.2024	05.05.2024	RePlast Eurasia - Plastik Fuarı	Geri Dönüşüm Teknolojileri Ve Geri Dönüşüm Ham Maddeleri	Tüyap İstanbul	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım
03/05/2024	05.05.2024	Start Beauty Mersin Expo Fuarı	Güzellik Ve Bakım, Saç, Kozm., Spa, Wellness Ve Parf., Estetik	Mersin Yenışehir Fuar Merkezi	Start Fuarcılık Ve Org.
08/05/2024	12/05/2024	27. Isparta Santek-Yapı Dek. ve Mob. Fuarı	Yapı, Dekorasyon ve Mobilya ve Ev Tekstili Ürünleri	D. Bahçeli Gökkuşbu Isparta	1) Deday Fuarcılık Org. ve Tanıtım 2) Asko Fuarcılık Org. Ve Tan.Hizm.
08/05/2024	10/05/2024	Electrolighting Fuarı Antalya	Elektrik, Aydınlatma, ve Hırdavat Malzemeleri	Titanic Deluxe Golf Belek Antalya	Partner Fuarcılık A. Ş.
08/05/2024	11/05/2024	Yapı ve Ağır Yük Taşımacılığı Fuarı	İş ve İnşaat Mak., İnşaat Malzeme ve Malzeme Mak. Fuarı	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	1) İstanbul Fuarcılık A.Ş. 2) Kamer Fuarcılık A.Ş.
08/05/2024	10/05/2024	MCA World Ölçü Kontrol ve Sistemleri Fuarı	Ölçüm, Kontrol, Otomasyon, Analiz, Mühendislik, Yazılım	İstanbul Fuar Merkezi	Dijiport Uluslararası Fuarcılık A.Ş.
08/05/2024	11/05/2024	İSKON 2024 Konya 15. Fuarı	İstifleme, Depolama, Taşıma ve Lojistik	KTO Tüyap Konya Fuar Merkezi	Tüyap Konya Fuarcılık A.Ş.
08/05/2024	11/05/2024	KONELEX 2024 Konya 15. Fuarı	Elektrik, Elektronik, Elektromekanik, Enerji Üretimi, Otomasyon	KTO Tüyap Konya Fuar Merkezi	Tüyap Konya Fuarcılık A.Ş.
08/05/2024	11/05/2024	Konya SAC 2024 6. Fuarı	Sac, Boru, Profil, İşleme Teknolojileri ve Yan Sanayileri	KTO Tüyap Konya Fuar Merkezi	Tüyap Konya Fuarcılık A.Ş.
08/05/2024	11/05/2024	KONMAK 2024 Konya 17. Fuarı	Metal İşl., Kaynak, Delme, Kesme Tek. (Hidrolik, Pnömatik Özel Bölüm)	KTO Tüyap Konya Fuar Merkezi	Tüyap Konya Fuarcılık A.Ş.
08/05/2024	11/05/2024	IDEX İstanbul Ağız - Diş Sağlığı Cihaz Fuarı	Ağız ve Diş Sağlığı Cihaz ve Malzemeleri	İstanbul Fuar Merkezi	Dişsiad Kongre ve Kon.Org.Ltd.Şti.
08/05/2024	10/05/2024	9. TURKCOAT & PAINTİSTANBUL 2024	Boya, Boya Ham., Yapı Kim. ve Yapıştırıcı Ham., Laboratuvar ve Üretim Ekipmanları Kongre ve Fuarı	İstanbul Fuar Merkezi	Artkim Fuarcılık Ticaret A.Ş.
09/05/2024	12/05/2024	Coffex İstanbul	Kahve ve Kakao Endüstrisi	Haliç Kongre Merkezi İstanbul	ENC Uluslararası Fuarcılık Hiz.
09/05/2024	11/05/2024	WENERGY - 2. Temiz Enerji ve Tekn. Fuarı	Yenilenebilir ve Temiz Enerji Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarcılık 2) Efor Fuarcılık A.Ş. 3) Birleşik Fuar Yapım A.Ş."
09/05/2024	12/05/2024	"Fastener Expo Eurasia Fuarı"	Endüstriyel Bağlantı ve Sabitleme Elemanları, Üretim Tekn.	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarcılık A.Ş.
09/05/2024	12/05/2024	Hardware Eurasia-Avrasya Hırdavat Fuarı	Hırdavat Ürünleri ve Teknolojileri	Tüyap İstanbul	Reed Tüyap Fuarcılık A.Ş.
09/05/2024	12/05/2024	4. Eskişehir Yapı Fuarı 2024	Yapı Malzemeleri, İş ve İnşaat Mak., Alt Yapı, Müt. Hizmetleri	ETO Tüyap Eskişehir	Tüyap Tüm Fuarcılık Yapım A.Ş.
15/05/2024	17/05/2024	8. Heritage İstanbul 2024	Restorasyon, Arkeoloji ve Müzecilik Teknolojiler	Lütfi Kırdar İstanbul	TG Ekspo Uluslararası Fuarcılık A.Ş.
15/05/2024	19/05/2024	Van Mobilya ve Evlilik Hazırlıkları Fuarı	Mobilya, Dekorasyon, Aydınlatma, Ev Tekstili ve Aksesuarlar	Van Expo Fuar ve Kongre Merk.	İpekyolu Expo Fuar A.Ş.
16/05/2024	19/05/2024	TDK Deri ve Kürk Moda Şov	Deri Konfeksiyon Ürünleri	Kaya Palazzo Golf Resort Antalya	TDK Fuarcılık Org.
17/05/2024	19.05.2024	Antalya Jewellery Show	Altın, Pırlanta, Gümüş, Malzeme Ve Saat Fuarı	Anfaş Antalya Fuarcılık	Eslem Fuar Ve Org. Hizmetleri
21/05/2024	25/05/2024	HOMETEX 2024 Ev Tekstili Fuarı	Ev Tekstili ve Aksesuarları	İstanbul Fuar Merkezi	KFA Fuarcılık A.Ş.
22/05/2024	26/05/2024	Mobilya, Dek., Ev Teks. ve Aks. Fuarı	Mobilya, Dekorasyon Ürünleri, Ev Tekstili ve Aksesuarları	OFM Ortadoğu Fuar Gaziantep	GSOMEM GSO Mesleki Eğitim Dan.
22/05/2024	25/05/2024	EleveX Konya Asansör ve Teknolojileri Fuarı	Asansör, Yürüyen Merdiven ve Asansör Teknolojileri	KTO Tüyap Konya	Vizyon Sektörel Fuarcılık Org. Tan.
22/05/2024	26/05/2024	4. ARTCONTACT İstanbul SANAT FUARI	Sanat ve Sanatsal Ürünler	Kadir Topbaş İstanbul	Atis Fuarcılık A.Ş.
22/05/2024	25/05/2024	Tarla Günleri Fuarı	Açık Alan Uygulamalı Tarım Fuarı	Karaevli Fuar Alanı Tekirdağ	DİG Fuarcılık Ltd. Şirketi
23/05/2024	25/05/2024	Gurme İzmir - "12. Ekoloji İzmir Fuarı"	Organik Ürünler	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarcılık Hizmet. Kültür
23/05/2024	26/05/2024	2. Kahve Fuarı	Kahve Ekipmanları ve Sarf Malzemeleri	Fuar İzmir - Gaziemir	1) İZFAŞ İzmir Fuarcılık Hizmet. 2) SNS Fuarcılık Organizasyon Tic.
23/05/2024	25/05/2024	11. Gurme İzmir - Olivtech Fuarı	Zeytin, Zeytinyağı, Süt Ürünleri, Şarap ve Teknolojileri	Fuar İzmir - Gaziemir	İZFAŞ İzmir Fuarcılık
23/05/2024	26/05/2024	Automechanika İstanbul	Otomotiv Üretim, Dağıtım, Bakım ve Servis Ekipmanları	Tüyap İstanbul	1) Hannover Fairs Turkey 2) Messe Frankfurt İstanbul

MART-NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 2024 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN ADI	FUARIN KONUSU	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
29/05/2024	31/05/2024	BUSWORLD Türkiye 2024	Otobüs Endüstrisi ve Yan Sanayi	İstanbul Fuar Merkezi	HKF Fuarçılık A.Ş.
29/05/2024	30/05/2024	22. Uluslararası İstanbul Perakende Fuarı	Mağaza, Market, Restoran, AVM ve E-Ticaret Yönelik Ürün, Hizmetler ve Alışveriş Merkezleri Yatırımcıları	Haliç Kongre Merkezi İstanbul	Soysal Fuarçılık Tan. Org.
29/05/2024	01/06/2024	17. KOMATEK 2024 Uluslararası Fuarı	İş ve İnşaat Makine, Teknolojileri ve Aletleri	İstanbul Fuar Merkezi	Sada Uzmanlık Fuarları
29/05/2024	01/06/2024	11. İstanbul Av, Silah ve Doğa Sporları Fuarı	Av, Silah, Balıkçılık ve Doğa Sporları	İstanbul Fuar Merkezi	1- Efem Fuar. 2- Riva Fuar ve Org.
30/05/2024	01/06/2024	At ve Binicilik Fuarı EQUİST İst. Horse Show	At Binicilik Ekipmanları, Yarış, Eğitim, Bakım, Besleme, Taşıma	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Eko Fuarçılık
30/05/2024	01/06/2024	Gardenstyle Country Yaşam Fuarı	Doğada Yerleşik Hayat, Hobi Çiftçiliği ve Bahçe Ekipmanları	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Eko Fuarçılık Tic.
31.05.2024	02.06.2024	Yapay Zeka Fuarı	Yapay Zeka, Robotlar, Otonom Araçlar, Nft, Bulut, Siber Güvenlik, 5G, Hologram Teknolojileri, Blockchain, İot, Fintek	İstanbul Kongre Merkezi	A Ve B Fuarçılık Tic.Ltd.
02/06/2024	04/06/2024	Van Beautylife Expo	Estetik, Güzellik & Bakım, Saç, Kozmetik, Spa & Sağlık Estetik	Van Expo Fuar ve Kon. Merkezi	Us Fuarçılık ve Org.
04/06/2024	08/06/2024	ITM 2024 Uluslararası Tekstil Mak. Fuarı	Tekstil, İplik, Dokuma, Örgü, Boya, Terbiye, Baskı, Dijital Baskı, Çorap Makineleri, Yan Sanayileri ve Kimyasalları	Tüyap İstanbul	1) Tüyap Tüm Fuarçılık 2) Teknik Fuarçılık A.Ş.
04/06/2024	08/06/2024	HIGHTEX 2024 Uluslararası Fuarı	Teknik Tekstiller, Nonwovenlar, Konfeksiyon Mak. ve Yan Sanayii	Tüyap İstanbul	1) Tüyap Tüm Fuarçılık 2) Teknik Fuarçılık A.Ş.
05/06/2024	06/06/2024	8. Türk Arap Tarım ve Tarım Tek. Fuarı,	Ülkemiz KOBİ'lerinin Uluslararası Satış Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi	Pullman Hotel İstanbul Airport	Turab Fuarçılık Rek. Org.
05/06/2024	06/06/2024	10. Türk Arap Gıda ve Gıda Teknolojileri Fuarı	Ülkemiz KOBİ'lerinin Uluslararası Satış Faaliyetlerinin Güçlendirilmesi	Pullman Hotel İstanbul Airport	Turab Fuarçılık Rek. Org.
05/06/2024	08/06/2024	Win Eurasia 2024	Otomasyon, Hidrolik, Elektronik, Sac İşleme, Kaynak, İç lojistik	İstanbul Fuar Merkezi	Hannover Fairs Turkey
05/06/2024	08/06/2024	Tedarik ve Lojistik Fuarı	Kamu İhtiyaçlarının Temini ve Güncel, Güncel Tekn. Sergilenmesi	THK Etimesgut Türkkuşu Ankara	ABC Fuar Organizasyon
06.06.2024	08.06.2024	Worldef E-Ticaret Ve E-İhracat Fuarı	E-Ticaret Ve E-İhracat	Kadir Topbaş Merkezi İstanbul	Worldef Global Org. A.Ş.
07/06/2024	09/06/2024	Van Altın Mücevher Fuarı	Altın, Mücevherat, Gümüş, Saat, Gözlük, ve Saat Aksesuarları	Van Expo Fuar ve Kongre Merk.	Us Fuarçılık ve Org.
12/06/2024	14/06/2024	19. Uluslararası Beauty Eurasia 2024	Kozmetik, Güzellik, Pafüm, Kuaför, Temizlik, Ambalaj	İstanbul Fuar Merkezi	1) ICA Fuarçılık A.Ş. 2) ICA Beauty Fuarçılık A.Ş. GSOMEM A.Ş.
26/06/2024	29/06/2024	Triko, Moda ve Teknoloji Fuarı	Triko, Triko İpliği, Konfeksiyon ve Teknolojileri	OFM Ortadoğu Fuar Gaziantep	

MART-NİSAN-MAYIS-HAZİRAN-TEMMUZ-AĞUSTOS 2024 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
05.03.2024	08.03.2024	Gıda	FOODEX JAPAN: Uluslararası İçecek ve Gıda Ürünleri Sergi - Fuarı	Tokyo	Makuhari Messe
05.03.2024	07.03.2024	Hobi Malzemeleri	DEAL 2024: Dubai Boş Zaman, Eğlence & Oyun Parkları Fuarı	Dubai	IEC
05.03.2024	07.03.2024	Mobilya	Dubai Wood Show: Dubai Ahşap ve Ahşap Sanayi Fuarı	Dubai	Dubai Woodshow
05.03.2024	07.03.2024	Plastik Kauçuk	Jec Europe: Kompozit hammaddeleri, ürünleri ve teknolojileri fuarı	Paris	JEC
05.03.2024	07.03.2024	Turizm	ITB Berlin: Almanya Turizm Fuarı	Berlin	Messe Berlin
06.03.2024	09.03.2024	Spor	TaiSPO: Taipei Uluslararası Spor Malzemeleri Fuarı	Taipei	Taipei Int'l
11.03.2024	14.03.2024	Tekstil	INLEGMASH 2024: Uluslararası Tekstil ve Kon. San. Ekipmanları Fuarı	Moskova	Expo Centre
11.03.2024	15.03.2024	Yapı İnşaat	MIPIM: Uluslararası Emlak Fuarı	Cannes	MipimWorld
12.03.2024	15.03.2024	End. Ekipman	Hostelco: Restoran Ekipmanları Fuarı	Barselona	Fira de Barcelona
12.03.2024	15.03.2024	Enerji Isı ve Hav.	MCE Mostra Convegno Expocomfort: 42.İsıtma, Soğutma, Klima, Fuarı	Milano	Fiera Milano
13.03.2024	15.03.2024	Tarım Hayvancılık	CAC 2024: Çin Uluslararası Zirai İlaç ve Bitki Koruma Sergisi	Şangay	CCPIT CHEM
15.03.2024	17.03.2024	Turizm	Holiday World: 30.Orta Avrupa Turizm Fuarı	Prag	Incheba
15.03.2024	17.03.2024	Turizm	Holiday World 2024: Turizm Fuarı	Prag	ABF Expo
15.03.2024	17.03.2024	Yapı İnşaat	BAUMESSE NRW: Yapı Emlak Fuarı	Dortmund	Eco System
16.03.2024	19.03.2024	Mermer	Xiamen Stone: Çin - Xiamen Uluslararası Mermer ve Taş Fuarı	Xiamen	Jinhongxin
16.03.2024	18.03.2024	Turizm	INTOURMARKET 2024: Uluslararası Seyahat Fuarı	Moskova	Expotour Ltd
18.03.2024	21.03.2024	Ev Tekstili	Hometextile China: Ev Tekstili Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2024	21.03.2024	Gıda	Alimentaria Barcelona: Yiyecek, İçecek ve Yiyecek Hizmeti Ticaret Fuarı	Barcelona	Alimentera Expo
18.03.2024	21.03.2024	Hobi Malzemeleri	Outdoor & Leisure: Çin Uluslararası Açık hava Hobi Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2024	21.03.2024	Mobilya	CIFF - Home Furniture: Çin Mobilya Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2024	21.03.2024	Mobilya	4 fuar bir arada: Çin Mobilya Fuarı, Çin Ev Tekstil Fuarı, Çin Açık hava Hobi Fuarı, Çin Ev Dek. ve Ev Gereçleri Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2024	21.03.2024	Mobilya	Home Furniture: Çin Mobilya Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2024	21.03.2024	Tekstil	Homedecor & Housewares: Çin Ev Dekorasyon ve Ev Gereçleri Fuarı	Guangzhou	CIFF
18.03.2024	21.03.2024	Tekstil	Hometextile Furniture: Çin Ev Tekstil Fuarı	Guangzhou	CIFF
19.03.2024	21.03.2024	Deri	Fashion Accesior: Moda Aksesuarları Fuarı	Hong Kong	APLF
19.03.2024	21.03.2024	Ayakkabı ve Kürk	APFL LEATHER Hong Kong: Uluslararası Hong Kong Deri Fuarı	Hong Kong	Informa Markets
19.03.2024	21.03.2024	Elektrik	CABEX: Uluslararası Kablo ve Tel Ürünleri Fuarı	Moskova	MVK
19.03.2024	21.03.2024	Elektrik Elektronik	AMPER: Elektrik, Elektronik ve Aydınlatma ürünleri fuarı.	Brno	Terinvest
19.03.2024	22.03.2024	Elektrik Elektronik	PROLIGHT + SOUND: Müzik Aletleri, Müzik Yazılım, Bilgisayar Donanım	Frankfurt	Messe Frankfurt
19.03.2024	22.03.2024	Gıda	MODERN BAKERY MOSCOW: Fırın ve Şekerleme Pazarı için Ticaret Fuarı	Moskova	Expo Centre
19.03.2024	22.03.2024	Hobi Malzemeleri	Musikmesse: Müzik ve Sanat Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
19.03.2024	21.03.2024	Lojistik Depolama	Logimat: Mekanik Ambalajlama, paketleme teknolojisi Fuarı	Stuttgart	EUROEXPO
19.03.2024	21.03.2024	Lojistik Depolama	SITL Logistics Solutions: Uluslararası Ulaştırma, Taşıma, Lojistik ve Depolama Fuarı	Paris	JEC Composites
19.03.2024	21.03.2024	Lojistik Depolama	Trans Russia: Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmetleri, Depo Ekipmanları ve Teknolojileri. Fuarı	Moskova	Crocus Expo

MART-NİSAN-MAYIS-HAZİRAN-TEMMUZ-AĞUSTOS 2024 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
19.03.2024	22.03.2024	Reklam	FESPA Global Print Expo: Baskı ve Tabela Fuarı	Berlin	Fespa
19.03.2024	21.03.2024	Su Teknolojisi	WASMA: Atık yönetimi, Geri Dönüşüm ve Atık Su Arıtma için Ekipman ve Tekn. Fuarı	Moskova	MVK
19.03.2024	21.03.2024	Turizm	MITT Moscow: Moskova Turizm Fuarı	Moskova	ITE Group
19.03.2024	21.03.2024	Yapı İnşaat	BuildTech Asia: Uluslararası Yapı ve İnşaat Fuarı	Singapur	Sphere
19.03.2024	22.03.2024	Yapı İnşaat	fensterbau & frontale: Uluslararası Kapı, Pencere ve Cephe Fuarı	Nürnberg	Nuemberg Messe
20.03.2024	22.03.2024	Hırdavat	CIHF - China Hardware: Çin Elektrik ve Makina Ekip. ve Yazılım Fuarı	Şangay	Beijing Jinyi
21.03.2024	23.03.2024	Ambalaj	Cosmopack: Ambalaj ve Paketleme Fuarı	Bologna	SoGeCos
21.03.2024	24.03.2024	Kozmetik	Cosmoprof: Parfümeri ve Kozmetik Fuarı	BOLOGNA	SoGeCos
22.03.2024	24.03.2024	Hobi Malzemeleri	H+H Cologne 2023: Uluslararası Yaratıcı El Sanatları ve Hobi Fuarı	Köln	Köln Messe
22.03.2024	24.03.2024	Kozmetik	Beauty International: Uluslararası Güzellik ve Kozmetik Endüstrisi Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
25.03.2024	27.03.2024	Gıda	IFE: Londra Gıda Fuarı	Londra	Fresh RM
25.03.2024	27.03.2024	Makina ve Teknik	CIPPE & CISGE: Petrokimya ve Gaz Teknolojileri ve Ekipmanları İş Gezisi	Pekin	Shalega Expo
25.03.2024	28.03.2024	Makina ve Teknik	Global Industrie: Uluslararası Endüstriyel Yan Sanayi Fuarı	Lyon	GL Event
26.03.2024	28.03.2024	Gıda	EUROGASTRO: Gastronomi Endüstri Fuarı	Varsova	MT Targi
26.03.2024	29.03.2024	Medika	PHOTONICS 2024: Optik, Lazer ve Optoelektronik Teknolojileri İhtisas Fuarı	Moskova	Expo Centre
26.03.2024	28.03.2024	Plastik Kauçuk	COMPOSITE-EXPO: Kompozit Üretimi, Hammadde, Ekipman ve Tekn. Fuarı	Moskova	Mir Expo
26.03.2024	28.03.2024	Plastik Kauçuk	POLYURETHANEX: Poliüretan Üretimi, Hammadde, Ekipman ve Tekn. Fuarı	Moskova	Mir Expo
26.03.2024	29.03.2024	Yapı İnşaat	Expo Build: Yapı Fuarı	Sangay	UBM
28.03.2024	31.03.2024	Mobilya	CIFF - Office Furniture: Uluslararası Ofis Mobilyaları Fuarı	Guangzhou	CIFF
28.03.2024	31.03.2024	Mobilya Dekorasyon	Interzum Guangzhou: Uluslararası Mobilya Üretim ve Teknoloji Fuarı	Guangzhou	Koeln Messe
29.03.2024	07.04.2024	Otomotiv ve Yan San.	New York Auto Show: New York Uluslararası Otomobil Fuarı	New York	Greater
02.04.2024	05.04.2024	Yapı İnşaat	MOSBUILD: Yapı Teknolojileri ve Makineleri, İç Dizayn Fuarı	Moskova	HYVE
08.04.2024	10.04.2024	Enerji Isı ve Hav.	CRH Şangay: Çin Soğutma Fuarı	Şangay	BIEC
09.04.2024	11.04.2024	Elektrik Elektronik	Embeddedworld Nürnberg: Elektronik Sistemler, Güvenlik ve Tic. Sanal Fuarı	Nürnberg	Nurnberg Messe
09.04.2024	12.04.2024	Elektrik Elektronik	ISC West: Uluslararası Güvenlik Konferansı ve Fuarı	Las Vegas	Reed Exhibitions
09.04.2024	11.04.2024	Gıda	AnuFood Brazil: Yiyecek ve İçecek Fuarı	Sao Paulo	köln Messe
10.04.2024	13.04.2024	Otomotiv ve Yan San.	Automechanika Buenos Aires: Güney Amerika Otomotiv Sanayi Fuarı	Buenos Aires	Messe Frankfurt
11.04.2024	14.04.2024	Spor	Fibo Köln: Uluslararası Fitness, Wellness ve Sağlık Fuarı	Köln	Reed Expo
14.04.2024	15.04.2024	Gıda	Natural & Organic Products Europe: Doğal, Yiyecek, İçecek, Kişisel Bakım	Londra	Diversified
15.04.2024	18.04.2024	Boya ve Kimyasal	NEFTEGAZ: Petrol ve Gaz Endüstrileri için 21. Ekipman ve Teknoloji Fuarı	Moskova	Expo Centre
15.04.2024	19.04.2024	Demir Çelik	TUBE: Zengin alaşımli çelik borular, Boru işlem mak., Borular Fuarı	Düsseldorf	Messe Duesseldorf
15.04.2024	19.04.2024	Demir Çelik	WIRE & TUBE Dusseldorf: Uluslararası Kablo ve Tel Fuarı	Düsseldorf	Messe Dusseldorf
15.04.2024	18.04.2024	Otomotiv ve Yan San.	TIRES & RUBBER 2023: Lastikler, Kauçuk ve Kauçuk Ürünler İhtisas Fuarı	Moskova	Expo Centre
16.04.2024	18.04.2024	Elektrik Elektronik	Expo Electronica: Elektronik Bileşenler, Modüller ve Sistemler Fuarı	Moskova	Crocus Expo
16.04.2024	18.04.2024	Elektrik Elektronik	Middle East Electricity: Ortadoğu Enerji Sanayi Fuarı	Dubai	İrme Expo
16.04.2024	21.04.2024	Mobilya	I Saloni Milano Mobilya Fuarı: Uluslararası Mobilya Fuarı 5 fuar birarada	Milano	Salone del Mobile
16.04.2024	21.04.2024	Mobilya Dekorasyon	Salone Del Complemento Darredo: Uluslararası Mobilya Aksesuarları Fuarı	Milano	Salone del Mobile
16.04.2024	18.04.2024	Yangın ve Güvenlik	Securika Moscow: 28. Güvenlik ve Yangından Korunma Ekip. ve Ürünleri Fuarı	Moskova	Crocus Expo
17.04.2024	19.04.2024	Gıda	Anuga Select China: Shenzhen Uluslararası Gıda Fuarı	Shenzhen	Koeln Messe
17.04.2024	20.04.2024	Otomotiv ve Yan San.	AutoTronicsTaipei: Uluslararası Oto Elektronik Fuarı	Taipei	Taitra
17.04.2024	20.04.2024	Otomotiv ve Yan San.	Taipei Ampa: Taipei Uluslararası Otomobil, Mot. Yedek Parçaları ve Aks.Fuarı	Taipei	Taipei Int'l
18.04.2024	20.04.2024	Su Teknolojisi	IFAT CHINA: Su teknolojisi, Atıklar ve Atık su Fuarı	Sangay	Messe Munchen
19.04.2024	22.04.2024	Gıda	Anuga FoodTec: Uluslararası Yiyecek Teknoloji Fuarı	Köln	Koelnmesse
19.04.2024	21.04.2024	Medika	COSMOFARMA: Uluslararası Sağlık, Sağlık ürünleri Fuarı	Bologna	SoGeCos S.p.A
19.04.2024	21.04.2024	Otomotiv ve Yan San.	AUTOMECHANICS: Otomotiv Yedek parça, Aks. ve Servis Ekipmanları Fuarı	Riga	BT1
20.04.2024	23.04.2024	Mobilya Dekorasyon	Houseware Fair: Mobilya Ev-Aksesuar Fuarı	Hong Kong	HKTDC
22.04.2024	26.04.2024	Makina ve Teknik	Hannover Messe: Uluslararası Sanayi Fuarı	Hannover	Hannover Messe
23.04.2024	26.04.2024	Enerji Isı ve Hav.	IFH / INTHERM: Isıtma, Air Conditioning, Sıhhi Tesisat Fuarı	Nürnberg	GHM
23.04.2024	25.04.2024	Gıda	Seafood Expo Global: Deniz Ürünleri Fuarı	Barcelona	SeaFood Expo
23.04.2024	25.04.2024	Su Ürünleri	Seafood Expo Global: Avrupa Su Ürünleri Fuarı	Barcelona	Euro Seafood
23.04.2024	26.04.2024	Tekstil	Techtextil + Material Vision: Tekstil ve Makineleri Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
23.04.2024	26.04.2024	Tekstil	Techtextil Frankfurt: Teknik Tekstil Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
23.04.2024	26.04.2024	Tekstil	Texprocess 2024: Tekstil Teknolojileri Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
23.04.2024	26.04.2024	Tekstil	Texprocess Frankfurt: Tekstil Teknolojileri Fuarı	Frankfurt	Messe Frankfurt
23.04.2024	26.04.2024	Yapı İnşaat	CERAMITEC: Seramik Fuarı	Munih	Messe Muenchen
27.04.2024	30.04.2024	Hediyelik Eşya	Gifts & Premiums: Hediyelik Eşya ve Ev Ürünleri Fuarı	Hong Kong	HKTDC
30.04.2024	02.05.2024	Otomotiv ve Yan San.	Automechanika Riyad: Otomotiv ve Yan Sanayi Fuarı	Riyad	Messe Frankfurt
30.04.2024	02.05.2024	Tekstil	HD Hospitality EXPO: Otel Ekipmanları Fuarı	Las Vegas	HdExpo
01.05.2024	04.05.2024	Tekstil Makinaları	Igatex Pakistan: 14.Uluslararası Tekstil Makinaları Fuarı	Lahor	CEMS
06.05.2024	09.05.2024	Turizm	Arabian Travel Market: ATM Arabian Seyahat Marketi	Dubai	Reed Exhibitions
07.05.2024	09.05.2024	Makina ve Teknik	FabTech Mexico: Meksika Metal İşleme Endüstrisi Fuarı	Monterrey	Cintermex
07.05.2024	10.05.2024	Tarım Hayvancılık	Interzoo 2023: Evcil Hayvan Endüstrisi ve Ticaret Fuarı	Nürnberg	Nürnberg Messe
08.05.2024	10.05.2024	Gıda	MACFRUT: Uluslararası Meyve ve Sebze Teknolojileri Fuarı	Rimini	Cesena Fiera
09.05.2024	10.05.2025	Otomotiv ve Yan San.	Automechanika Kuala Lumpur: Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi Fuarı	Kuala Lumpur	Messe Frankfurt
11.05.2024	13.05.2024	Enerji Isı ve Hav.	ISH China & CIHE: Çin Isıtma, Hav. ve İklimlendirme Fuarı	Beijing	Messe Frankfurt

MART-NİSAN-MAYIS-HAZİRAN-TEMMUZ-AĞUSTOS 2024 YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA	BİTİŞ	FUARIN KONUSU	FUARIN ADI	FUAR YERİ	ORGANİZASYON
13.05.2024	15.05.2024	Kozmetik	Beautyworld Tokyo: Kozmetik Fuarı	Tokyo	Mesago Messe
13.05.2024	17.05.2024	Su Teknolojisi	IFAT: Atık Su İşleme Teknoloji Fuarı	Münih	IFAT
14.05.2024	16.05.2024	Elektrik Elektronik	ANGA COM: Uluslararası Kablo Teknolojisi ve Multimedia Fuarı	Köln	Koeln Messe
14.05.2024	16.05.2024	Elektrik Elektronik	CWIEME: Bobin Sarma, İzolasyon ve Elektrik Üretim Fuarı	Berlin	CWIEME
14.05.2024	17.05.2024	Elektrik Elektronik	EDS - Electronic Distribution Show: Elektrik Malz.ve Elektrik, Elektronik Fuarı	Las Vegas	Elec. Components
15.05.2024	17.05.2024	Tarım Hayvancılık	CASPIAN AGRO: Azerbaycan Uluslararası Tarım Fuarı	Bakü	Caspian Event
16.05.2024	18.05.2024	Dental	International Expodental: Diőilik Ekipmanları ve Teknolojisi	Rimini	Fiera Rimini
16.05.2024	18.05.2024	Kuyumculuk	Jewellery Kobe: Uluslararası Kobe Kuyumculuk Fuarı	KOBE	IJK - Reed
16.05.2024	18.05.2024	Medika	Medical Fair: Çin - Hong Kong Medikal Ekipmanları Fuarı	Hong Kong	HKTDC
20.05.2024	24.05.2024	Makina ve Teknik	Metallo Obrabotka: Metal İşleme Endüstrisi Fuarı	Moskova	Expo Centre
21.05.2024	23.05.2024	Deri Ayakkabı	Intershoes Portugal: Ayakkabı, Deri, Aksesuar ve Makine Fuarı	Porto - Exponor	B Group US
21.05.2024	24.05.2024	Gıda	Bakery China: Çin Fırınıncılık ve Şekerleme Fuarı	Şangay	Reedexpo
21.05.2024	23.05.2024	Tekstil	Intertext Portugal: Uluslararası Tekstil Endüstrisi Fuarı	Porto	B Group
21.05.2024	24.05.2024	Yapı İnaaat	14th Erbil Build Expo: 14. Uluslararası Yapı & İnaaat ve Makine Fuarı	Erbil	Pyramids Group
22.05.2024	24.05.2024	Ev Tekstili	Central Asia Hometextile: Uluslararası Ev Tekstili Fuarı	Almaty	Central Asia
22.05.2024	24.05.2024	Hediyelik Eşya	Central Asia Houseware: Uluslararası Ev Gereçleri ve Züccaciye Fuarı	Almaty	Central Asia
22.05.2024	25.05.2024	Yapı İnaaat	SIMA - Salon Immobiliario de Madrid: Emlak Fuarı	Madrid	Planner Reed
23.05.2024	26.05.2024	Elektrik Elektronik	Prolight + Sound: Uluslararası Iık ve Ses Sistemleri Fuarı	Sangay	Messe Frankfurt
23.05.2024	26.05.2024	Elektrik Elektronik	Prolight + Sound Guangzhou: Profesyonel Iık ve Ses Sistemleri Fuarı	Guangzhou	Frankfurt Messe
28.05.2024	01.06.2024	Gıda	THAIFEX Anuga Asia: Asya Gıda Fuarı	Bangkok	KoelnMesse
28.05.2024	30.05.2024	Havacılık	Aircraft Interiors Expo: Havacılık Fuarı	Hamburg	Reed Exhibitions
28.05.2024	07.06.2024	Kağıt, Matbaa ve Etiket	Drupa 2024: Kağıt, Matbaa ve Baskı Teknolojileri Fuarı	Düsseldorf	Messe Düsseldorf
01.06.2024	03.06.2024	Kozmetik	Premiere Orlando : Kozmetik ve Tuvalet malzemeleri Fuarı	Orlando	Premiere Show
04.06.2024	07.06.2024	Elektrik Elektronik	ELEKTRO 2024 : Elektrik Ekipmanları, Aydınlatma Müh., Bina Otomasyonu Fuarı	Moskova	Expo Centre
04.06.2024	06.06.2024	Kirtasiye	Workspace Dubai : Ofis Malzemeleri, Donanımı Fuarı	Dubai	DMG
04.06.2024	07.06.2024	Makina ve Teknik	INTERTOOL : İşleme Makinaları Fuarı	Messe Wels	Reed Elsevier
04.06.2024	06.06.2024	Makina ve Teknik	LITMASH RUSSIA 2024 : Uluslararası Metalurji, Makine, Tesis Tek. ve Ür. Tic. Fuarı	Moskova	Expo Centre
04.06.2024	06.06.2024	Makina ve Teknik	METALLURGY RUSSIA : Uluslararası Metalurji, Makine, Tesis Tek. ve Ür. Tic. Fuarı	Moskova	Expo Centre
04.06.2024	06.06.2024	Makina ve Teknik	SurfaceTechnology : Uluslararası Yüzey Teknolojisi Fuarı	Stuttgart	Messe Stuttgart
04.06.2024	06.06.2024	Mobilya	DUBAI INDEX : Ev Dekorasyon Fuarı	Dubai	Index Expo
04.06.2024	06.06.2024	Turizm	THE HOTEL SHOW : Uluslararası Otel Ekipmanları Fuarı	Dubai	DMG
09.06.2024	12.06.2024	Elektrik Elektronik	Guangzhou Lighting : Guangzhou Aydınlatma Fuarı	Guangzhou	Messe Frankfurt
10.06.2024	14.06.2024	Boya ve Kimyasal	Achema : Kimyasal Makinalar, Biyokimya Kompresörleri, Eczacılık Maddeleri Fuarı	Frankfurt	Dechema
11.06.2024	13.06.2024	Elektrik Elektronik	PCIM (Europe) : Uluslararası Güç Elektroniği, Konferansı ve Fuarı	Nürnberg	Mesago Messe
12.06.2024	15.06.2024	Ambalaj	ProPak Asia 2024 : Paketleme ve Gıda İşleme Fuarı	Bangkok	BITEC
13.06.2024	16.06.2024	Turizm	ITE Hongkong 2024 : Hong Kong Uluslararası Turizm Fuarı	Hong Kong	TKS Exhibition
16.06.2024	19.06.2024	Gıda	IRAN AGROFOOD : İran Uluslararası Gıda ve Gıda Teknolojileri Fuarı	Tahrn	Fair Trade
16.06.2024	18.06.2024	Spor	SPOGA & GAFA : Uluslararası Spor, Kamp ve Bahçe Hayatı Fuarı	Köln	Koeln Messe
16.06.2024	19.06.2024	Tarım Hayvancılık	Iran Agro : Uluslararası Tarım Fuarı	Tahrn	Fair Trade
16.06.2024	18.06.2024	Turizm	GITF : Guangzhou International Travel Fair	Guangzhou	Deutsche Messe
18.06.2024	20.06.2024	Medika	MedtecLIVE Europe : Teknoloji, Ekipman, Tıbbi cihazlar fuarı	Stuttgart	UBM
19.06.2024	21.06.2024	Ambalaj	ProPak China : Ambalaj ve Gıda İşleme Fuarı	Şangay	CIE
19.06.2024	20.06.2024	Boya ve Kimyasal	Chemspec Europe : Genel ve Özellikli Kimyasallar Fuarı	Dusseldorf	Mackbrooks
19.06.2024	21.06.2024	Enerji Isı ve Havalandırma	Intersolar Europe Münih : Güneş Enerji Sistemleri Fuarı	Münih	EM Power
19.06.2024	21.06.2024	Medika	CPHI & P-MEC CHINA : Çin İlaç Endüstrisi Etkinliği	Şangay	Informa Markets
19.06.2024	21.06.2024	Medika	Fime : Amerika Sağlık Fuarı	Miami	Beach Center FIME
19.06.2024	21.06.2024	Otomasyon	Industrial Automation MDA Shenzhen : Shenzhen Endüstriyel Otomasyon Fuarı	Shenzhen	Hannover Messe
20.06.2024	22.06.2024	Medika	Medicare Taiwan : Taiwan Medikal ve Sağlık Fuarı	Taipei	Taitra
21.06.2024	23.06.2024	Gıda	BIO MARCHE : Organik pazar.	Zofingen	Bio Marche
25.06.2024	27.06.2024	Lojistik Depolama	Transport Logistic China : Lojistik Fuarı	Şangay	Messe München
26.06.2024	29.06.2024	Ambalaj	TAIPEI Pack : Taipei Uluslararası Ambalaj Endüstrisi Fuarı	Taipei	TAITRA
26.06.2024	28.06.2024	Elektrik Elektronik	Led & Oled : Uluslararası Aydınlatma ve Led ürünleri Fuarı	Kintex	EXPOnu
26.06.2024	29.06.2024	Gıda	Food Taipei : Taipei Uluslararası Gıda Fuarı	Taipei	TAITRA
03.07.2024	07.07.2024	Bisiklet	EUROBIKE : Uluslararası Bisiklet Fuarı	Frankfurt	Messe Friedrichshafen
03.07.2024	05.07.2024	Makina ve Teknik	Aluminium Shanghai China : Çin Uluslararası Alüminyum Sanayi Fuarı	Şangay	Reed Expo
06.07.2024	08.08.2024	İnaaat	Batumi Build 2024 : 12.Uluslararası Yapı İnaaat Malzemeleri, Teknolojileri ve Gayrimenkul Fuarı	BATUMI	Expo Batumi
08.07.2024	10.07.2024	Elektrik Elektronik	Electronica China : Uluslararası Elektronik Bileşenler, Sistemler ve Uygulamalar Fuarı	Şangay	Messe Munchen
11.07.2024	14.07.2024	Medika	Expomed Batumi 2024 : 5.Uluslararası Sağlık, Medikal ve Ekipmanları Fuarı	Batumi	Expobatumi
17.07.2024	19.07.2024	Gıda	MIFB Malaysia : Malezya Uluslararası Gıda ve İçecek Ticaret Fuarı	Kuala Lumpur	Constellar
17.07.2024	19.07.2024	Medika	CBME China : Bebek Ürünleri Fuarı	Şangay	UBM
20.08.2024	22.08.2024	Tekstil	Techtextil North America : Tekstil, Tekstil Makinaları ve Ev Tekstili Fuarı	Atlanta, Georgia	Messe Frankfurt
27.08.2024	29.08.2024	Tekstil	Yarn Expo : Uluslararası Çin İplik Fuarı	Şangay	Messe Frankfurt

DÖNEM SONU DOLAR KURLARI (DÖVİZ ALIŞ)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1990	2.347	2.408	2.484	2.521	2.590	2.654	2.669	2.689	2.733	2.775	2.811	2.297
1991	3.041	3.330	3.700	3.953	4.050	4.330	4.395	4.591	4.718	4.924	5.062	5.074
1992	5.486	5.867	6.241	6.593	6.820	6.868	7.058	7.050	7.317	7.838	8.241	8.555
1993	8.814	9.185	9.451	9.649	10.123	10.860	11.531	11.746	12.081	12.967	13.723	14.458
1994	17.203	18.260	22.137	34.086	31.730	31.163	31.016	32.950	34.038	35.823	36.323	34.418
1995	40.393	41.371	41.726	42.268	42.588	43.803	44.880	47.843	48.883	50.985	54.462	59.501
1996	62.503	65.786	70.574	74.235	78.029	81.281	82.795	85.802	91.328	95.632	101.321	107.505
1997	115.210	121.830	127.050	134.580	139.720	147.690	158.660	165.410	173.210	181.240	193.420	205.110
1998	214.190	228.50	241.630	248.550	255.940	264.880	269.260	276.020	276.210	285.080	302.360	313.707
1999	330.605	350.713	367.383	388.375	404.642	419.339	425.934	442.953	458.392	477.319	513.672	540.098
2000	557.882	572.057	588.06	609.305	614.742	618.098	635.514	653.448	665.885	682.686	682.101	671.765
2001	676.431	920.678	1.020.560	1.137.693	1.206.147	1.252.773	1.323.108	1.358.232	1.518.666	1.587.404	1.473.969	1.446.638
2002	1.305.340	1.386.051	1.337.794	1.331.884	1.438.010	1.569.143	1.688.194	1.621.347	1.650.456	1.662.511	1.535.339	1.639.745
2003	1.635.530	1.588.579	1.700.073	1.567.279	1.419.761	1.407.647	1.411.817	1.392.790	1.384.378	1.478.911	1.455.285	1.393.278
2004	1.337.001	1.321.306	1.310.219	1.417.299	1.492.017	1.480.911	1.462.654	1.502.122	1.497.349	1.470.153	1.426.013	1.342.500
2005	1.3295	1.2785	1.3462	1.3844	1.355	1.3337	1.3212	1.3473	1.3422	1.3417	1.3575	1.3422
2006	1.3199	1.3061	1.3417	1.3155	1.5601	1.5697	1.4811	1.4478	1.4971	1.4541	1.4458	1.4056
2007	1.4135	1.4131	1.3801	1.3607	1.3166	1.3046	1.2746	1.2914	1.2048	1.1716	1.1715	1.1593
2008	1.1681	1.1906	1.3064	1.2849	1.2067	1.2186	1.1564	1.1746	1.2316	1.5603	1.5624	1.5218
2009	1.6345	1.6874	1.6682	1.5786	1.5345	1.5247	1.4691	1.4956	1.4770	1.4826	1.4825	1.4873
2010	1.4831	1.5361	1.5157	1.4739	1.5665	1.5747	1.5431	1.5209	1.4435	1.4216	1.4999	1.5376
2011	1.5991	1.5928	1.5363	1.5141	1.5939	1.6302	1.6733	1.7454	1.8601	1.7458	1.8409	1.8889
2012	1.7640	1.7375	1.7729	1.7849	1.8404	1.8065	1.7864	1.8111	1.7847	1.7853	1.7774	1.7708
2013	1.7548	1.7955	1.8087	1.7963	1.8842	1.9248	1.9309	2.0311	2.0365	1.9895	2.0174	2.1304
2014	2.2696	2.2129	2.1557	2.1154	1.8842	2.1226	2.1333	2.1584	2.2772	2.2027	2.2102	2.3269
2015	2.4176	2.5077	2.6134	2.6559	2.6587	2.6850	2.7839	2.9179	3.0251	2.9149	2.9109	2.9181
2016	2.9609	2.9612	2.8249	2.8014	2.9515	2.8848	3.0125	2.9544	3.004	3.1024	3.4174	3.5192
2017	3.7874	3.6078	3.6362	3.5504	3.5334	3.5168	3.5226	3.4782	3.5521	3.7754	3.9390	3.7719
2018	3.7540	3.7997	3.9489	4.0399	4.4808	4.5607	4.8999	6.5498	5.9902	5.4981	5.1570	5.2810
2019	5.2109	5.3177	5.6284	5.9563	5.8613	5.7551	5.5227	5.8140	5.6437	5.7083	5.7403	5.9400
2020	5.9726	6.2259	6.5696	6.9719	6.8138	6.8432	6.9372	7.3261	7.7522	8.3082	7.7892	7.4194
2021	7.3216	7.3708	8.3258	8.2311	8.4990	8.6803	8.4139	8.3043	8.8785	9.4813	12.9387	13.3290
2022	13.4015	13.8286	14.6371	14.7852	16.3876	16.6614	17.8939	18.1704	18.5187	18.5915	18.6194	18.6983
2023	18.7878	18.8647	19.1532	19.4268	20.6632	25.8231	26.9323	26.6658	27.3767	28.2366	28.8209	29.4382
2024	30.2952	31.1597										

NOT: Günlük kur uygulamasının başladığı Mayıs 1981'den önce dövizlerin değerinin, siyasi kararlarla belirlendiğinin dikkate alınması gereklidir. Ocak 2005'ten itibaren TL'ye göre düzenlenmiştir. Her ayın son günü alınmıştır.

DÖNEM SONU EURO KURLARI (Döviz alış)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2005	1.7321	1.6985	1.7757	1.7737	1.7077	1.6167	1.6862	1.6433	1.6195	1.6417	1.5961	1.6044
2006	1.5983	1.5511	1.6254	1.6506	2.0081	1.9963	1.8897	1.8609	1.8964	1.8461	1.9081	1.8515
2007	1.8296	1.8646	1.8383	1.8517	1.7705	1.7585	1.7473	1.7658	1.7086	1.6925	1.7295	1.706
2008	1.7357	1.8098	2.0643	1.9994	1.8706	1.9248	1.8055	1.7314	1.8065	1.9873	2.0039	2.1332
2009	2.1027	2.1361	2.2163	2.1032	2.1555	2.1523	2.0735	2.1358	2.1611	2.1977	2.2297	2.1427
2010	2.0717	2.0861	2.0405	1.9616	1.9404	1.9217	1.9596	1.9278	1.9693	1.9781	1.9624	2.0551
2011	2.1842	2.2026	2.1822	2.2496	2.2769	2.3492	2.3880	2.5186	2.5128	2.4451	2.4518	2.4438
2012	2.3260	2.3378	2.3664	2.3132	2.2840	2.2742	2.1929	2.2750	2.3084	2.3210	2.3114	2.3479
2013	2.3787	2.3560	2.3189	2.3485	2.4498	2.5137	2.5608	2.6930	2.7502	2.7200	2.7454	2.9344
2014	3.0726	3.0477	2.9699	2.9252	2.4498	2.8979	2.8560	2.8451	2.8746	2.7662	2.7535	2.8272
2015	2.7397	2.8148	2.8125	2.9709	2.9146	2.9982	3.0561	3.2716	3.3941	3.2068	3.0795	3.1838
2016	3.2292	3.2302	3.2090	3.1908	3.2881	3.2078	3.3446	3.2910	3.3548	3.3993	3.6364	3.7099
2017	4.0558	3.8291	3.8921	3.8744	3.9558	4.0126	4.1325	4.1046	4.1924	4.3942	4.6663	4.5155
2018	4.6728	4.6439	4.8673	4.8917	5.2431	5.3092	5.7456	7.6428	6.9505	6.2373	5.8679	6.0422
2019	5.9871	6.0576	6.3188	6.6730	6.5320	6.5507	6.1574	6.4407	6.1671	6.3830	6.3175	6.6741
2020	6.5864	6.8592	7.2107	7.5827	7.5770	7.6720	8.1481	8.7284	9.0835	9.6985	9.3306	9.1164
2021	8.8718	8.9420	9.7688	9.9545	10.3629	10.3249	10.0084	9.8228	10.2933	10.9980	14.6798	15.0867
2022	14.9636	15.4724	16.2855	15.6139	17.5702	17.3701	18.2977	18.1574	18.1395	18.4742	19.2824	19.9349
2023	20.3458	20.0042	20.8450	21.3604	22.0582	28.1540	29.6989	29.0184	29.0305	30.0552	31.5154	32.5739
2024	32.7884	33.7686										

NOT: Ocak 2005'ten itibaren YTL'ye göre düzenlenmiştir.

YILLARA GÖRE ENFLASYON

Kaynak: TÜİK

YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)		YIL	ÜFE-Toptan Eşya Fiyatları (%)		TÜFE-Tüketici fiyatları (%)	
	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama		Yıl sonu	12 Aylık Ortalama	Yıl sonu	12 Aylık Ortalama
1989	62,3	64,0	64,3	63,3	2007	5,94	6,31	8,39	8,76
1990	48,6	52,3	30,4	60,3	2008	8,11	12,72	10,06	10,44
1991	59,2	55,3	71,1	66,0	2009	5,93	1,23	6,53	6,25
1992	61,4	62,1	66,0	70,1	2010	8,87	8,52	6,40	8,57
1993	60,3	58,4	71,1	66,1	2011	13,33	11,09	10,45	6,47
1994	149,6	120,7	125,5	106,3	2012	2,45	6,09	6,16	8,89
1995	65,6	86,0	76,0	89,1	2013	6,97	4,48	7,40	7,49
1996	84,9	75,9	79,8	80,4	2014	6,36	10,25	8,17	8,85
1997	91,0	81,8	99,1	85,7	2015	5,71	5,28	8,81	7,67
1998	54,3	71,8	69,7	84,6	2016	9,94	4,30	8,53	7,78
1999	62,9	53,1	68,8	64,9	2017	15,47	15,82	11,92	11,14
2000	32,7	51,4	39,0	54,9	2018	33,64	27,01	20,30	16,33
2001	88,6	61,6	68,5	54,4	2019	7,36	17,56	11,84	15,18
2002	30,8	50,1	29,7	45,0	2020	25,15	12,18	14,60	12,28
2003	13,9	25,6	18,4	25,3	2021	79,89	43,86	36,08	19,06
2004	13,8	11,1	9,3	10,6	2022	97,72	128,47	64,27	72,31
2005	2,66	5,89	7,72	8,18	2023	44,22	49,93	64,77	53,86
2006	11,58	9,34	9,65	9,6					

(2005 yılından itibaren üretici fiyat artışlarını göstermektedir.)

AYLIK TÜKETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - TÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1997	5,9	5,7	5,4	6,6	4,7	2,9	6,3	6,2	7,3	8,3	6,6	5,1
1998	7,2	4,4	4,3	4,7	3,5	2,4	3,4	4	6,7	6,1	4,3	3,3
1999	4,8	3,2	4,1	4,9	2,9	3,3	3,8	4,2	6	6,3	4,2	5,9
2000	4,9	3,7	2,9	2,3	2,2	0,7	2,2	2,2	3,1	3,1	3,7	2,5
2001	2,5	1,8	6,1	10,3	5,1	3,1	2,4	2,9	5,9	6,1	4,2	3,2
2002	5,3	1,8	1,2	2,1	0,6	0,6	1,4	2,2	3,5	3,3	2,9	1,6
2003	2,6	2,3	3,1	2,1	1,6	-0,2	-0,4	0,2	1,9	1,4	1,6	0,9
2004	0,66	0,52	0,96	0,49	0,44	-0,14	0,47	0,77	0,94	2,24	1,32	0,32
2005	0,55	0,02	0,26	0,71	0,92	0,1	-0,57	0,85	1,02	1,79	1,4	0,42
2006	0,75	0,22	0,27	1,34	1,88	0,34	0,85	-0,44	1,29	1,27	1,29	0,23
2007	1	0,43	0,92	1,21	0,5	-0,24	-0,73	0,02	1,03	1,81	1,95	0,22
2008	0,8	1,29	0,96	1,68	1,49	-0,36	0,58	-0,24	0,45	2,6	0,83	-0,41
2009	0,29	-0,34	1,1	0,02	0,64	0,11	0,25	-0,3	0,39	2,41	1,27	0,53
2010	1,85	1,45	0,58	0,6	-0,56	-0,36	-0,48	0,40	1,23	1,23	1,83	-0,3
2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
2012	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	0,38	0,38
2013	1,65	0,30	0,66	0,42	0,15	0,78	0,31	-0,10	0,77	1,80	0,01	0,46
2014	1,72	0,43	1,13	1,34	0,40	0,31	0,45	0,09	0,14	1,90	0,18	-0,44
2015	1,10	0,71	1,19	1,63	0,56	-0,51	0,09	0,04	0,89	1,55	0,67	0,21
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	2,46	0,81	1,02	1,31	0,45	-0,27	0,15	0,52	0,65	2,08	1,49	0,69
2018	1,02	0,73	0,99	1,87	1,62	2,61	0,55	2,30	6,30	2,67	-1,44	-0,40
2019	1,06	0,16	1,03	1,69	0,95	0,03	1,36	0,86	0,99	2,00	0,38	0,74
2020	1,35	0,35	0,57	0,85	1,36	1,13	0,58	0,86	0,97	2,13	2,30	1,25
2021	1,68	0,91	1,08	1,68	0,89	1,94	0,58	1,12	1,25	2,39	3,51	13,58
2022	11,1	4,81	5,46	7,25	2,98	4,95	2,37	1,46	3,08	3,54	2,88	1,18
2023	6,65	3,15	2,29	2,39	0,04	3,92	9,49	9,09	4,75	3,43	2,53	2,93
2024	6,70	4,53										

TOPTAN EŞYA FİYAT ARTIŞLARI (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
1997	5,6	6,2	6	5,5	5,2	3,4	5,3	5,3	6,3	6,7	5,6	5,4
1998	6,5	4,6	4	4	3,3	1,6	2,5	2,4	5,3	4,1	3,4	2,5
1999	3,6	3,4	4	5,3	3,2	1,8	4	3,3	5,9	4,7	4,1	6,8
2000	5,8	4,1	3,1	2,4	1,7	0,3	1	0,9	2,3	2,8	2,4	1,9
2001	2,3	2,6	10,1	14,4	6,3	2,9	3,3	3,5	5,4	6,7	4,2	4,1
2002	4,2	2,6	1,9	1,8	0,4	1,2	2,7	2,1	3,1	3,1	1,6	2,6
2003	5,6	3,1	3,2	1,8	-0,6	-1,9	-0,5	-0,2	0,1	0,6	1,7	0,6
2004	2,6	1,6	2,1	2,6	0	-1,1	-1,5	0,8	1,8	3,2	0,8	0,1

AYLIK ÜRETİCİ FİYAT ARTIŞLARI - ÜFE (%)

Kaynak: TÜİK

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2006	1,96	0,26	0,25	1,94	2,77	4,02	0,86	-0,75	-0,23	0,45	-0,29	-0,12
2007	-0,05	0,95	0,097	0,8	0,39	-0,11	0,06	0,85	1,02	-0,13	0,89	0,15
2008	0,42	2,56	3,17	4,5	2,12	0,32	1,25	-2,34	-0,9	0,57	-0,03	-3,54
2009	0,23	1,17	0,29	0,65	-0,05	0,94	-0,71	0,42	0,62	0,28	1,29	0,66
2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	0,51	1,21	1,31
2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,66	0,65	1,0
2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	1,66	-0,12
2013	0,18	-0,13	0,81	-0,51	1,00	1,46	0,99	0,04	0,88	0,69	0,62	1,11
2014	3,32	1,38	0,74	0,09	-0,52	0,06	0,73	0,42	0,85	0,92	0,79	-0,76
2015	0,33	1,20	1,05	1,43	1,11	0,25	-0,32	0,98	1,53	-0,20	-1,42	-0,33
2016	1,82	-0,02	-0,04	0,78	1,48	0,47	1,16	0,29	0,18	1,44	0,52	1,64
2017	3,98	1,26	1,04	0,76	0,52	0,07	0,72	0,85	0,24	1,71	2,02	1,37
2018	0,99	2,68	1,54	2,60	3,79	3,03	1,77	6,60	10,88	0,91	-2,53	-2,22
2019	0,45	0,09	1,58	2,98	2,67	0,09	-0,99	-0,59	0,13	0,17	-0,08	0,69
2020	1,84	0,48	0,87	1,28	1,54	0,69	1,02	2,35	2,65	3,55	4,08	2,36
2021	2,66	1,22	4,13	4,34	3,92	4,01	2,46	2,72	1,55	5,24	9,99	19,08
2022	10,45	7,22	9,19	7,67	8,76	6,77	5,17	2,41	4,78	7,83	0,74	-0,24
2023	4,15	1,56	0,44	0,81	0,65	6,50	8,23	5,89	3,40	1,94	2,81	1,14
2024	4,14	3,74										

ÖZEL HAVACILIK KÜRESEL KRİZİ FIRSATA DÖNÜŞTÜRÜLDÜ

FINANS BANKALAR KRİZDE KÂRLARINI KATLADI

AYIN DOSYASI TÜRKİYE'NİN 'BİYAZ DEVLERİ'

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

HAZİRAN 2015 YIL 2 SAYI 64

KURSAŞPOR SANAYİCİLERDEN ÇİL ÇİL PARA AKTI

SEKTÖR: LOJİSTİK 6 MİLYAR DOLARLIK SEKTÖRÜN KONTENJENİ

DÜNYA TURU AVRUPA'NIN YENİ YATIRIM CENNETİ

OSB'DE SORUNLARI İSTANBUL'DA KONUŞTU

YÜKSEK ÖKCELER ÇALIŞMAK İZMİRDE ZAMAN SIRA KADMI

GEZİ ARAÇLARI EN MÜHTEŞEM TAŞ KÖPRÜ

500 GÜN YURTİÇİ VE YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

BULENT ECZACIBASI İLE RÖPORTAJ: KRİZE AŞIRI TEPKİ VERDİK NORMALLEŞME YILIN İKİNCİ YARISINDA

REYAT HİSARCIKLIĞI

GEZEL RURAL

KONGRE

ÇERKEZKÖY TÜRKİYE'NİN (NABASPO) OLDU

CEHAAD ÖYÜRLERİ 'YALDIRIM 15 KAT LA VOLA DEVAM' DEDİ

OSB'DE TUNCA' YENİDEN BAŞKAN

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

HAZİRAN 2015 YIL 2 SAYI 64

ERGENEYE 1 MİLYAR LİRALIK YATIRIM

ALTYAPILAR YILDIRIM ÇÖZÜMÜNE DAHA DA PARLATAÇAK

LOJİSTİK OTIŞI DÜŞÜK MALZEM LİMİTİ ARTIRILDI

KARDEŞ BAŞKAN: HEDEFİMİZ YÜKSEK REKABET GÜÇÜNE ERİŞİMDİR

YALOVA YEŞİLİN VE MAVİNİN KÖNÜKÜNDÜ CENNET

KÖMÜRÜN BİRİ BAKIR, SAKOÇLU HEDEFİMİZ ENTEGRE ÜRETİM

500 GÜN YURTİÇİ VE YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

GİP, KOBİ'LERE MALİYETSİZ FİNANSMAN SAĞLIYOR

TÜRKİYE'DE NE KADAR ULUŞLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM VAR?

ALİ KOÇ: İLERİ REKABET PENCERESİ AÇILYORUZ

TEKRAR VALİSİ: COŞB HER YÖNÜYLE ÖRNEK BİR OSB

DOSYAFRİKA KARA KITA AFRIKA'DA SÜPER GÜÇLERİN YARIŞI

TUĞSAD BAŞKAN: ÇİN DE TİCARETE YERLİ BİR PARTNERLE BAŞLIYIN

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

HAZİRAN 2015 YIL 2 SAYI 64

'ÇİSO VE COŞB BİR ELMA NIN İYİ YAKIŞI'

KARNEİ GÖSTER KİTAPINI AL KAMPANYASI

OSB'İN 13'ÜNCÜ Oğlan Genel Kurulu'nda Etilip Sozdinler başkanlığındaki liste oybirliğiyle seçildi.

BİLİŞİM BÜYÜKLERİNİN TEMELİ GERZEDE ATILDI

7 GÜLEN YÜZLER PRİMİNCE ENSELLERER DÜNYA GİZLİ

PROF. DR. ÇİLEK BİLİM SEKTÖRÜ 684 MİLYAR TL'YE KÖKLENECEK

500 GÜN YURTİÇİ VE YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

Sanayi Bilgileri Müdürlüğü: Kümelene küresel rekabete güç kazandıracak

2000 Bilyon İnanç: COŞB'den en büyükler listesine 26 firma girdi

ÇERKEZKÖY OSB'DE SÖZDİNLER DÖNEMİ

HAYRETTİN KARLAN: KREDİLERİNİZDEN 7 BİN 500 FİRMA YARARLANDI

ÖYAD: GARANTİMEVİLERİNİN FONDA DEĞERLENDİRİN

EDA KARADAĞ: FED FAİZ ARTIRILIR İŞLER DEĞİŞEBİLİR

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

MAYIS-HAZİRAN 2016 YIL 7 SAYI 73

COŞB YÖNETİMİNE ÖYBİRLİĞİLE GENEL KURUL DESTEĞİ

TÜKETİCİNE SEÇTİĞİ ÜRÜNÜ TÜKETİÇİYE SUNUYOR

İŞ BANKASI 15 BİNİNCİ SATIRANCI SINIFINI AÇTI

Kaizer'in Yeni Başkanı Yılmaz Bayraktar

57. ALAY TİYATRO OYUNU COŞB'DE SAHNELENDİ

TÜB Hedefte İki Yeni Yatırım Başlıyor

500 GÜN YURTİÇİ VE YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu

Prof. Dr. Tamer Barlas

TÜRKİYE BU YIL YÜZDE 5'E YAKIN BİR BÜYÜME GERÇEKLEŞTİRİR

NEGATİF FAİZ TALEBİ CANLANDIRMAYA ÇÖZÜM OLMAZI

Türkiye Sanayi 4.0'a odaklandı

Yasalar düzenleme, teşvik ve desteklerle Sanayi 4.0'ın altyapısını hazırlayan Sanayi Bakanı Fikri İsmail, bu değişimin öncüsü Ataman'a ya çıkarmayı yapıyor. Bu kez değişimleri hızlandırmaya istememeliyiz" dedi

15. YIL

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

SİZLERLE...

İRAN KÜRESEL EKONOMİYİ ETEĞİNE OLACAK

YUNANİSTAN MERKEZ KÖZD, ÇORPAS PAKETE 'EVET' DEDİ

RAFOR 6. TİCARET SEKTÖRÜ BİR YILDA YÜZDE 38 BÜYÜDÜ

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

AĞUSTOS 2015 YIL 6 SAYI 68

400 İŞADAMIYLA ÇİN'E İHRACAT ÇIKARMASI

DERİDE FİYAT ÇOKALTI KOLUNLA GEREKLİ

İRAN'IN DÖNÜŞÜ TEKNİK DEĞİŞİM

İNGİCİK BİZE YATIRIMIZ KÖVJEDENİ BAŞKAR ALIYOR

SPORDA BAŞARI ÇİN'İN ÇİNE YOLU KULUBELERİNE

PATENT BAŞVURUSU KARŞILIK VE BİLİMLİK Kİ SİRADA YER ALDI

500 GÜN YURTİÇİ VE YURTDIŞI FUAR TAKVİMİ

TOBB Başkanı, Çerkezköy OSB Türkiye'nin gözbebeği

30 EN BÜYÜK OSB COŞB'den 35 firma devler arasında

SANAYİ 4.0

4. Sanayi Devrimine hazır mısınız?

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

OCAK-ŞUBAT 2023 YIL 14 SAYI 113

İSO BAŞKANI: YATIRIM STARIMIZI KORUMAYA KONTROLÜ OLMALIYIZ

Sıfır karbon füzyon enerjisi için dev adım

ABE'U bilim insanları nüfery füzyonda net enerji üretme ve verim arttırımı oluşturm

Prof. Dr. Çiğdem Nispetoğlu: Füzyon enerjisinin günlük yaşamda kullanımını 20 yıl bulur

SÖZDİNLER İHRACATTA BAZAR REZERVİNE İHTİYAÇ DUYULMADIK

TOPRAKALTI'NDA GÜBREYİ DÖNÜŞEN PLASTİK ÜRETİK

4M ROTO ÇİRKİN BÜYÜKLÜĞÜ GÖRÜDÜ

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

OCAK-ŞUBAT 2024 YIL 15 SAYI 119

Sanayinin yeni yılı

BURAK ARZOVA 2024 sanayici için zor bir yıl olacak

Mustafa Balci 2023'te yüksek enflasyon iç pazarı zorladı

SANAYİ LİDERLERİNİN TALEPLERİ

Sanayi üretimine destek ve sanayi öncülüğünde büyüme

Hatir Aksu Yapay zekada orta lıgdayız

COŞB İnnovasyon Merkezi firmaların Yenilikçilik Yönetim Sistemine ega İstasyon

COŞB ZEKA'da anlamlı 3 Aralık Programı

SANAYİCİ

AYLIK EKONOMİ VE İŞ DÜNYASI DERGİSİ

MART-NİSAN 2023 YIL 14 SAYI 114

SÖZDİNLER: DEĞERİM BÖLGESİNDE KAPSAMLI BİR RESTORASYON PROGRAMI UYGULANMALI

Yaraları birlikte sarıyoruz

11 ih vuran büyük yıkımda toplumun her kesimini depremzedelerin yardımına koştun. COŞB katılımcı sanayicilerimiz desteğiyle onlara CATR ih varamız malzemesini konteynerleri ve arama kurtarma ekibini ih varetmeye gönderdik

TÜRKONFED BAŞKANI: OSB'İN İZDİKSAN'IN VE KÖRBERLERDE YIKIM BÜYÜK

İŞLETMELER AFET FONU OLUŞTURULMALI, ACİL YARDIM PLANLARI HAZIR OLMALIDIR

KALİTE KONTROLÜNÜN YATIRIM BAŞLANGIĞI

SANAYİCİNİN SESİ

MERIT ENERGY
solar systems

GÜNEŞ ENERJİSİ ÇERKEZKÖY OSB'DE

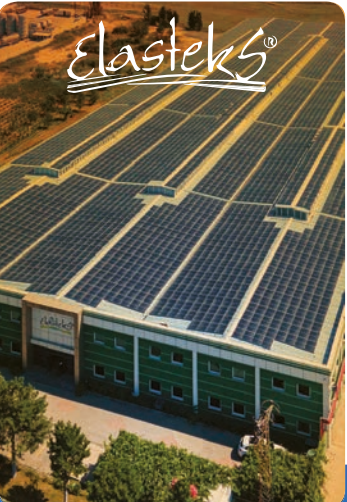
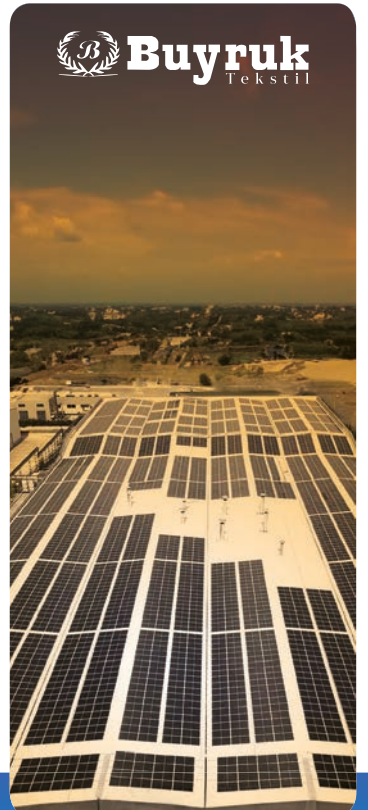
Anahtar Teslim
Tesis Kurulumu

Artan Enerji
Fiyatları Azalan
Amortisman Süresi

GEÇ KALMADAN
SİZ DE GÜNEŞ
ENERJİSİNE GEÇİN

Teklif Alın

info@meritenerji.com
+90 (534) 304 99 88

info@meritenerji.com

meritenerji

+90 (534) 304 99 88